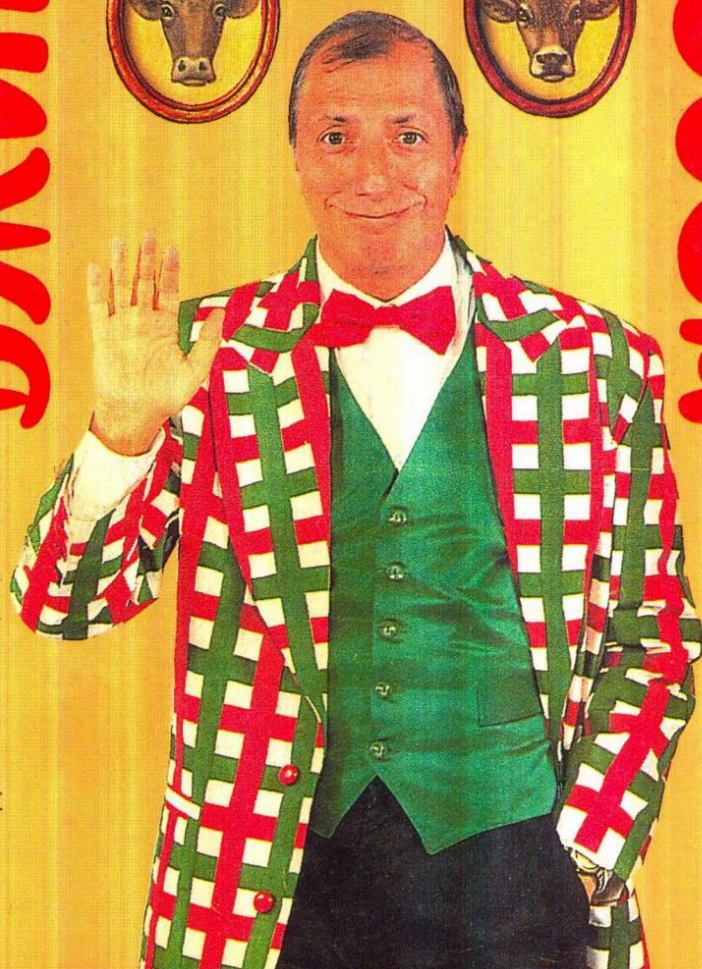

П. Г. УДЖАУС

ДЖИВЪС СЕ НАМЕСВА

ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА • КРОНОС •

ОТ АВТОРА НА • СТРИХНИН В СУПАТА •

П. Г. Удхаус

Джийвс се намесва

1

Джийвс сложи цвѣртящите яйца с бекон на масата за закуска и Реджиналд Херинг по прякор Кипър¹ и аз, след като се облизвахме, запретнахме ръкави и се заловихме с тях.

Приятел за цял живот, това беше за мен въпросният Херинг, с когото ме свързваха, както се казва, незабравими спомени. Преди време, когато бяхме юноши, ни заточиха в Малвърн Хаус, Брамли-он-Сий. Или казано по-ясно – бяхме захвърлени в подготвителното училище², ръководено от принца на гадовете, Обри Ъпджон, магистър на хуманитарните науки. Тогава често стояхме един до друг в кабинета му, в очакване на шест от най-сочните от страна на една пръчка, която хапеше като змия и жилеше като усойница, както той се изразяваше. Така че ние бяхме нещо като двама ветерани, които са се борили рамо до рамо в деня на Криспин³, или как там му беше името.

След като специалистетът на заведението беше погълнат заедно с няколко подкрепителни глътки кафе и тъкмо се канех да посегна към мармалада, когато чух телефона в хола да звъни и станах да отговоря.

– Домът на Бъртрам Устър – казах аз, след като инструментът беше в ръцете ми. – Устър е на телефона. О-о, здравей – добавих, защото гласът, който изгърмя от другата страна на жицата, беше този на мисис Томас Портарлингтън Травърс от Бринкли Корт, Маркет Снодсбъри, близо до Дройтуич, или казано иначе, моята добра и достойна леля Даляя. – Едно сърдечно хип-хип на теб, стара прародителко – казах аз с голямо удоволствие, защото тя е жената, с която възможността да си направиш мохабет с привилегия.

– Едно възторжено хей-хо на тебе, невръстно петно върху пейзажа – отговори тя приветливо. – Изненадана съм да те намеря толкова рано. Или току-що си се върнал от някой гуляй?

Побързах да отхвърля тази инсинуация.

– Съвсем не. Изобщо нищо подобно. През последните седмици ставам с първите петли, за да нравя компания на Кипър Херинг. Той ще остане при мен, докато може да влезе в новия си апартамент. Помниш ли

1. Кипрег – пушена херинга, англ., бел.пр.

2. Частно средно училище за подготовка на учениците за колеж или университет, бел.пр.

3. Криспин – светец, патрон на обушарите, денят му е 25 октомври, бел.пр.

стария Кипър? Едно лято го водих при теб в Бринкли. Оня със сплесканото ухо.

– Знам за кого говориш. Дето изглежда като боксьора Джек Демиси.

– Точно така. Даже повече и от самия него. Той работи в „Търсдей ривю“, едно издание, което може да си чела, а може и да не си, и трябва да е на линия в офиса на зазоряване. Не се съмнявам, че когато го осветя за твоето обаждане, той ще ти изпрати най-сърдечни поздравии, защото знам, че дълбоко те уважава. Съвършената домакиня, така те нарича най-често. Е, хубаво беше да чуя гласа ти отново, стара ми родственице. Как вървят нещата в Маркет Снодсбъри?

– О, караме я някак. Но аз не се обаждам от Бринкли. В Лондон съм.

– Докога?

– Връщам се този следобед.

– Ще обядваш с мен.

– Съжалявам, няма да мога. Ще погълна обяда си в компанията на сър Родерик Глосъп.

Това ме изненада. Прочутият спец по мозъците, за Когото говореше, беше човек, с когото аз самият не бих предпочел да обядвам. Имахме обтегнати отношения от онази нощ в дома на лейди Уикъм в Хъртфордшър, когато по съвет на Роберта, дъщерята на домакинята, бях пробил с дебела игла грейката му в ранните часове на деня. Съвсем случайно, разбира се. Имах намерение да пробия тази на племенника му Тъпи Глосъп, с когото се бяхме спречкали, а те си бяха разменили стаите, но без аз да знам. Просто едно печално недоразумение.

– Защо, за бога, ще правиш това?

– А защо не? Той ще плаща.

Разбрах логиката ѝ – спестената стотинка е спечелена стотинка, и другите подобни мъдрости, но все още бях изненадан. Учудваше ме, че леля Далия, човек, който, предполагам, е свободен да действа според волята си, е избрала да съдвече обедната си пържола точно в компанията на този виден психо-доктор. Както и да е, един от първите уроци, които получаваме от живота е, че лелите ще си останат лели, така че аз свих някое и друго рамо и толкоз.

– Е, ти си знаеш, разбира се, но ми се струва необмислено. Само за това ли дойде в Лондон, да пируваш с Глосъп?

– Не, дойдох да взема новия си иконом и да го отведа у дома.

– Нов иконом? Какво стана със Сепингс?

– Напусна ни...

Цъкнах с език. Много обичах въпросния майордом, в чийто килер се бях насладил на доста портвайн, и тази новина ме натъжи.

– О, не – казах аз. – Много лошо. Помислих си, че изглежда малко крехък, когато го видях последния път. Е, така се получава. Всяка плът е тленна, както казвам често.

– За отпуската си в Богнър Реджис.

Престанах да цъкам с език.

– А, разбирам. Това съвсем променя нещата. Странно как всичките тези стълбове на домашното огнище са се втурнали някъде напоследък. Прилича ми на онова, което Джийвс ми е разказвал за великото преселение на народите в средни те векове. Той заминава за Хърн Бей да лови скариди и аз се чувствам като птичката от онова стихотворение, която загубила своята любима газела, или май беше друго животно. Не знам какво ще правя без него.

– Ще ти кажа какво ще правиш. Имаш ли чиста риза?

– Няколко.

– А четка за зъби?

– Две, от най-високо качество.

– Тогава ги пригответи. Утре идваш в Бринкли.

Унинието, което обгръщаше Бъртрам Устър като мъгла всеки път, когато Джийвс трябваше да си вземе годишната отпуска, започна да се разсейва. Мога да се сетя за много малко неща по-приятни от едно пребиваване в бърлогата на леля Далия на село. Живописен пейзаж, рохкава пръст, канализация, собствен водопровод и като капак – великолепните вкусоции на френския й готвач Анатоли, божи дар за стомашните сокове, фул макс, както би казал заклетият покерджия.

– Какво превъзходно предложение – казах аз. – С един замах решаваш всичките ми проблеми. Разчитай на мен. Утре следобед ще ме видиш как ще дохвърча на спортния модел Устър с цвете в косата и песен на уста. Сигурен съм, че моето присъствие ще подтикне Анатоли към нови висоти. Има ли още някой при теб в старата змийска дупка?

– Всичко петима обитатели.

– Петима? – отново зацъкнах с език. – О, боже! Чичо Том трябва да се е изприщил – добавих, защото познавах отвращението, което старецът питаеше към гости у дома. Дори един посетител за уикенда беше достатъчен да го хвърли в мрачно настроение.

– Том не е там. Отиде в Харьгейт с Крийм.

– Искаш да кажеш, че има лумбаго?

– Никакво лумбаго. Говоря ти за Крийм. Хоумър Крийм, голям американски магнат, който е на посещение по тия брегове. Страда от язва и докторът му предписал да опита водата на Харъгейт. Том отиде с него да му държи ръката и да го слуша вечер, докато онзи му разказва колко е гадна на вкус.

– Антагонист.

– Какво?

– Исках да кажа алтруист. Ти може да не знаеш тази дума, но аз съм я чувал от Джийвс. Така се нарича човек, който служи самоотвержено на другите хора, без значение какво му струва това.

– Да служи самоотвержено, как не! Том е в процес на договаряне на много важна сделка с Крийм. Ако приключи успешно, ще има добра пачка, освободена от данъци. Така че сега му прави метани като някой холивудски подмазвач.

Поклатих много умно глава, което, разбира се, нямаше ефект, защото тя не можеше да ме види. Можех лесно да разбера умствените процеси в главата на моя чичо по сватовство. Т. Портарлингтън Травърс беше човек, натрупал камари от сребърници, но винаги беше повече от готов да пхне още малко под дюшека, като знаеше, и с право, че и малкото, прибавено към това, което имаш, прави просто малко повече. И ако имаше нещо, в което беше спец, то това беше избягването на данъците. Разделяше се с мъка с всяко пени, което правителството крадеше от него.

– Затова, когато ме целуваше за довиждане, със сълзи на очи настоя да угаждам на мисис Крийм и сина й Уили и да се отнасям с тях като с царски особи. Така че те са в Бринкли, и като че ли цял живот са били там.

– Уили ли каза?

– Май идва от Уилбърт.

Замислих се. Уили Крийм. Името някак ми изглеждаше познато. Стори ми се, че съм го чувал или виждал някъде по вестниците. Но ми се изплъзна.

– Адела Крийм пише детективски романи. Ти почитател ли си й? Не? Е, добре, можеш да започнеш да ги кълвеш веднага щом пристигнеш. Донесла съм пълен комплект. Много са добри.

– С удоволствие ще хвърля един поглед върху материала – казах аз, защото съм, както се казва, нещо като познавач на трилърите. Поклонник, май така е по-точно. – Някой и друг труп няма да ми бъде проблем. Установи се, значи, че между обитателите са тази мисис Крийм и сина й Уилбърт. Кои са другите трима?

– И Роберта, дъщерята на лейди Уикъм.

Подсkochих, като че ли някаква невидима ръка ме беше ръгнала в ребрата.

– Какво? Боби Уикъм? О, боже!

– Защо е това вълнение? Познаваш ли я?

– Можеш да се обзаложиш.

– Май разбирам. Да не би да е от тумбата момичета, за които си бил сгодяван?

– Всъщност не. Никога не сме се сгодявали. Но това е само защото тя не искаше да направи никакъв компромис.

– Значи те е отблъснала, така ли?

– Да, и слава богу.

– Защо слава богу? Тя е олицетворение на красотата.

– Не измъчва окото, съгласен съм.

– Прелест, ако изобщо съществува такава.

– Съвсем вярно. Само че прелест ли е отвсякъде? Какво ще кажеш за душата?

– Защо, не е ли чиста като сняг?

– Ни най-малко. Не може и да се сравнява. Мога да ти кажа, че... Всъщност, не, стига толкова. Неприятна тема.

Канех се да спомена около петдесет и седем причини защо умният човек, който държи на душевното си спокойствие, трябва на всяка цена да стои на разстояние от червенкосата заплаха, но осъзнах, че в този момент, когато ми се искаше да се върна към мармалада, това ще отнеме твърде много време. Достатъчно ще бъде да кажа, че отдавна вече бях слязъл от облаците и напълно съзнавах факта, че като отклони моето предложение да започнем да избираме свещеник и шаферки, дамата ми беше направила невероятна услуга, и ще кажа защо.

Описвайки младата безделница като олицетворение на красотата, леля Далия много точно беше схванала на какво залага. Външната ѝ обвивка наистина беше такава, че можеше да накара този, който я види, да загуби ума и дума. Тя беше снабдена с очи като звезди, коса по-червена от череша, сексапил, невинност и всички други подробности. Но що се отнася до нрава ѝ, той наподобяваше бомба, готова да избухне. В нейната компания човек винаги имаше неудобното чувство, че всеки момент нещо ще се случи с гръм и трясък. Никога не знаеш какво ще бъде следващото нещо, което ще направи или в каква мътна каша ще те наикисне най-лекоμισлено.

– На мис Уикъм, сър – ме беше предупредил веднъж Джийвс,

когато треската беше във връхната си точка, – й липсва тежест. Тя е непостоянна и повърхностна. Бих се поколебал да ви препоръчам като партньор в живота една лейди с толкова ярък оттенък на червено в косата.

Присъдата му беше мъдра. Вече споменах как това момиче хитро ме подмами да се промъкна в спалнята на сър Родерик Глосъп и да изпробвам остротата на губерката върху неговата грейка. А това не беше бог знае какво постижение, що се отнася до нея. С една дума, Роберта, дъщеря на покойния сър Кътбърт и лейди Уикъм от Скелдингс Хол, Хъртс, беше чист динамит и ако някой иска да води улегнал живот, по-добре да я държи на разстояние. Перспективата да бъде затворен заедно с нея в един и същи дом, с всички улеснения, които една провинциална къща предлага на изобретателното момиче да насади близките и любимите си на пачи яйца, ме караше да се чувствам крайно несигурен относно характера на нещата, които ще се случат.

Тъкмо се олюлявах под тежестта на този удар, когато старата ми родственица ми нанесе друг. Това си беше чист нокаут.

– И още Обри Ъпджон и доведената му дъщеря Филис Милс – каза тя. – Това са. Но какво ти става? Астма ли имаш?

Предполагам имаше предвид острото свистене, което изпуснаха устните ми. Трябва да си призная, че не беше много различно от последните звуци, излизащи от гърлото на умираща патица. Но аз имах пълното основание да издам този звук. По-слаб мъж щеше да извие на умряло. В съзнанието ми изплува нещо, което Кипър Херинг ми беше казал веднъж: „Знаеш ли, Бърти – беше изрекъл философски той, – имаме нещо голямо, за което да благодарим на този наш живот, ти и аз. Колкото и тежки времена да дойдат, има една подкрепителна мисъл, на която можем да се опрем. Над главите ни могат да надвиснат буреносни облаци и хоризонтът да почернее, може да ни се забие пирон в обувката, или да ни завали дъжд, когато сме без чадър, или може да слезем за закуска и да открием, че някой ни е изял яйцето, но все пак ще можем да се успокоим с това, че никога вече няма да видим Обри Господ-Да-Ни-Пази Ъпджон. Винаги помни това в моменти на отчаяние.“ И аз помнех. И ето го сега наглецът му с наглец, отново изскачаше и то точно сред близките ми. Достатъчен повод да накара и най-мъжкото момче да прибегне до звуците на умираща патица.

– Обри Ъпджон? – гласът ми потрепери. – Искаш да кажеш МОЯТ Обри Ъпджон?

– Точно същият. Скоро след като ти избяга от затворническите му

вериги, той се ожени за Джейн Милс, една моя приятелка, затънала в пари. Тя умря, като остави една дъщеря. Аз съм ѝ кръстница. Ъпджон се пенсионира и сега се захваща с политика. Най-новото е, че ще бъде издигнат от консерваторите за техен кандидат от района на Маркет Снодсбъри в следващите допълнителни избори. Какво вълнение ще бъде за тебе да го срещнеш отново. Или тази перспектива те плаши?

– Разбира се, че не. Ние Устърови сме храбреци. Но защо, за бога, си го поканила в Бринкли?

– Не съм. Поканих само Филис, но той също дойде.

– Трябваше да го изхвърлиш.

– Не се осмелих.

– Слабо, много слабо.

– Всъщност, трябваше ми в моята работа. Той ще връчи наградите на средното училище в Маркет Снодсбъри. Както винаги закъсах, а някой трябва да произнесе реч за идеалите и света наоколо на тия пусти момчета. Така че той отговаря напълно. Вярвам, че е чудесен оратор. Единствената ми грижа е, че засича, ако няма речта пред себе си, за да я чете. Наречи го поглеждане в бележките си. Филис ми го каза. Тя му печата тия работи.

– Абсолютно неподобаващо – казах сурово. – Дори аз, който никога не съм се целил по-високо от „Сватбената песен на чифликчията“ на обикновен селски концерт, нямаше да имам наглостта да се явя пред своята публика с ненаучени думи, макар че всъщност със „Сватбената песен на чифликчията“ можех да се измъкна съвсем спокойно като припявам само „там-тарам, там-тарам, там-тарам, бързам натам“. С две думи...

Щях да продължа, но точно тогава, след като ме прикани да спра да дрънкам и мило ме предупреди да внимавам да не си изкълча крака, леля Далия затвори телефона.

2

Отдалечих се от телефона с това, което в крайна сметка се нарича треперещи колене. Ето ти, мислех си, един хубав букет. Боби Уикъм, с навика си да забърква каши и всеки нов ден да открива нови начини да смае цивилизацията, сама по себе си би била достатъчна. Прибави Обри Ъпджон, и букетът става прекалено богат. Не съм сигурен дали Кипър забеляза бледото ми чело, натежало от мисли, както съм чувал Джийвс да се изразява. Вероятно не, защото в момента нагъваше филия с мармалад, но то беше точно такава. Както се е случвало толкова често в миналото, предчувствах неизбежно злощастно. Разбира се, не можех да кажа точно в каква форма ще се появи – можеше да бъде една или друга, но един глас ми нашепваше, че Бъртрам е бил избран, по някакъв начин и в час не много далечен, да му бъде разказана играта.

– Беше леля Далия, Кипър – казах аз.

– Господ да благослови веселото й старо сърце – беше отговорът. – Едно от най-добрите, които знам, и можеш да ме цитираш. Никога няма да забравя ония щастливи дни в Бринкли и ще се радвам по всяко време, което й е удобно, да я посетим отново. Тя в Лондон ли е?

– Само до този следобед.

– Ще я затрупаме с лакомства, нали?

– Не, има среща за обяд. Отива на паша със сър Родерик Глосъп, оня психо-доктор. Знаеш ли го?

– Само съм те чувал да говориш за него. Костелив орех, както ми се струва.

– Един от най-костеливите.

– Той ли беше онзи, който намери двадесет и четирите котки в спалнята ти?

– Двадесет и три – поправих го. Обичам нещата да са точни. – И това не бяха мои котки. Бяха оставени там от братовчедите ми Клод и Юстис. Но не можах да го обясня. Той е доста слаб слушател. Надявам се, че няма да намеря и него в Бринкли.

– В Бринкли ли отиваш?

– Утре следобед.

– Ще бъде приятно.

– Дали? Въпросът е доста спорен.

– Ти си луд. Помисли за Анатоли. Ах, какви ястия! Знаеш ли името

на прогонената фея, която стояла неутешима пред вратите на рая?

– Чувал съм Джийвс да я споменава.

– Ето така се чувствам, когато си спомням ястията на Анатоли. Като си представям как всяка вечер той ги поднася, а аз не съм там, сърцето ми е готово да се пръсне. Какво те кара да мислиш, че няма да е приятно? Та Бринкли Корт е земен рай.

– В много отношения си прав. Но животът там и момента си има своите недостатъци. Прекалено много вариации на темата „добри предпоставки, лоши хора“ за моя вкус. Кой мислиш, че ще бъде в стария приют за бездомници? Обри Ъпджон.

Ясно беше, че съм го разтърсил. Очите му се разшириха и едно парченце хляб падна от зяпналата му уста.

– Старият Ъпджон? Майтапиш ли се?

– Не, той е там. От плът и кръв. А ми се струва, че беше само вчера, когато ти повдигаше духа ми с думите, че няма никога да го видим отново. Може да надвиснат буреносни облаци, казваше ти, ако си спомняш...

– Но как така е попаднал в Бринкли?

– Точно това попитах и аз възрастната ми роднина, и тя ми даде обяснение, което изглежда отговаря на фактите. Явно когато го изпуснахме от очи, той се оженил за една нейна приятелка, някаква Джейн Милс и се сдобил с доведена дъщеря, Филипс Милс, чиято кръстница е леля Далия. Моята роднина поканила момичето в Бринкли, а той дошъл да си направи кефа, гадняра му с гадняр.

– Разбрах. Нищо чудно, че трепериш като лист.

– Не точно като лист, но... да, струва ми се можеш да ме опишеш като треперещ. Човек не може да не си спомни оня негов безизразен поглед.

– И дебелията му горна устна. Няма да бъде много приятно да го гледаш през масата. Но, от друга страна, ще харесаш Филипс.

– Познаваш ли я?

– Запознахме се в Швейцария миналата Коледа. Ще я потупаш по рамото, нали, и ще ѝ предадеш моите поздравии. Симпатично момиче, макар и малко тъпо. Не ми е казвала, че има роднински връзки с Ъпджон.

– Естествено е да пази подобен факт в тайна.

– Да, това е разбираемо. Също както човек ще се опита да пази в тайна факта, че се е забъркал с Палмър затворника. Какъв гнусен боклук ни подхвърляше, когато си излежавяхме присъдите в Малвърн Хаус.

Помниш ли кренвиршите в неделя? А вареното овнешко с Маринован сос?

– А гранясалия маргарин? Като се замисли човек, струва ми се, че ще бъде истинско изпитание да сеядя и да го гледам как поглъща тонове от най-доброто масло. О, Джийвс – казах аз, когато той се появи, за да прибере масата, – ти никога не си ходил в подготвителното училище на южния бряг на Англия, нали?

– Не, сър, получих частно образование.

– Е, тогава не би ме разбрал. Мистър Херинг и аз обсъждахме нашия бивш даскал от подготвителното училище, Обри Ъпджон, магистър на хуманитарните науки. Между другото, Кипър, леля Далия ми каза нещо за него, което не съм знаел преди и което би трябвало да му спечели отвращението на всички мислещи хора. Спомняш ли си неговите страстни обръщения към нас в края на срока? Е, нямаше да може да ни ги казва, ако нямаше пред очите си всичко напечатано, така че да може да го прочете. Без бележките си, както ги нарича, той е кръгла нула. Отвратително, Джийвс, не мислиш ли?

– Много оратори, струва ми се, имат подобни затруднения, сър.

– Толерантен си, Джийвс, прекалено толерантен. Трябва да се пазиш от такива нездравни възгледи. Както и да е, причината да спомена Ъпджон е, че той се върна отново в моя живот, или по-точно ще се върне, докато успее да се обърне. Отседнал е в Бринкли, а аз отивам там утре. Леля Далия беше току-що на телефона и ме покани. Ще приготвиш ли най-необходимото в един-два куфара?

– Разбира се, сър.

– Кога заминаваш за твоя излет в Хърн Бей?

– Мислех да взема влака тази сутрин, сър, но ако предпочитате да остана до утре...

– Не, не, така е добре. Тръгни, когато искаш. Има ли нещо смешно? – попитах, когато вратата се затвори след него, защото забелязах Кипър да хихика под мустак. Нещо не дотам лесно, когато устата ти е пълна с препечена филия с мармалад, но все пак той го правеше.

– Мислех си за Ъпджон – отвърна той.

Не можех да повярвам. Струваше ми се невероятно, че някой, който е прекарал известно време в Малвърн Хаус, Брамли-он-Сий, може да хихика под мустак или другояче, докато съзнанието му е заето с тази невъобразима заплаха. Все едно да се подсмивваш, докато разсъждаваш върху някоя от онези извънземни ужасии, които в момента така плътно ни следват от екраните.

– Завиждам ти, Бърти – продължи да хихика той. – Предстои ти страхотно угощение. Ти ще бъдеш сред присъстващите на масата за закуска, когато Ъпджон отвори броя си на „Търседей ривю“ от тази седмица и започне да преглежда страниците с коментари върху новите книги. Би трябвало да обясня, че между книгите, които напоследък се получиха в редакцията, беше едно тънко книжле, излязло изпод перото му, в което възторжено се описва подготвителното училище. Годините на формиране, които сме прекарвали там, казва той, били най-щастливите в живота ни.

– По дяволите!

– Едва ли е знаел, че тази рожба на ума му ще бъде дадена за рецензия на един от старите каторжници от Малвърн Хаус. Ще ти кажа нещо, Бърти, което всеки млад мъж трябва да знае. Никога не бъди гадняр, защото дори и да процъфтяваш за известно време като зелено лаврово дърво, рано или късно ще те застигне възмездие. Няма нужда да ти казвам, че съдрах кожата на мръсната малка брошурка. Мисълта за ония неделни кренвириши ме изпълваше със справедливия гняв на Ювенал.⁴

– На кого?

– Не го познаваш. От друго време е. Бях вдъхновен. Нормално за такива книги давам по ред и половина в колонката „Други нови публикации“, но на тази отделих шестстотин думи вдъхновена проза. Какъв страшен късметлия си, че ще имаш удобна позиция да наблюдаваш лицето му, докато я чете.

– Откъде знаеш, че ще я прочете?

– Той е абониран. Имаше едно писмо от него на страницата за кореспонденции преди една-две седмици, в което той специално изтъкваше, че е абонат от години.

– Подписа ли се под рецензията?

– Не. Шефът не си пада по репортерчета, които изтъкват имената си.

– И наистина ли бълваш огън?

– Страшен огън. Само го следи на масата за закуска. Отбелязвай реакциите му. Сигурен съм, че руменината на срама и угризенията ще покрийт лицето му.

– Единственият проблем е, че не слизам за закуска, когато съм в Бринкли. Струва ми се, обаче, че мога да направя специално усилие.

– Направи го. Ще видиш, че ще си струва – каза Кипър и след

4. Ювенал – римски поет сатирик, бел.пр.

минута хукна, за да си заслужи плика със седмичното трудово възнаграждение.

Бяха минали около двадесет минути, когато влезе Джийвс с бомбе в ръка, за да каже довиждане. Беше тежък момент, върховно изпитание за нашия самоконтрол. Както и да е, и двамата се държахме мъжки и след като се помайтапахме за туй-онуй, той започна да се оттегля. Точно беше стигнал вратата, когато ми дойде на ум, че може да има вътрешна информация за този Уилбърт Крийм, за който говореше леля Далия. Бях открил, че в повечето случаи той знаеше всичко за всеки.

– О, Джийвс, само за секунда.

– Сър?

– Искам нещо да те питам. Оказва се, че сред останалите гости в Бринкли ще бъде някоя си мисис Хоумър Крийм, съпруга на американски мангизлия, и синът ѝ Уилбърт, познат като Уили, а името Уили Крийм нещо ми напомня. С право или не, свързвам го с екскурзиите, които сме правили до Ню Йорк, но не се сещам с какво точно. На тебе говори ли ти нещо?

– Но да, сър. Господинът се споменава доста често в жълтата преса в Ню Йорк, по-точно в колонката, която се води от мистър Уолтър Уинчъл. Обикновено се среща под прякора Бродуей Уили.

– Разбира се, Джийвс! Сега се сещам. Той е това, което се нарича плейбой.

– Съвсем точно, сър. Известен е с лудориите си.

– Да, всичко се намества. Той е оня, който обича да оставя вонящи бомбички в нощните клубове и който рядко осребрява чека си в банката, без да извади пищов и да каже: „Това е обир“.

– И... Не, сър. Съжалявам, но не мога да се сетя точно.

– Какво?

– Имаше някаква подробност, сър, нещо, което ми бяха казали във връзка с Крийм. Ако си спомня, ще се свържа с вас.

– Да, направи го. Бих искал да имам пълна картина... О, боже!

– Сър?

– Нищо, Джийвс. Нещо ми дойде наум. Добре, сега потегляй, ако не искаш да изпуснеш влака си. Късмет в лова ти на скариди.

Ще ви кажа какво ми дойде наум. Вече изтъкнах какво безпокойство предизвикваше у мен перспективата да бъда затворен в една и съща къща с Боби Уикъм и Обри Ъпджон, защото Господ знае каква реколтата можеше да даде това. И ако в добавка към тази тежка артилерия трябваше да се срещна очи в очи и с един нюйоркски плейбой, на когото явно

му хлопа дъската... Започна да ми се струва, че това посещение ще дойде твърде много за крехката натура на Бъртрам и за секунда ме изкуши идеята да изпратя извинителна телеграма и да се измъкна.

Тогава си спомних гозбите на Анатоли и отново бях силен. Никои, който веднъж ги е опитал, не може така необмислено да се лиши от пушените дарове на този магьосник. На каквито и душевни агонии да бъде подложен в Бринкли Корт, Маркет Снодсбъри, близо до Дройтуич, все някак ще успее да ги излекувам, вкусвайки от някое поредно блаженство със зашеметяващо име.

Както и да е, ще си бъде чисто извъртане на фактите, ако кажа, че бях спокоен при мисълта какво ме Очаква в тъмнината на Уорсестършър, и ръката, която запали цигарата ми след закуска, здравата трепереше.

В този момент на нервно напрежение телефонът отново нададе пронизителен вой, което ме накара да подскоча като ужилен, като че съм чул тръбата на Страшния съд. Тръгнах към съоръжението целият треперещ.

Нещо като иконом прозвуча отсреща:

– Мистър Устър?

– На телефона.

– Добро утро, сър. Нейно благородие желае да говори с вас. Лейди Уикъм, сър. Мистър Устър е на телефона, миледи.

И долетя гласът на майката на Боби.

Трябва да спомена, между другото, че по време на гореспоменатата обмяна на идеи с икономата, ми се струваше, че чувам някакво далечно хлипане, като музикален фон, и сега стана ясно, че то идва от ларинкса на вдовицата на покойния сър Кътбърт. Имаше кратка интермедия преди да задействат гласните й струни и докато я чаках да започне диалога, усетих, че се опитвам да се преборя с два въпроса, които изникнаха пред мен – а) защо, за бога, ми звъни тази жена, и б) защо хлипа, след като е набран номерът?

Особено ме озадачаваше въпрос А, защото от онзи епизод с грейката та досега отношенията ми с този родител на Боби бяха обтегнати. Всеобща тайна беше, че в нейните очи репутацията ми беше като на плъх от подземния свят. Знаех това от Боби, която имитираше извънредно правдиво как майка й ме обсъжда в кръг от съчувстващи приятели. Да си призная – съвсем не бях изненадан. Няма домакиня, оказала гостоприемство на приятел на дъщеря си, която би харесала как този млад посетител ходи из къщата, дупчи грейките на хората и си заминава в три

сутринта, без да каже довиждане. Да, влязах ѝ в положението и затова намирах за странно това, че сега ме търси така любезно по телефона. Както е алергична към Бъртрам, не бих си помислил, че ще посмее дори да държи слушалката и да разговаря с мен.

Но без съмнение тя беше там.

– Мистър Устър?

– О, здравейте, лейди Уикъм.

– Чувате ли ме?

Уверих я в това и тя си отдели няколко секунди, за да изхлипа отново. Тогава проговори с дрезгав гърлен глас, като заклет пушач, глътнал рибена кост.

– Вярна ли е тази ужасна новина?

– А?

– О, боже, о, боже, о, боже!

– Не ви разбирам.

– В днешния „Таймс“.

Аз съм доста проникателен и като отгатвах смисъла, разбрах, че в броя на „Таймс“, излязъл тази сутрин, е имало нещо, което я е разстроило ужасно, макар че защо беше избрала точно мен, за да сподели тревогите си, така и не проумяхах. Възнамерявах да започна анкета с надеждата да се стигне до някакво обяснение, когато като добавка към хлипането, тя започна да се киска като хиена, което за моето опитно ухо означаваше, че е в истерия. И преди да успее да проговоря, чух тъп звук, наподобяващ падането на масивно тяло. Не разбрах къде и как диалогът е бил подновен, когато осъзнах, че икономът е заел ролята на дубльор.

– Мистър Устър?

– Още съм тук.

– Съжалявам, но трябва да кажа, че нейно благородие припадна.

– От нея ли дойде този звук?

– Точно така, сър. Много ви благодаря, сър. Дочуване.

Той затвори телефона и отиде да си върши домашните задължения, между които без съмнение бяха да разхлабва стегнати женски корсети и да пъха амоняк под носа ѝ, а мен остави да размишлявам върху ситуацията. Липсваха ми нови бюлетини от фронта.

Стори ми се, че това, което трябва да се направи, е да намеря „Таймс“⁵ и да видя какво може да ми предложи за осветляване на

5. „Таймс“ е традиционният английски вестник на аристокрацията, а „Мирър“ и „Мейл“ са таблоидите, предпочитани от простолодието – бел.пр.

случката. Това е вестник, който не чета често. Предпочитам „Мирър“ или „Мейл“ за сутрешно четене, но Джийвс се снабдява с него и аз понякога вземам назаем броя му да си премея силите в кръстословицата. Дойде ми наум, че той може да е оставил днешния брой в кухнята, и точно така се оказа. Върнах се с него, разположих се в един стол, запалих нова цигара и започнах да преглеждам съдържанието.

Беглият прочит изобщо не беше достатъчен да намеря, това, което трябваше да бъде зашеметяващ материал. Херцогинята на нещо си беше открила някакъв базар в Уимбълдън в подкрепа на похвални благотворителни цели. Имаше статия за лова на съомга по река Уай и един министър от кабинета беше произнесъл реч за условията в памучната индустрия, но сред всичко това нямаше нищо, което да предизвика припадък. Нито пък ми изглеждаше вероятно една жена да загуби съзнание като прочете, че Хърбърт Робинсън (26) от Гроув Роуд, Пондърс Енд бил хвърлен в дранголника затова, че е откраднал чифт карирани панталони в зелено и жълто. Обърнах на новините от крикета. Дали пък някой неин приятел не е пропуснал да спечели в някой от вчерашните мачове на графството?

Едва след като бях прегледал ражданията и сватбите, погледнах и към годежите, и в следващия момент се бях изстрелял от стола, като че ли някакъв шип беше пробил седалката и стигнал до чувствителната част от месата ми.

– Джийвс! – изкрещях и чак тогава осъзнах, че той отдавна беше духнал. Горчива мисъл, защото ако е имало случай, когато неговият съвет и препоръка са били от първостепенна важност, то този случай беше тъкмо сега. Но него го нямаше и най-доброто ми постижение в соловото изпълнение беше едно глухо „ла“ с лице, заровено в шепите ми. И макар че, струва ми се, чувам читателя да цъка неодобрително на моето невротично поведение, историята мисля ще отсъди, че параграфът, на който се бяха спрели очите ми, беше повече от достатъчно оправдание на този акт.

Той гласеше:

Предстоящи сватби

Обявен беше годежът между Бъртрам Уилбърфорс Устър от Бъркли Маншънс и Роберта, дъщеря на покойния сър Кътбърт Уикъм и лейди Уикъм от Скелдингс Хол, Хърте.

3

Е, както вече казах, няколко пъти, когато бях под влиянието на нейния сексапил, аз наистина имах идеята за подобно обединяване с Роберта Уикъм, но – и точно тук е ударението, което трябва да направя – мога да се закълна, че всеки път тя отказваше да сътрудничи и то така, че не оставяше никакви съмнения относно намеренията си. Искам да кажа, че когато един добър човек предложи сърцето си на едно момиче, а това момиче започва да се смее така, че ще се пукне по шевовете и му казва да не се прави на магаре, то добрият човек има право да приеме, че всичко е свършило. В светлината на съобщението в „Таймс“ можех само да предположа, че в някой от тези случаи, вероятно без да забележа, тъй като вниманието ми блуждаеше, тя може да е свела очи и да е излязла от положението с едно глухо „О, добре“. Макар че кога точно се е случило това няхах ни най-малка представа.

И така, както сигурно си представяте, на следващия ден пред вратата на Бринкли Корт спря спортният модел на един Бъртрам Устър с тъмни кръгове под очите и пулсиращ мозък – с други думи, един Бъртрам, който се питаше какво по дяволите става. Поставен натясно – такова може да бъде обобщението. Струваше ми се, че първия ход, който трябва да предприема, беше да се добера до моята годеница и да разбере дали тя не може да допринесе нещо към изясняване на ситуацията.

Както обикновено се случва в провинциалните къщи през хубавите дни, наоколо нямаше никого. Когато дойде сезонът, тайфата щеше да се събира за чай на поляната, но в момента не можех да мерна нито един местен жител, за да ми каже къде мога да намеря Боби. Затова продължих да снова напред-назад из имението и прилежащите му земи с надеждата да я открия, като ми се искаше да имах със себе си и няколко хрътки да ми помагат, защото имението Травърс е обширно, а й от небето се сипеха значително количество слънчеви лъчи, макар че, излишно е да казвам, нито един не достигаше сърцето ми.

С капки пот на челото напредвах по една пътека, покрита с мъх, когато до ушите ми достигна нещо, което не можех да сбъркам – глас, който четеше поезия на някого, и в следващия момент се изправих пред една двойка, която беше пуснала котва под сенчестото дърво сред една зелена морава.

Тъкмо бяха влезли в полезрението ми, когато изведнъж се вдигна

шум до небесата. Той се дължеше на лая на един малък дакел, който се втурна срещу ми с очевидното намерение да ме види изкормен. Някакъв по-умерен замисъл обаче взе връх и когато достигна обекта на пътуването си, той само се изстреля като ракета и ме близна по брадата, като остави впечатлението, че в лицето на Бъртрам Устър е намерил точно това, което докторът му е предписал. И преди съм забелязвал при кучетата тази тенденция да завързват красиви приятелства непосредствено щом се приближат до мен на разстояние колкото да ме подушат. Без съмнение има някаква връзка с характерния мирис на Устър, който по някаква причина засяга дълбоки струни в душите им. Погъделичках го зад дясното ухо и го почесах по долната част на гръбнака. След като приключих с тези любезности, прехвърлих вниманието си върху поетичната група.

Мъжката половина от сценката беше тази, която изпълняваше четенето, една грациозна особа с тонажа и външния вид на фламинго, с червена коса и малки мустачки. Тъй като това безспорно не беше Обри Ъпджон, предположих, че е Уили Крийм и бях малко изненадан да го видя как рецитира поезия. Човек би си представил един нюйоркски плейбой, широко известен като нехранимайко, да се придържа към прозата, при това грубата проза. Но без съмнение тези момчета имат своите моменти на размекване.

Придружител ката му, апетитна и лека като перце, не можеше да бъде друга освен Фелис Милс, за която ми беше говорил Кипър. Симпатична, но тъпа, беше казал Кипър, и от един поглед можех да кажа, че е прав. С течение на времето човек се научава да разпознава с точно око тъпотата в другия пол, а това й проявление имаше някакво кротко разчувстващо изражение, което ти даваше да разбереш, че макар и не на върха на тъпотата, като някои други тъпачки, които съм срещал, тя беше достатъчно тъпа, за да си бърбиш с нея. Целият й вид беше на момиче, което при най-малката възможност ще започне да се лигави.

Точно това и направи, като ме попита дали не мисля, че Попит, дакелът, е сладко малко кученце. Съгласих се доста съдържано, защото предпочитах да се използва кратката форма, а тя каза, че предполага, че аз съм племенникът на мисис Травърс Бърти Устър, което, както знаем, по същество беше съвсем вярно.

– Чух, че ви очакват днес. Аз съм Фелис Милс – каза тя, а аз казах, че така съм и предположил и – че Кипър ми е поръчал да я тупна по рамото и да й предам много поздрави, и тя каза „О, Реджи Херинг? Нали е сладурче?“, и аз се съгласих, че Кипър е от сладурчетата, и тя каза „Да,

истинско агънце“.

Този диалог, разбира се, постави Уилбърт Крийм малко настрана, просто един незначителен декор на сцената, и за известно време, като бърчеше чело, подръпваше мустаци, потропваше с крак и движеше ръце, той даваше ясно да се разбере, че според неговото мнение трима вече са тълпа и че това, от което има нужда една зелена поляна, за да бъде такава каквато трябва, беше пълното отсъствие на всякакви Устърови. Възползвайки се от една пауза в разговора, той запита:

– Търсите ли някого?

Отговорих, че търся Боби Уикъм.

– Ако бях на ваше място, щях да продължа да я търся. Все някъде трябва да е отишла.

– Боби? – намеси се Филис Милс. – Тя е на езерото, лови риба.

– Значи това, което трябва да направите – каза Уилбърт Крийм с прояснено лице, – е да следвате тази пътека, да завиете надясно, после право наляво, пак надясно и сте там. Не може да пропуснете. Тръгнете веднага, това е моят съвет.

Тъй като имах, така да се каже, кръвни връзки с тази зелена морава, стана ми малко тъпо, че бях практически изхвърлен от един обикновен посетител, но леля Далия ми беше дала да разбере, че семейство Крийм не трябва да бъдат разстройвани или засягани по какъвто и да било начин, така че направих каквото ми беше предложено и поех отново напред без какъвто и да било опит от моя страна да се заяждам. След като се оттеглих, зад гърба ми отново прозвуча поезия.

Езерото в Бринкли се наричаше езеро, но когато се анализират всички данни, се вижда, че е по-скоро водоем в младенческа възраст. Достатъчно голям обаче да шляпаш из него с плоскодънна лодка и затова за тези, които обичаха да се возят, беше направен навес за лодки с малък кей. И точно там, с въдица в ръка, седеше Боби, така че ми трябваше само секунда да дам газ и да се намеря на педя от врата й.

– Е-хо! – казах аз.

– Два пъти е-хо от мене – отвърна тя. – О, Бърти, здравей? Ти тука?

– Точно така. Ако можеш да ми отделиш една секунда от безценното си време, малка ми Роберта...

– Половин секунда, май че клъвна. Не, фалшива тревога. Какво казваше?

– Казвах...

– О, между другото, чух се тази сутрин с мама.

– А аз се чух с нея вчера сутринта.

- Да, очаквах това. Видя ли онова нещо в „Таймс“?
- Не ми беше нужна лупа за това.
- Изненада се за момент, нали?
- За няколко момента.
- Добре де, ще ти разкажа всичко. Тази идея ме осени изведнъж.
- Искаш да кажеш, че ти си подхвърлила съобщението във вестника?
- Разбира се.
- Защо? – зададох въпроса право в очи, така както обичам да правя. Мислех си, че тука съм я хванал натясно, но не.
- Разчиствах пътя за Реджи.
- Разтърках челото си, което гореше.
- Нещо май се е случило с иначе острия ми слух – казах аз. – Стори ми се, че каза нещо като „Разчиствах пътя за Реджи“.
- Точно това казах. Проправях му пътека. Настройване на мама на негова вълна.
- Отново разтърках горящото си чело.
- Сега май каза „Настройване на мама на негова вълна“.
- Точно така. Съвсем ясно е. Но за теб ще го изрека с прости изречения. Обичам Реджи. Реджи ме обича.
- Изреченията може и да бяха прости, но не и за мен.
- Реджи чий?
- Реджи Херинг.
- Бях потресен.
- Искаш да кажеш стария Кипър.
- Бих искала да не го наричаш Кипър.
- Винаги съм го наричал Кипър. Дявол да го вземе – казах аз с умиление, – ако някой тип се появи в частно училище на южния бряг на Англия с име като Херинг, какво друго очакваш да му викат съучениците му? Но как така ти го обичаш и той те обича? Та вие не се познавате.
- Разбира се, че се познаваме. Бяхме в един хотел в Швейцария миналата Коледа. Учих го да кара ски – каза тя с премрежен поглед в двете си очи-звезди. – Никога няма да забравя деня, когато му помогнах да се размотае, след като се беше хвърлил от пистата за начинаещи. И двата му крака се бяха преметнали зад врата. Мисля, че тогава ме осени любовта. Сърцето ми се разтопи, докато го намествах.
- Не се ли смя?
- Разбира се, че не съм се смяла. Изгарях цялата от съчувствие и разбиране.

За пръв път нещата ми зазвучаха правдоподобно. Боби е майтапчийка и веднага си спомних за нейната реакция, когато веднъж в градината на Скелдингс настъпих зъбците на греблото и дръжката скочи и ме хлопна по върха на носа. Тази дръжка ще си остане сред най-ценните ми сувенири. Тогава точно тази млада дама получи конвулсии от смях. И ако наистина се беше съдържала да не се разкикоти от вида на Реджиналд Херинг с два крака, преметнати зад врата, то тук наистина трябва да играят дълбоки чувства.

– Е, добре – казах аз. – Приемам, че така стоят нещата. Но щом това е така, защо тогава ти тръбиш, ако това е точният израз, на цял свят, че си сгодена за мен?

– Казах ти. Искях да настроя мама.

– Което ми звучеше повече като бълнуване на болник.

– Не виждаш тънката стратегия.

– Не бих могъл от моята позиция.

– Е, ти знаеш какво мисли мама за теб.

– Малко е резервирана.

– Тя настръхва, като й спомена твоето име. Мислех си, че ако знае, че ще се женя за теб и след това разбере, че няма, ще бъде толкова благодарна на спасителното отървяване, че ще е готова да приеме за зет всеки, дори и някой като Реджи, който, макар и мъж за чудо и приказ, не е записан в „Дебрет“⁶ и съвсем не е фрашкан с пари. Съпругът ми, според мама, трябва да бъде състоятелен милионер или херцог с голяма рента. Сега разбираш ли?

– О, да, много добре разбирам. Правиш това, което прави и Джийвс. Изучаваш психологията на индивида. Мислиш ли, че ще има ефект?

– Няма начин. Нека да погледнем обратния случай. Представи си, че твоята леля Далия прочете една сутрин във вестника, че ти ще бъдеш разстрелян на разсъмване.

– Не би могло. Никога не ставам толкова рано.

– Но представи си, че го прочете. Доста ще се притесни, нали?

– Безкрайно, защото, струва ми се, много ме обича. Не казвам, че отношението ѝ към мен не е било понякога рязко. Когато бях дете, ме цапардосваше от време на време по главата, а откакто навлязох в по-зрели години, тя неведнъж ме е молила да си вържа тухла на врата и да ида да се удавя в езерцето в градината. И все пак, тя обича своя Бъртрам и

6. Книга с имената и родословието на перовете, съставителят е умрял 1822 г. – бел.пр.

ако чуе, че ще бъде разстрелян на разсъмване, ще бъде, както ти казваш, съкрушена. Но защо? Какво общо има това?

– Добре, представи си тогава, че тя разбере, че всичко е само една грешка, и не ти, а някой друг ще се срещне с взвода за разстрел. Това ще я направи щастлива, нали?

– Виждам я как танцува на пръсти из цялата къща.

– Точно така. Толкова ще си й мил, че нищо, което направиш, няма да й се види грешно. Всичко, което поискаш да направиш, ще бъде добре за нея. Действай, ще ти каже тя. Точно така ще се почувства и мама, когато научи, че няма да се женя за теб в края на краищата. Ще й бъде толкова леко.

Съгласих се, че облекчението ще бъде огромно.

– Но нали ще я запознаеш с нещата след ден-два? – попитах аз, защото държах да получа уверение по този въпрос. Един мъж, над чиято глава виси съобщение за годеж в „Таймс“, не може да се чувства съвсем спокоен.

– Кажй ги седмица-две. Няма смисъл да прибързваме.

– И искаш да те покривам?

– Точно това е идеята.

– А междувременно каква ще е моята роля? Мога ли да те целувам от време на време?

– Не, не можеш.

– Е, добре. Исках само да знам.

– По някой страстен поглед, и то не много често, ще бъде съвсем достатъчен.

– Ще се погрижа за това. Така, радвам се за теб и Кипър, или, както ти предпочиташ да го наричам, Реджи. Ако някой трябваше да мине под венчилото, добре че е той.

– Много доблестно от твоя страна.

– Ни най-малко.

– Аз съм много привързана към теб, Бърти.

– И аз също.

– Но е мога да се омъжа за всички, нали?

– Не може и да се помисли. Е, след като разяснихме нещата, мисля, че мога да отида и да кажа на леля Далия, че съм на линия.

– Колко е часът?

– Почти пет.

– Аз хуквам. Трябва да домакинствам на следобедния чай.

– Защо? Защо ти?

– Леля ти я няма. Като се прибра вчера, намери телеграма, че синът й Бонзо има температура в училище и побърза да отиде при него. Помоли ме да бъда заместник домакиня, докато се върне, но няма да мога през следващите дни. Трябва да се върна при мама. Откакто видя онова в „Таймс“, ми звъни час по час да отида вкъщи за преговори на кръглата маса. Какво значи абдал?

– Не знам. Защо?

– Така те нарича в последната си телеграма. Цитирам: „Не мога да разбера как си могла да помислиш за брак с този абдал“. Край на цитата. Предполагам, че е нещо от рода на тиквеник, както фигурираш в едно нейно по-ранно послание.

– Това звучи обещаващо.

– Да, мисля, че всичко е в кърпа вързано. След теб Реджи ще й дойде като рядък освежителен плод. Ще го посрещне с почести.

И с едно кратко „Хей-хоп“ тя хукна към къщата с шестдесет и повече километра в час. Аз я последвах по-бавно, защото ми беше дала храна за размисъл, а и бях потънал в какви ли не мисли.

Струваше ми се странно това про-Кипърско чувство в гърдите на една Уикъм. Искам да кажа, като се имат предвид фактите. С този неин сексапил, който беше върхът, за около половин година бая ухажбори се бяха изредили, но никой не постигна резултат. Затова всички смятаха, че само някой хептен специален в списъка на кандидатите ще задоволи изискванията й и ако някой успее най-накрая да се уреди, ще бъде крал между мъжете и с подути джобове. А тя взела, че се вързала с Кипър Херинг.

Забележете, не казвам нищо лошо за стария Кипър. За солта на тази земя. Но никой не може да нарече външния му вид поразяващ. Беше се боксира доста в по-ранните си години и имаше сплескано ухо, за което говорих на леля Далия, а в допълнение към това някаква невидима ръка беше килнала носа му леко встрани. С две думи нямаше никакви шансове да се класира на призово място в един конкурс за мъжка красота, дори и единствените други състезатели да бяха Борис Карлов⁷, Кинг Конг и пъпчивия Уфи Просър от Клуба на Търтеите.

Но от друга страна, разбира се, трябва да се помни, че външният вид не е всичко. Под едно сплескано ухо може да се крие златно сърце, както и беше в случая с Кипър, от чието сърце по-златно не можеше и

7. Борис Карлов – актьор, изпълнявал ролята на Франкенщайн в едноименния филм, бел.пр.

да има. Умът му също трябва да е допринесъл за нейното благоразположение. Не можеш да бъдеш редактор във важен лондонски седмичник без да имаш известен брой сиви клетки, а момичетата умират за такива неща. А трябва и да се има предвид, че повечето от хлапаците, с които Роберта е движила през годините, бяха я ловци, я стрелци, я рибари, които си изгърмяват патроните, след като кажат „Е, какво“ и плеснат с камшик по ботуша. Кипър трябва да ѝ е дошъл добре като промяна.

Както вече казах, цялата история ми даваше толкова много храна за размисъл и така се бях унесъл в предвкъването ѝ на път за къщата, че всеки би могъл да се обзаложи, че рано или късно ще се блъсна в нещо. Ще бъда кратък и ще кажа, че точно това направих. Можеше да е дърво, храст или дървена пейка. В действителност обаче това се оказа Обри Ъпджон. Врхлетях върху него на един завой и се сблъскахме яко преди да мога да ударя спирачки. Страбчих го за врата, а той ме стисна през кръста, така че за няколко секунди ние залитахме напред-назад, сключени в здрава прегръдка. После, като ми просветна пред очите, разбрах с кого съм изпълнявал тия танцови стъпки.

Като го видях пред очите си, жив-живеничък, както съм чувал Джийвс да казва, бях потресен от промяната, която беше претърпял видът му от времето на онези наши срещи в кабинета му в Малвърн Хаус, Брамли-он-Сий, когато със свито сърце гледах как посяга към бастуна и раздвижва раменните си мускули с няколко пробни замаха.

В ония дни той беше строен възрастен господин, около два метра и половина висок, с изгарящи очи, с пяна по устните и бълващи огън ноздри. Сега се беше смалил до скромните метър и седемдесет или там някъде и аз бях в състояние да го съборя само с един удар.

Не че го направих, разбира се. Но вече можех да го погледна без каквато и да е следа от предишния трепет. Струваше ми се невероятно, че някога изобщо съм гледал на този фъстък като на опасност за пешеходците и движението.

Мисля, че донякъде това се дължеше на факта, че за тия петнадесет години от последната ни среща, той беше пуснал мустак. През епохата на Малвърн Хаус това, което всяваше ужас в младежките ни сърца, беше дебелината му горна устна, една не особено приятна гледка, най-вече когато потрепваше. Не че мустакът смекчаваше лицето му, но бидейки като у моржовете или по-точно приличен на цедка за супа, той все пак скриваше една част от тази устна, а това имаше добър ефект. В заключение, вместо да си глътна езика от страх, както очаквах да стане, когато се срещнем, аз бях приветлив и жизнерадостен, даже може би малко

прекалено.

– О, здравей, Ъпджон! – викнах аз. – Хой-хой!

– Кой, кой? – отговори той, като че ли ми беше ехо.

– Името ми е Устър.

– О, Устър? – каза той, като че ли се надяваше да е някакво друго и човек, разбира се, може да оправдае чувствата му. Няма съмнение, че и той като мен се е ободрявал през всичките тези години с мисълта, че никога няма да ме срещне отново и че каквито и несгоди да му сервира животът, то поне Бъртрам вече не фигурира в него. Трябва да е било мръсен номер за бедния човечец да му изскоча така внезапно.

– Дълго не сме се виждали – казах аз.

– Да – съгласи се той глухо и беше ясно, че би искал да е още по-дълго. После разговорът затихна и не си казахме нищо кой знае колко умно, докато извървахме стотината метра до къщата, където ни очакваше масата за чай. Предполагам, че може да съм казал „Какъв хубав ден“, а той може да е изръмжал, но нищо повече.

Заварихме само Боби. Уилбърт и Филип вероятно бяха още на зелената морава, а мисис Крийм, както каза Боби, сигурно работеше в стаята си върху новата си смразяваща история и рядко се вясваше за чаша чай. Ние се настанихме и тъкмо започнахме да отпиваме, когато от къщата излезе икономът с купа плодове в ръцете и застана с нея до масата.

Като казвам „иконом“, използвам термина доста свободно. Беше облечен като иконом и се държеше като иконом, но в най-дълбокия и истински смисъл на думата той не беше иконом.

Всъщност, това беше сър Родерик Глосъп.

4

В Клуба на Търтеите, а и на някои други места, които често посещавам, може да се чуе коментар върху самообладанието на Бъртрам Устър, или присъствие на духа, както още се нарича, и мнението, че го притежавам в значителна степен, е всеобщо. В очите на много хора мисля, че изглеждам от ония мъже-стомана, за които сме чели, и не казвам, че не е вярно. Но е възможно да ми се намери слабо място и това може да стане, когато внезапно ми се подхвърли някой виден спец по откачалките, преоблечен като иконом.

Не може и дума да става да имам някаква грешка в предположението си, че това е точно сър Родерик Глосъп, който беше оставил вече плодовете и сега пристъпваше обратно към къщата. Няма втори като него с такова просторно голо теме и такива избуяли вежди, и ще бъде нечестно, ако кажа, че останах невъзмутим. Ефектът от видението беше, че силно трепнах, а всички знаем какво става, когато трепнеш силно, докато държиш чаша, пълна с чай. Съдържанието на моята полетя във въздуха и се приземи върху панталона на магистър Обри Ъпджон, като стабилно го овлажни. Всъщност, едва ли ще изопача фактите, ако кажа, че върху себе си той сега имаше не толкова панталони, колкото чай.

Можех да видя колко дълбоко преживя нещастният човек положението си, и бях изненадан, че се задоволи само с едно „Ох!“.

Не винаги, обаче, са нужни думи. Той ме прикова с поглед, в който прочетох поне сто неизречени възклицания. Така би погледнал някой бабаит от пробита гемия към първокласния моряк, който но една или друга причина си е навлякъл гнева му.

– Виждам, че не си се променил, откакто беше при мен в Малвърн Хаус – изрече той с доста злоба в гласа си, като попиваше чая от панталона си с кърпичка. – Калпавия Устър, така го наричахме – продължи той, като се обърна към Боби, явно с цел да си спечели съчувствието ѝ. – Не можеше да направи и най-простото нещо, като например да държи чаша, без да посипе разруха и опустошение навсякъде около себе си. Беше аксиома в Малвърн Хаус, че ако в някоя стая има стол и Устър е там, то непременно ще се спъне в него. Детето – заключи Обри Ъпджон – е баща на възрастния.

– Безкрайно съжалявам – извиних се аз.

– Твърде късно за съжаление. Един нов чифт панталони са

съсипани. Съмнявам се, че нещо може да изчисти петното от чай върху бяла каша. Е, да се надяваме на най-доброто.

Дали сгреших или не, когато при тези думи го потупах по рамото и казах:

– Това е то дух – така и не мога да преценя.

Вероятно сгреших, защото това не го успокои. Хвърли ми още един от своите погледи и се отдалечи, като издаваше силна миризма на чай.

– Да ти кажа ли нещо, Бърти? – каза Боби, като го проследи замислено. – Тази разходка, на която Ъпджон възнамеряваше да те покани, се отменя. Тази година няма да получиш коледен подарък от него и не го очаквай довечера да дойде да види дали си добре завит.

Направих един повелителен жест с ръка и каничката за мляко беше катурната.

– Остави сега Ъпджон и коледните подаръци, и разходките. Какво прави татко Глосъп тук като иконом?

– А-ха! Знаех си, че ще ме попиташ. Мислех да ти кажа по някое време.

– Каж ми сега.

– Идеята беше негова.

Погледнах я строго. Бъртрам Устър не възразява понякога да слуша глупости, но все пак да не бъдат нечленоразделна реч, каквато изглеждаха тези.

– Негова идея?

– Да.

– Искаш да ме накараш да ти повярвам, че сър Родерик Глосъп се е събудил една сутрин, погледнал се е в огледалото, намерил се е малко блед и си е казал: „Имам нужда от промяна. Мисля, че ще опитам да бъда за малко иконом“?

– Не, не това, но... Не знам как да започна.

– Започни с началото. Хайде, малка ми Б. Уикъм, без заобикалки – казах аз и посегнах с изразителен жест към парче кейк.

Суровият ми тон изглежда докосна някоя струна и запали огъня, който винаги глееше в тази червенокоса заплаха за общото благо, защото тя се намуси недоволно и ми каза да спра, за бога, да се пуля като умрял шаран.

– Имам пълното право да се пуля като умрял шаран – отвърнах студено – и ще продължа да го правя, докато ми е угодно. Аз съм изложен на голямо напрежение. Както винаги се случва, когато ти имаш пръст в нещата, животът ми се превърна в низ от издънки, и мисля, че имам

право да изискам обяснение. Очаквам разказа ти.

– Добре, чакай да си подреда мислите.

След кратка пауза, през която аз довърших кейка си, тя пристъпи към изложението си.

– Като начало най-добре да ти кажа за Ъпджон, защото всичко започна от него. Виждаш ли, той опява на Филис да се омъжи за Уилбърт Крийм.

– Като казваш опява...

– ... имам предвид опява. А когато подобен човек опява, някой трябва да отстъпи, особено когато става дума за мека Мария като Филис, която винаги прави това, което ѝ каже татенцето.

– Значи няма твърда воля?

– Нито грам. Ето например преди няколко дни я заведе в Бърмингам да гледа представление на Чеховата „Чайка“, защото мислел, че е образователно. Бих искала да намеря някой, който ще пробва да ме накара да гледам „Чайка“ на Чехов, но Филис само наведе глава и каза: „Да, татко“. Даже не се опита да се пребори. Това сигурно ти говори колко собствена воля има у нея.

Наистина ми говореше. Нейната история дълбоко ме поразил. Познавах „Чайка“ на Чехов. Леля Агата веднъж ме накара да заведе сина й Тос на представление в театъра „Олд Вик“, и дали заради напрежението да следя заплетените ходове на персонажите, наречени Заречная и Медвенко, или поради това, че бях постоянно нащрек да дебна Тос да не избяга към големите фойета, страданието ми беше безмерно. Нямах нужда от по-голямо доказателство, че Филис Милс е момиче, чието мото в живота е „Татко знае най-добре“. Уилбърт само трябва да предложи и тя ще се съгласи на секундата, защото Ъпджон е пожелал така.

– Леля ти е безкрайно разтревожена.

– Тя не одобрява ли?

– Разбира се, че не одобрява. Ти трябва да си чул що за птица е Уилбърт Крийм, като ходиш толкова често в Ню Йорк.

– Да, до ушите ми достигна информация за лудориите му. Той е плейбой.

– Леля ти смята, че е смахнат.

– Предполагам повечето са такива. Е, ако е така, разбирам, защо не иска да чуе химна на Менделсон. Но – добавих аз, заковавайки нещата по специфичния ми безпогрешен начин – това не обяснява защо татко Глосъп се намесва в играта.

– Напротив, обяснява. Тя го доведе тук, за да наблюдава Уилбърт.

Нещо ми убягваше.

– Искаш да кажеш да го държи под око? И какво ще помогне това?

Тя изсумтя нетърпеливо.

– Да го наблюдава в техническия смисъл на думата. Знаеш как работят тези специалисти. Следят обекта отблизо. Водят разговори с него. Прилагат фини тестове. И рано или късно...

– Започвам да разбирам. Рано или късно той изпуска нещо от рода на това, че се мисли за варено яйце и тогава го вкарват където му е мястото.

– Е, по някакъв начин се издава. Когато леля ти ми се оплакваше, внезапно ми дойде вдъхновението, че можем да вземем Глосъп тука. Знаеш тия мои внезапни вдъхновения.

– Знам. Епизодът с грейката.

– Да, това беше едно от тях.

– Ха!

– Какво каза?

– Просто „Ха!“.

– Защо „Ха!“?

– Защото като си спомня онази ужасна нощ, нещо ме кара да кажа „Ха“.

Тя изглежда видя някаква логика. Като спря само за да лапне един сандвич с краставица, продължи нататък:

– Така, че рекох на леля ти: „Ето какво можеш да направиш“, така й казах, „доведи тука Глосъп“, казвам й, „и го накарай да наблюдава Уилбърт Крийм. После ще има с какво да отидеш при Ъпджон и да му объркаш картите“.

Нещо пак не схващаш. Доколкото си спомням, досега за карти нищо не се бе споменавало.

– Как така?

– Не можеш ли да разбереш? „Хвани стария Глосъп“, казвам й, „и му дай да го наблюдава. После ще има с какво“, казвам, „да отидеш при Ъпджон и да му кажеш, че сър Родерик Глосъп, най-големият психиатър в Англия, е убеден, че Уилбърт Крийм не е с всичкия си и още да го попиташи дали предлага доведената му дъщеря да се омъжи за човек, който всеки момент ще получи членство в лудницата.“ Дори и Ъпджон ще се въздържи от такова нещо. Или не мислиш така?

Замислих се.

– Да – рекох, – вероятно си права. Възможно е Ъпджон да има човешки чувства, макар и никога да не съм забелязал това, докато бях в

положението на негов възпитаник, както се казва. Сега ми е ясно защо Глосъп е в Бринкли Корт. Защо обаче в ролята на иконом?

– Казах ти, че това беше негова идея. Смяташе, че е прекалено популярен и ще предизвика съмнение у мисис Крийм, ако се появи тука под собственото си име.

– Разбирам. Ще забележи, че наблюдава Уилбърт, ще се учуди защо...

– ... и накрая ще събере две и две...

– ... и ще вдигне врява.

– Точно така. На никоя майка няма да ѝ стане драго, като открие, че домакинята е довела психиатър да наблюдава сина ѝ, над когото и сламка не дава да падне.

– Докато ако хване икономом да го наблюдава, просто ще си каже: „Я, какъв наблюдателен икономом“. Много разумно. С тази сделка между чичо Том и Хоумър Крийм, ще бъде фатално да се рискува и с най-малкия повод да бъде раздразнена. Ще се оплаче на Хоумър, а той ще каже: „След това, което стана, Травърс, предпочитам да прекъсна преговорите.“ и чичо Том ще изгуби пачките. Всъщност, какво е това тяхно споразумение? Леля Далия каза ли ти?

– Само в общи линии. Става дума за някаква земя, която чичо ти има някъде, а мистър Крийм мисли да я купи и да строи хотели или нещо подобно. Всъщност, няма значение. Най-важното е, и трябва да си го запишеш в главата, че контингентът на Крийм трябва да се гали с перце на всяка цена. Така че, нито дума на никого.

– Какво говориш. Устър не е дрънкало. Нито пък порти. Но защо си толкова сигурна, че Уилбърт Крийм е чалнат? На мен не ми изглежда такъв.

– Ти виждал ли си го?

– Само за малко. Беше на една зелена моравя, четеше поезия на момичето на Милс.

Очите ѝ се разшириха.

– Чел поезия? На Филис?

– Точно така. Стори ми се странно, че тип като него прави това. Глупости, да. Ако ѝ рецитираше някакви римувани безсмислици, бих разбрал. Но беше една от онези книги в лилава кожена подвързия, които продават по Коледа. Не бих могъл да се закълна, но страшно ми звучеше като Омар Хайям⁸.

8. Омар Хайям – персийски поет и математик, ???–1123, бел.пр.

Очите ѝ продължаваха да се разширяват.

– Спри, Бърти, спри! Не трябва да се губи нито секунда. Трябва да отидеш и да спреш това веднага.

– Кой, аз? Защо аз?

– Точно за това си тук. Леля ти не ти ли каза? Тя иска да следваш Уилбърт Крийм и Филис навсякъде и да се погрижиш той да не намери сгоден момент за предложение.

– Искаш да кажеш, че трябва да бъде нещо като частен детектив или ченге и да ги следя? Не го харесвам – казах колебливо.

– Не трябва да го харесваш – отвърна Боби. – Просто го направи.

5

И понеже, както се казва, съм восък в ръцете на другия пол, аз отидох и попречих, според нареждането. Но не и с песен на уста. Никак не е приятно за един разумен мъж да се постави в положението на досадник и лепка, а че Уилбърт Крийм ме мисли за такъв, беше ясно от пръв поглед. В момента, в който се появих, той беше спрял с четенето на поезия и беше взел ръката на Филис в своята, явно изричащ или готов да изрече нещо от интимен и нежен характер. Като чу моето: „Е-хей“, той пусна ръката и ми хвърли поглед, който много приличаше на онзи, получен наскоро от Обри Ъпджон. Измърмори нещо под мустак за някого, на когото не чух името.

– А, пак ли сте вие – каза той.

Нямаше спор по този въпрос.

– Май си нямате работа? – продължи той. – Защо не се спрете някъде с една хубава книга?

Обясних, че само съм се отбил да им кажа, че чаят е сервиран на поляната пред къщата и Филис нададе лек писък, като че ли е разтревожена:

– О, боже! Трябва да тичам. Татко не обича да закъснявам за чая. Казава, че е непочтително към по-възрастните.

Можях да забележа как от устните на Уилбърт Крийм едва не се изтърси предложение къде може да се завре татенцето заедно с възгледите си за почителност, но с неимоверно усилие той успя да го удържи.

– Ще заведе Попит на разходка – каза той, като подсвирна на дакела, който душеше около краката ми и пълнеше дробовете си с прелестния Устъров букет от ухания.

– Не пиете ли чай? – попитах аз.

– Не.

– Има кифли с масло.

– Егати! – възкликна той, ако това е думата, и се отдалечи, следван от малоръстовото животно. Стана ми ясно, че се сдобих с още един източник, от където нямаше да получа подарък за Коледа. Целият му вид ми даваше да разбера, че кръгът ми от приятели не се е разширил. С дакелите е фасулска работа, но с Уилбърт Крийм претърпях пълен неуспех.

Когато Филис и аз стигнахме до поляната, на масата за чай беше

останала само Боби и това много ни изненада.

– Къде е татко? – попита Филис.

– Внезапно реши да замине за Лондон – отговори Боби.

– За Лондон?

– Така каза.

– Защо?

– Не ми съобщи.

– Трябва да ида да го видя – каза Филис и изчезна.

Боби размишляваше.

– Знаеш ли какво си мисля, Бърти?

– Какво?

– Когато Ъпджон слезе преди малко, беше като ударен с мокър парцал и държеше последния брой на „Търсей Ривю“. Дошъл е със следобедната поща, предполагам. Мисля, че е прочел рецензията на Реджи за неговата книга.

Това изглеждаше правдоподобно. Лично познавах няколко автора – веднага ми идва наум например Боко Фитълуърт – и те всеки път приличат на ударени с мокър парцал, когато прочетат някоя помия в пресата за техните последни напъни.

– А, ти знаеш, значи, за онова, което е написал Кипър?

– Да, показва ми го веднъж, когато обядвахме заедно.

– Много язвително, ако съдя от това, което ми каза. Но не виждам защо Ъпджон трябва да хукне към Лондон.

– Сигурно иска да попита редактора кой е написал рецензията, за да може после да го причака с камшик на входа на клуба му. Но разбира се, няма да му кажат, а и тя не беше подписана, така че... О, здравейте, мисис Крийм.

Жената, към която се обърна, беше дълга и слаба, с лице като на ястреб, което ми напомняше на Шерлок Холмс. На носа си имаше мастилено петно, резултат от работата ѝ върху детективския роман. Всъщност е невъзможно да пишеш детективски роман, без да качиш известно количество мастило на муцуната си. Питайте Агата Кристи или който и да било друг.

– Тъкмо свърших главата и си помислих, че мога да спра за чаша чай – каза литераторката. – Няма смисъл да прекалявам.

– Не. Почини, когато си напред в плановете си, това е идеята. А ето и племенникът на мисис Травърс, Бърти Устър – каза Боби с тон, който ми се стори малко прекалено извинителен. Ако Роберта Уикъм има недостатък, който най-много бие на очи, то е навикът ѝ да ме представя на

хората, като че ли съм нещо, за което би предпочела да премълчи.

– Бърти харесва книгите ви – допълни тя, съвсем ненавреме, от което госпожата подскочи като бой-скаут при звука на тръбата.

– О, така ли?

– Няма по-щастлив от мен, когато успее да се свра някъде с една от тях – казах с надеждата, че тя няма да ме попита коя харесвам най-много.

– Когато му казах, че сте тука, той беше въодушевен.

– Е, това е чудесно. Винаги се радвам да се срещна с почитатели. Коя от моите книги харесвате най-много?

Стигнах до „Ъ-ъ“ и тъкмо се чудех, макар и не с голяма надежда, дали едно „Всички“ ще свърши работа, когато татко Глосъп се присъедини към нас с телеграма за Боби върху един поднос. От майка й, предполагам, съдържаща някой епитет за мен, който е забравила да вмъкне в предишните. Или, разбира се, изразяваща за пореден път убеждението й, че съм абдал, което, струва ми се, след като имах малко време да поразмисля, би могло да включва още хулиган и тъпанар.

– О, благодаря, Сордфиш⁹ – каза Боби и взе телеграмата.

Имах късмет, че в този момент не държах чаша чай, защото като чух как се обърна към сър Родерик, последва едно от моите внезапни трепвания, и ако държах такава чаша, щях вече да съм пръснал съдържанието й като сеяч по време на сеитба. Но в случая аз само запратих един сандвич с краставица в небето.

– О, извинете – промърморих, защото бях подминал писателката Крийм на косъм.

Трябваше да разчитам, че Боби ще налее масло в огъня. Момичето нямаше никакво намерение да изпусне случая.

– Извинете го, моля – намеси се тя. – Трябваше да ви предупредя, че Бърти тренира в дисциплината „Гласкане на сандвич с краставица“ за следващите Олимпийски игри. Трябва да се упражнява непрекъснато.

На челото на мама Крийм се появи една замислена бръчка, като че ли й беше трудно да възприеме обяснението на случая. Но следващите й думи показаха, че е разсъждавала не върху моето деяние, а върху новоизлюпението Сордфиш. След като го проследи с проникателен поглед, докато той изчезне от очите й, тя запита:

– Този иконом на мисис Травърс... Знаете ли откъде го е взела, мис Уикъм?

9. Сордфиш – англ., риба-меч, бел.пр.

– От обичайния магазин за домашни любимци, струва ми се.

– Има ли препоръки?

– О, да. Бил е при сър Родерик Глосъп, специалиста по мозъците, от много години. Мисис Травърс се похвали, че сър Родерик му е дал превъзходна препоръка. Тя беше дълбоко впечатлена.

Мама Крийм изсумтя.

– Препоръките могат да се преправят.

– Боже мили! Защо казвате това?

– Защото нещо ме безпокои около този човек. Има лице на престъпник.

– Е, същото може да се каже и за Бърти.

– Мисля, че мисис Травърс трябва да бъде предупредена. В романа ми „Черно в нощта“ икономът се оказва член на банда крадци, внедрен в къщата, за да улесни проникването в нея. Това се нарича заемане на вътрешна позиция. Подозирам, че точно затова Сордфиш е тук, макар че, разбира се, е възможно да действа и самостоятелно. В едно съм сигурна, и това е, че той не е истински иконом.

– Какво ви кара да мислите така? – попитах, като бършех с кърпичка челните си части, които добре се бяха оросили. Посоката, която поемаше този разговор, изобщо не ми се нравеше. Ако тази Крийм си навие яко на пръста, че сър Родерик Глосъп не е иконом, само иконом и нищо друго освен иконом, то катастрофата беше неизбежна. Тя ще слухти и ще търси, и преди да можеш да изречеш „Е-хо“, ще се е добрала до фактите. В такъв случай чичо Том ще каже чао на шанса си да струпа малко лесни пари. А откакто го познавам, при всеки неуспех да клъвне някой страничен доход, който случаят му предлага, на него му избива чивията. Не че е меркантилен. Просто си пада по тая част.

Видът ѝ подсказваше, че се е зарадвала на въпроса ми.

– Ще ви кажа какво ме кара да мисля така. Издава се, че е аматьор по хиляда възможни начина. Тази сутрин го заварих да разговаря надълго и нашироко с Уилбърт. Истинският иконом никога не прави това. За него това би означавало волност.

Оспорих това твърдение.

– Моля – казах, – искам да направя възражение. Много от най-щастливите ми часове съм прекарал в сладки приказки с икономии и точно те в повечето случаи са правили първата крачка. Те ме откриват и започват да ми разказват за ревматизма си. Сордфиш според мен се държи нормално.

– Вие не се занимавате с криминология като мен. Имам набито око

и никога не греша в преценките си. Този мъж не е тука за добро.

Виждах, че всичко това разгореши Боби, но добрата ѝ половина надделя и тя преглътна острата забележка. Беше много привързана към Т. Портарлингтън Травърс, който, както ми каза, бил живият образ на един четинест териер, някога много скъп за нея, но сега квартируващ сред ясните звезди. Така тя си спомни, че заради него трябва да прави път на Крийм и да им посяга с ръкавици. Когато заговори, гласът ѝ беше кадифен като на гълъбица, гукаща на друга гълъбица, от която се надява да вземе пари назаем.

– Не мислите ли, мисис Крийм, че всичко може да е само въображение? Вие имате такова възхитително въображение. От ония дни Бърти се чудеше как успявате да го направите. Да напишете всичките тези невероятни фантастични книги искам да кажа. Нали, Бърти?

– Точно това бяха думите ми.

– И ако имате такова въображение, на вас просто ви е трудно да спрете да си въобразявате. Нали, Бърти?

– Дяволски трудно.

Подсладените ѝ слова бяха пропилены. Крийм продължи да се инасти като Валаамовото магаре¹⁰, за което несъмнено сте чували.

– Не си въобразявам, че този иконом крои нещо мътно – запъна се тя кисело. – И мисля, че е повече от ясно какво е то. Вие май сте забравили, че мистър Травърс притежава една от най-чудните колекции на старо сребро в Англия.

Това беше вярно. Благодарение вероятно на някакъв дефект в умствената си нагласа, чичо Том колекционираше старо сребро откак бях ей таквоз момченце, и предполагам, че съдържанието на стаята в приземието, където той инсталира материалите, възлиза на доста тлъста сума. Знаех всичко за тази негова колекция, не само защото трябваше да го слушам с часове по темата свещници, листовидна декорация, гирлянди във висок релеф и декоративен обков, но защото имах и един вид личен интерес, след като веднъж бях свил за него една каничка за сметана от осемнадесети век във формата на крава с доста странно, според мен, изражение, доказващо известни нейни извратени наклонности. Дълга история. Сега няма време да навлизаме в нея. Ще я намерите някъде из архивите.

– Мисис Травърс я показа онзи ден на Уили и той се възторгна.

10. Валаам (библ.) – пророк, нает да прокълне израилтяните. Когато набил магарето си заради ината му, животното го порицало с човешки глас, бел.пр.

Уили също колекционира старо сребро.

С всеки изминат час ми ставаше все по-трудно да намеря опорна точка в разгадаването на характера на У. Крийм. Не ще и дума – умее да сервира изненади. Първо ония стихове, сега това. Винаги съм мислел, че един плейбой не дава и петак за друго, освен за блондинки и изстудени бутилки. Това още веднъж доказва, че половината свят няма и представа как живеят останалите три четвърти.

– Той казва, че има няколко нещица в колекцията на мистър Травърс, за които е готов да си даде кътниците. А една кривоподобна каничка за сметана от осемнадесети век събуди у него неимоверно желание. Така че дръжте си очите отворени около този иконом. А аз ще държа моите. Е – отсеке Крийм, ставайки, – трябва да се връщам на работното си място. Обичам да нахвърлям новата глава, преди да приключа за деня.

Тя запраши и за момент се възцари тишина. Тогава Боби изпръхтя „Пфу“ и аз се съгласих, че това „Пфу“ беше точната дума.

– Най-добре е да измъкнем Глосъп от тук по най-бързия начин – казах аз.

– Как бихме могли? Леля ти трябва да реши това, а нея я няма.

– Тогава ти казвам, че аз самият ще се измъкна. Твърде много зла орис за моя вкус витае по тия места. Някога Бринкли Корт беше тиха провинциална къща, сега се е превърнала в зловец откъс от Едгар Алън По, от който кръвта ми се смразява. Напускам.

– Не можеш, докато не се върне леля ти. Тука трябва да има нещо като домакин или домакиня, а аз непременно трябва да замина за вкъщи утре и да видя мама. Ще трябва да стискаш зъби и да издържиш.

– И жестокото душевно напрежение, на което съм подложен, е без значение, предполагам?

– Нито трохичка. Действа ти добре. Отваря ти порите.

Вероятно щях да каже нещо доста солено в отговор, ако можех да го измисля, но тъй като не успях, не казах.

– Какъв е адресът на леля Далия?

– Ийстбърн, Ройал хотел. Защо?

– Защото – обясних, докато вземах още един сандвич с краставица, – ще изпратя телеграма да ми се обади утре без отлагане, за да й светна какви неща се мътят в това свърталище.

6

Забравил съм как точно се отвори дума, но Джийвс веднъж каза, че сънят разплита оплетените възли на грижите. Балсам за възпалени мозъци, така го описва той. Идеята е, както я разбрах, че ако нещата се оплескат, започват да изглеждат по-прилично, след като си вземеш своите осем часа.

Дрън-дрън, това е моето мнение. Този начин рядко действа при мене, не поддържа и сега. Оттеглих се за почивка, отнасяйки със себе си мрачна картина за събитията в Бринкли Корт, и когато очите ми се откърнаха за новия ден, установих, че картината е още по-мрачна. Кой знае, питах се, след като отблъснах сутрешното яйце непомирисано, какво може да открие всеки момент мама Крийм? И кой може да каже колко скоро, ако аз продължа да го следвам неотклонно, на Уилбърт Крийм ще му писне на капелата и ще ми се нахвърли със зъби и нокти? Той вече се държеше като човек, пропищял от компанията на Бъртрам Устър, и при следващото залепване на последния за лакътя му можеше да реши да вземе сериозни мерки, използвайки гореупоменатия инструмент.

Разсъждавайки в тази насока, нямах много голям апетит за обяд, макар че Анатоли беше достигнал невъобразими висоти. Сърцето ми се обръщаше всеки път, когато Крийм хвърляше остър подозрителен взор към татко Глосъп, докато той се туткаше около бюфета, а протяжните любящи погледи, които синът й Уилбърт отправяше непрекъснато към Филип Милс, ме вледеняваха из основи. След приключването на обяда той щеше несъмнено да покани момичето да го придружи отново до онази зелена моравка, и щеше да бъде наивно да си представя, че няма да го разочаровам, ако не и да го озлобя, когато и аз се появя там.

За щастие, щом станахме от масата, Филип обяви, че се качва в статята си да довърши печатането на татковата реч и товарът ми временно се облекчи. Дори и един нийоркски плейбой, свикнал в по-ранните си години да преследва блондинките като хрътка, едва ли би могъл да я последва и там с пламенното си ухажване.

Изглежда и той самият разбра, че нищо конструктивно не може да се направи за момента. Затова с мрачен глас осведоми, че ще изведе Попит на разходка. Това явно беше характерният му способ да цери раните от разочарованието, при това превъзходен способ от гледна точка на

едно куче, което обича да обикаля наоколо и да разглежда забележителностите. Те се отправиха към хоризонта и скоро се изгубиха от поглед: кучето с весели подскоци, той без такива, но затова пък размахвайки бастуна си по начин, изразяващ крайна възбуда. А аз, знаейки, че това е нещо, което все някога трябва да се направи, избрах от полиците на леля Далия една от книгите на мама Крийм и излязох да чета в един шезлонг на поляната. И без съмнение щях добре да се забавлявам, защото Крийм безспорно притежаваше талантливо перо, ако топлината на деня не ме беше хвърлила в лека дрямка по средата на втора глава.

Събуждайки се малко по-късно, хвърлих едно око върху себе си, за да видя дали са се разплели оплетените възли на грижите ми, но те не бяха. В този момент ми казаха, че ме търсят по телефона. Побързах към инструмента и оттам долетях като гръмотевица гласът на леля Далия:

– Бърти?

– Да, Бъртрам е.

– Къде, по дяволите, дремеш? Стискам проклетата слушалка цял един час по часовника на Шрусбъри¹¹.

– Съжалявам. Изпотроших си краката от бързане, но бях отвън на поляната.

– Където предполагам си храносмилал обилния обяд, похърквайки.

– Може да са ми се затворили очите за секунда.

– Вечно ядеш, това си ти.

– Обичайно е, струва ми се, да се поема храна в тоя час на деня – отсякох доста решително. – Как е Бонзо?

– Оправя се.

– Какво му беше?

– Шарка, но е вън от опасност. Хайде, за какво е тая суетня? Защо искаш да ти се обадя? Само да чуеш гласа на скъпата си леличка?

– Винаги се радвам да чуя гласа на скъпата си леличка, но сега ме е подгонила по-дълбока и по-печална причина. Мисля, че трябва да знаеш за всички заплахи, надвиснали над твоя дом.

– Какви висящи заплахи?

– Мама Крийм е едната. Тя се е разгорещила. Играе си на подозрения.

– Спрямо кого?

– Татко Глосъп. Не му харесва лицето.

– Е, и нейното не е цвете.

11. Шрусбъри – град в Западна Англия, център на графство Шропшър, бел.пр.

– Тя мисли, че не е истински иконом.

От факта, че тъпанчето ми едва не се пукна по средата, заключих, че тя е надала игривия си смях.

– Остави я да си мисли.

– Не си ли обезпокоена?

– Ни най-малко. Не може нищо да направи. Глосъп и без друго си заминава след около седмица. Каза ми, че няма да му трябва повече време, за да си състави мнение за Уилбърт. Адела Крийм не ме притеснява.

– Е, щом казваш, макар че аз я смятам за опасна.

– Аз обаче не. Нещо друго тормози ли те?

– Да, тази история с Уилбърт Крийм и Филип Милс.

– А, ето това е вече приказка. Това е то важното. Каза ли ти прелестната Боби Уикъм, че трябва да се прикрепиш към него като...

– Като брат?

– Щях да кажа като гипсова мазилка, но нека бъде твоето. Обясни ли ти тя как стоят нещата?

– Да, и точно този въпрос трябва да разнищим.

– Да какво?

– Да разнищим.

– Добре, започвай да разнищваш.

Тъй като вече бях имал достатъчно време да отделя на ситуацията най-доброто от Устъровия мозък, нещата в главата ми бяха ясни. Започнах отдалеко:

– Скъпа ми стара прародителко – произнесох аз, – като минаваме през този живот, ние винаги трябва да се стремим да разберем човека до себе си, а този човек в настоящия случай е Уилбърт Крийм. Хрумвало ли ти е да се поставиш на мястото на Уилбърт Крийм и да разбереш как се чувства той, следен от мен навсякъде и постоянно. Това да не ти е Мери.

– Какво?

– Казах, да не ти е Мери. Мери, доколкото си спомням, ѝ харесваше да я следят.

– Бърти, ти си фиркан.

– Нищо подобно.

– Кажу „Британската конституция“.

Направих го.

– А сега „Чичковите червеноотиквеничковчета“.

Изпях ѝ го с глас като камбанка.

– Е, май си добре – измърмори тя неохотно. – Какво искаш да

кажеш с това да не ми е Мери? Мери чия?

– Не мисля, че имаше някаква фамилия. Намеквах за онова дете, което имало малко агънце с руно като сняг, и навсякъде, където Мери тръгнала, агънцето я следвало. Аз съвсем не казвам, че имам руно като сняг, но затова пък следвам Уилбърт, където и да тръгне, и започва да ми става любопитно докъде може да я докараме. На него му се гади от постоянното ми присъствие.

– Той ли го каза?

– Не още. Но ме разкъсва с поглед.

– Това е добре. Той не може да ме уплаши.

Виждах, че тя пропуска същината.

– Да, но не виждаш ли каква опасност витае.

– Ти каза, че надвисва.

– И витае. Опитвам се да ти кажа, че ако продължа с тая гипсова шпакловка, неизбежно ще дойде момент, когато той ще почувства, че делата говорят по-добре от думите. И тогава ще се засили и ще ми забие един. В този случай аз няма да имам избор освен да се засилия и също да му забия един. Устъррови имат гордост. А когато забивам един на някого, той остава забит до залез.

Тя изви като ерихонска тръба, което означаваше, че е дълбоко развълнувана.

– Няма да направиш това, освен ако не искаш проклятието на леля ти да ти бъде доставено на прага със специален пратеник! Само да посмееш да се сдърпаш с човека, ще татуирам инициалите върху гърдите ти с брадвичка за месо. Обърни си другата буза, загубеняко ниеден. Ако моят племенник фрасне сина й, Адела Крийм никога няма да ми прости. Ще изприпка при мъжа си...

– ... и сделката на чичо Том ще изгърми. Точно това се опитвам да ти обясня. Ако някой трябва да пукне главата на Уилбърт Крийм, то нека той да няма връзка с Травърсови. Трябва веднага да намериш заместник на Бъртрам.

– Предлагаш да наема частен детектив?

– Ченге е по-популярната дума. Не, не това, но можеш да поканиш Кипър Херинг. Кипър е човекът, който ти трябва. Той ще се отдаде пламенно на задачата да върви по петите на Уилбърт, и ако Уилбърт го фрасне и той фрасне Уилбърт, няма да има значение, защото е бездарник. Не че очаквам Уилбърт даже да си го помисли, защото видът на Кипър внушава респект. Мускулите на яките му ръце са здрави като стоманени въжета, а има и сплескано ухо.

Последва кратко мълчание и не беше трудно да се досетя, че тя се съсредоточава върху думите ми. Пресява ги през ситото на острия си ум, както бях чул Джийвс да казва. Когато проговори, долових нотки на страхопочитание в гласа ѝ:

– Знаеш ли, Бърти, има моменти – рядко, но все пак има – когато си интелигентен почти колкото човешко същество. Уцели го. Никога нямаше да се сетя за младия Херинг. Мислиш ли, че ще може да дойде?

– Онзи ден ми казваше, че най-съкровено му желание е да си извърънка покана. Спомените му за гозбите на Анатоли са неувахващи.

– Тогава му изпрати телеграма. Можеш да се обадиш в пощата и да я продиктуваш по телефона. Подпиши я с моето име.

– Слушам.

– Кажи му да зареже всичко и да тича насам.

Тя затвори и аз тъкмо се канех да нахвърля съобщението, когато, както често се случва след облекчение от тежък дерт, усетих непреодолимо желание за едно малко и бързо. Стакан, пълен с топлината на юга, както би казал Джийвс. Натиснах съответно звънеца и се тръшнах на стола. След малко вратата се отвори и се разкри един овален обект с гола тема и избуяли вежди, при вида на който подскочих до тавана. Бях забравил, че натискането на звънеца в Бринкли Корт при съществуващите условия непременно ще произведе сър Родерик Глосъп.

Винаги е трудно да поведеш разговор със смес от спец по мозъците и иконом, особено когато отношенията ти с него в миналото не са били много свойски. Усетих, че не намирам думата, с която да завъртя воденицата. Бленувах за това питие така, както еленът се устремява към ручей, но ако поискаш от един иконом да ти донесе уиски със сода и той се окаже още и спец по мозъците, твърде е вероятно да се изпречи отпреде ти и да те смаже с поглед. Всичко зависи от това коя част от него е по-силна в момента. Беше голямо облекчение, когато видях, че се усмихва любезно, явно доволен от възможността да си побъбри с Бъртрам. Стига да не зачекваме темата за грейките, изглежда всичко щеше да мине добре.

– Добър ден, мистър Устър. Надявах се да мога да ви кажа няколко думи насаме. Но може би мис Уикъм вече ви е обяснила положението? Направила го е? Значи нещата се подреждат и няма опасност по невнимание да издадете самоличността ми. Тя наблегна ли на това, че мисис Крийм не трябва да има и най-лекото подозрение защо съм тука?

– О, да. Дискретност и мълчание, нали? Ако тя узнае, че наблюдавате сина ѝ, с оглед да установите дали няма тиквени семки между

ушите, ще се докачи, та даже и разяри.

– Именно.

– И как върви?

– Моля?

– Наблюдението. Отбелязахте ли вече, че обектът е куку?

– Ако, както разбирам, ме питате дали се е оформило някакво определено мнение относно нормалността на Уилбърт Крийм, отговорът е не. Твърде необичайно е за мен да не съм в състояние да реша още след първия разговор с човека, който наблюдавам, но при младия Крийм нещата остават неясни. От една страна имаме миналото му.

– Вонящите бомби.

– Именно.

– И тегленето на пари с насочен патлак?

– Точно така. И още доста други неща, които сочат към едно психическо неравновесие. Безспорно Уилбърт Крийм е ексцентричен.

– Но чувствате, че още не е дошло време да му вземете мерките за усмирителната риза.

– Определено бих желал да продължа с наблюдението.

– Джийвс ми каза, че имало нещо около Уилбърт Крийм, което дочул, когато бяхме в Ню Йорк. Може да е важно.

– Твърде вероятно. Какво е то?

– Той не можа да си спомни.

– Лошо. Но да се върна на думите си. Миналото на младежа изглежда насочва към една дълбока невроза, ако не и реална шизофрения, но срещу това застава фактът, че той не дава знак за това в разговорите си. Вчера сутринта разговаряхме доста нашироко и го намерих особено интелигентен. Той се интересува от старо сребро и прояви значителен ентузиазъм по отношение на една каничка за сметана от осемнадесети век в колекцията на чичо ти.

– Не каза ли, че той е каничка за сметана от осемнадесети век?

– Разбира се, че не.

– Може би си е надянал маската.

– Моля?

– Искам да кажа, да не би да се е приготвил за скок. Да е приспал бдителността ви. Рано или късно обаче ще си покаже рогата. Големи дяволи са тия типове с дълбоките неврози.

Той разтърси глава с неодобрение.

– Не трябва да правим прибързани заключения, мистър Устър. Не трябва да сме прекалено подозрителни. Никой не е спечелил от това, че

не спира, за да претегли фактите. Може би си спомняте, че имаше един критичен момент, в който стигнах до прибързано заключение относно вашия здрав разсъдък. Онези двадесет и три котки в стаята ви.

Почервнях като рак. Инцидентът се беше случил преди няколко години, и щеше да бъде проява, на по-добър вкус, ако сянката му не беше изровена.

– Беше дадено подробно обяснение.

– Именно. Показаха ми, че съм сгрешил. И затова казвам, че не мога в случая с Уилбърт Крийм да си съставя преждевременно мнение. Трябват ми допълнителни доказателства.

– И после ще ги претегляте?

– И после, както казвате, ще ги претеглям. Но вие позвънихте, мистър Устър. Мога ли да направя нещо за вас?

– Всъщност, исках едно уиски със сода, но ми е неприятно, че ви безпокоя.

– Скъпи ми мистър Устър, забравяте, че макар и временно аз съм иконом, и надявам се, съвестен иконом. Ще го донеса незабавно.

Мислех си, след като се стопи от очите ми, дали да не му кажа, че мисис Крийм също си претегля своите доказателства за него, но реших, че е по-добре да премълча. Нямах смисъл да руша спокойствието му. Засега задачата да откликва на името Сордфиш ми се виждаше достатъчна. От прекалено много тревоги ще се разтрепери и побледнее.

Когато се върна, той донесе не само стакана, пълен с топлината на юга, на който се нахвърлих с благодарност, но и едно писмо, за което каза, че току-що е пристигнало със следобедната поща. След като удавих жаждата си, погледнах към плика и видях, че е от Джийвс. Когато го отварях, ръцете ми не трепереха от вълнение, защото очаквах само информация, че е стигнал читав предназначението си и надеждите му, че писмото ще ме намери цъфнал като кукуряк, какъвто е самият той в този момент. С две думи, все същите сапунени мехури.

Господ ми е свидетел, че не бяха. Един поглед върху съдържанието и аз започнах да призовавам Всевишния, което наकारа татко Глосъп да ме погледне загрижено.

– Не са лоши новини, надявам се, мистър Устър?

– Зависи какво наричате лоши новини. Във всеки случай информация от първостепенна важност. Писмото е от Джийвс, моят прислужник. Сега е на лов за скариди в Хърн Бей. Хвърля ослепителна светлина върху личния живот на Уилбърт Крийм.

– Така ли? Много интересно.

– Трябва първо да кажа, че когато Джийвс тръгваше за годишната си почивка, темата за У. Крийм влезе в нашия дом, след като леля Далия ми каза, че той е един от гостите тук. Проведохме известна дискусия по въпроса. Аз казах едно, Джийвс допълни друго. Е, когато Джийвс беше на прага, изтърси онази многозначителна забележка, за която споменах преди малко, онази, че е чул нещо за Уилбърт и го е забравил. Ако си го спомни, обеща, ще се свърже с мен. И си е спомнил, триста дяволи! Знаете ли какво пише в посланието? Можете да се опитате да отгатнете до три пъти.

– Сега със сигурност не е време за игра на гатанки.

– Май че сте прав, макар че пада голям смях, не мислите ли? Добре де, той пише, че Уилбърт Крийм е... как беше думата? – сверих с писмото. – Клептоман. Коего означава, ако терминът не ви е познат, тип, който прехвърча тук и там и си чопва всичко, което се допре до ръчичките му.

– Милостиви боже!

– Няма да сгрешите, ако кажете и една молитва.

– За това изобщо не предполагам.

– Казах ви, че си е надянал маската. Предполагам, че са го извели в чужбина, за да го измъкнат от някой скандал.

– Без съмнение.

– Но са пренебрегнали факта, че в Англия има точно толкова неща за чопване, колкото и в Америка. Идва ли ви наум нещо?

– Разбира се. Мисля си за колекцията от старо сребро на чичо ви.

– Аз също.

– Тя представлява сериозно изкушение за нещастния младеж.

– Не знам дали да го нарека нещастен. Той вероятно се забавлява, като си прибира по нещо.

– Трябва да отидем незабавно в стаята с колекцията. Може би нещо липсва.

– Предполагам всичко, освен пода и тавана. Ще му е трудно да излезе през вратата с тях.

Да се достигне стаята с колекцията не беше за нас работа за секунди, тъй като татко Глосъп е бил замесен като такъв в името на стабилността, не на бързината.

Все пак се придвижихме своевременно и първият ми възклик след един бърз преглед, беше на облекчение, защото цялата купчина вехтории изглеждаше налице. И едва след като татко Глосъп беше пуфнал „Пфу!“ и беше започнал да подсушава челото си, защото падна здраво

ходене, аз забелязах празнината.

Кравоподобната каничката за сметана не беше сред наличните.

7

Тази каничка за сметана, в случай че се интересувате, беше една сребърна съдинка, бърдук или кърчаг, или каквото и да било там. От всички глупави неща на този свят ѝ беше избрана формата на крава с щръкнала опашка и изражение на лицето като на малолетен престъпник. Една крава, която изглеждаше така, като че ли замисля следващия път, когато я доят, да се обърне и да ръгне доячката в ребрата. На гърба ѝ имаше подвижно капаче, а върхът на опашката докосваше гръбнака, като по този начин даваше на стопанина възможност да не я изпусне, докато налива. Как някой може да си пожелае такъв отвратителен предмет за мен винаги е било мистерия. Той със сигурност е пръв в списъка на нещата, с които не бих искал да открият костите ми в някоя яма, но явно точно такъв вид канички са се харесвали през осемнадесети век. Че и в по-нови времена, като се има предвид милото и драгото, което чичо Том дава за нея, а според показанията на свидетеля Глосъп, същото дава и Уилбърт. Разни хора, разни вкусове, така трябва да се гледа на тия неща. Или както казва старата максима: за един бисер, за друг дърдонка.

Както и да е, все едно дали харесвах пущината или не, тя се беше изпарила яко дим и тъкмо се канех да уведомя татко Глосъп и да проведем разискване, когато към нас се присъедини Боби Уикъм. Беше свалила ризата и бермудите, които носеше преди, и се беше приготвила за пътешествието до къщи.

– Здравейте, душици – изчурулика тя. – Как е хавата? Какво си зяпнал, Бърти? Има ли нещо?

Нямах намерение да пипам леко.

– Ще ти кажа какво има. Знаеш ли онази каничка за сметана на чичо Том?

– Не. Каква е тя?

– Един сребърен съд, противен, но ценен. Можеш спокойно да го наречеш галеното детенце на чичо. Обича я лудо.

– Браво на него.

– Браво, bravo, ама проклетията изчезна.

Застиналият летен въздух беше разлюлян от звук като от вкиснала бира, шипяща от гърлото на шишето. Гъргореше татко Глосъп. Очите му се кокореха, върхът на носа му шаваше и можеше лесно да се забележи, че този пункт от новината не му идва като освежителен бриз, а по-

скоро като удар по тила с чорап, пълен с мокър пясък.

– Изчезна?

– Изчезна.

– Сигурен ли сте?

Казах, че съм толкова сигурен, че повече не може.

– Няма ли вероятност да сте пропуснали?

– Такова нещо не може да се пропусне.

Той отново изгъркори:

– Но това е ужасно.

– Да, можеше да бъде значително по-добре.

– Чичо ви ще бъде страшно разстроен.

– Ще си вземе котенца.

– Котенца?

– Точно така.

– Защо котенца?

– Защо не?

Боби слушаше как си прехвърляхме топката и от изражението на лицето ѝ разбрах, че същността прехвърча над главата ѝ. Наличие на загадка, повече от това не успяваше да регистрира.

– Нищо не разбирам – простена тя. – Какво значи изчезна?

– Беше задигната.

– Не може ей така да се задигне нещо от селска къща.

– Може, ако има някой си Уилбърт Крийм на мястото – натъртих и ѝ натиках писмото на Джийвс.

Тя го изкълва задълбочено и след като осмисли съдържанието му, изрече:

– Забъркахме се като куче в сливи – после добави, че вече никоой не знае какво може да се случи през следващите дни. Има обаче, каза тя, един светъл лъч.

– Сега поне ще можете да си кажете тежката дума, че този човек е смахнат като слънчасала кокошка, сър Родерик.

Последва пауза, през която татко Глосъп изглежда размишляваше върху това, припомняйки си всички слънчасали кокошки, които беше срещал по време на професионалната си кариера и преценявайки степента им на нормалност в сравнение с тази на У. Крийм.

– Безспорно метаболизмът му е прекомерно податлив на стрес в резултат от взаимодействието на странични възбуди – заключи той.

След това Боби го потупа майчински по рамото, нещо, което аз не бих се осмелил, макар че сега отношенията ни бяха по-сърдечни от

всякога, и го нарече умник.

– Ето това е приказката, която исках да чуя. Трябва да я кажеш и на мисис Травърс, когато се върне. Това ще ѝ послужи като добро оръжие срещу Ъпджон в тая история с Уилбърт и Филис. С един замах ще може да забрани сватбения марш. „Какво ще кажеш за неговия метаболизъм?“ ще викне тя и Ъпджон няма да знае накъде да се обърне. Така че всичко е бомба.

– Всичко – напомних аз, – с изключение на това, че чичо Том е с едно галено детенце по-малко.

Тя прехапа долната си устна.

– Да, това е вярно. Тука си прав. Какви стъпки ще предприемем?

Тя погледна към мен и аз казах, че не знам, после погледна към татко Глосъп и той каза, че също не знае.

– Ситуацията е извънредно деликатна. Присъединявате ли се към това мнение, мистър Устър?

– Като момченце.

– В положението, в което се намира, чичо ви не може да отиде при младежа и да изиска възстановяване. Мисис Травърс подчерта възможно най-дебело, че трябва да се положат максимални усилия мистър и мисис Крийм да не бъдат...

– Засегнати?

– Канех се да кажа обидени.

– Все едно, няма голяма разлика.

– А те сигурно ще се обидят, ако синът им бъде обвинен в кражба.

– Ще подскочат като ужилени. Колкото и добре да знаят, че Уилбърт е джебчия, няма да искат да им се кълца лук на главата.

– Именно.

– Това е нещо, за което тактичният човек няма да вземе да се изгърве в тяхно присъствие.

– Точно. Така че наистина не виждам какво може да се направи. Аз съм сащисан.

– И аз.

– А аз не съм – проговори Боби.

Трепнах като подплашено... как му беше там името. Беше го изпяла с игриви трели в гласа си, които говореха на по-опитно ухо като мое, че тя замисля нещо. Въпрос на секунди беше, по часовника в Шрусбъри, както би казала леля Далия, тя да ми излезе с някоя от ония нейни оперативни разработки или секретни проекти. И трябва да им се признае, че те не само могат да поставят в мат обществото и да разкатаят

майката и на луната, но още да накарат някой злочест мъж, който в настоящия случай силно подозирам, че ще бъда аз – да бъде запокитен, както казва Шекспир, в океан от тягост и неволи. Ако това изобщо беше Шекспир. Нека да спомена само един подобен случай. Същите тия трели в гласа й бях чул в момента, когато тя ми тикаше губерката за кърпене и ми казваше къде да намеря грейката на сър Родерик Глосъп. Много хора смятат, че на Роберта, дъщеря на покойния сър Кътбърт и лейди Уикъм от Скелдингс Хол, Хъртс, не трябва много да й се отпуска въже-то. С готовност вдигам ръка в подкрепа на тази мисъл.

Татко Глосъп, който познаваше само щрихите на този женски индивид от своята порода, и не беше чувал, че още от люлката мотото й беше: „Нещо да става“, вдигна гребен в трепет и очакване.

– Имате предвид някаква линия на действие, която ще сме в състояние да приложим, така ли мис Уикъм?

– Разбира се. Че то очите ще ни избоде. Знаете ли стаята на Уилбърт?

Той каза, че я знае.

– И сте съгласен, че ако свиеш нещо, когато си на гости в една провинциална къща, единственото място, където можеш да го разположиш, е стаята ти.

Той отвърна, че няма спор.

– Много добре.

И тогава в погледа му прочетох това, което Джийвс нарича диво предчувствие.

– Би ли могло... Възможно ли е да предлагате...?

– Някой да свърне в стаята на Уилбърт и да пусне локаторите в действие? Точно така. И много ясно на кого пада изборът. Избран си, Бърти.

Е, не бях изненадан. Както казах, надуших го. Не знам защо е така, но винаги, когато трябва да се ринат Авгиеви обори и то в решаващ момент, всички от малкия ми кръг реват вкупом: „Устър да го свърши“. Никога не ми е изневерявало. И макар да нямах много надежда, че думите ми могат да спомогнат за отклоняване на Дамоклевия меч, взех да се опъвам.

– Защо аз?

– Това е работа за млад мъж.

Макар и с нарастващото чувство, че вече съм стигнал до последната капка кръв, продължавах да се дърпам.

– Не мисля така – инатях се аз. – Бих казал, че един зрял опитен

мъж с богат жизнен опит има много по-големи шансове да докара рибата в тигана, отколкото един новак като мен, който като невръстен никога не е бил добър на „топло – студено“. Логично е.

– Не ставай магаре, Бърти. Ще бъде забавно – каза тя, но така и не разбрах откъде ѝ влезе тази муха в главата. – Опитай се да си представиш, че си някой от Тайните служби, тръгнал по дирите на военноморски договор, откраднат от мистериозна забулена жена, излъчваща странно екзотично ухание. Това ще бъде преживяването на твоя живот. Какво каза?

– Казах „Ха“! Ами ако някой надникне?

– Глупчо такъв. Мисис Крийм работи върху книгата си. Филис печата на машина в стаята си речта на Ъпджон. Уилбърт е на разходка. Ъпджон не е тука. Единственият персонаж, който може да надникне, е призракът на Бринкли Корт. Ако го направи, метни му един смразяващ поглед и мини през него. Това ще го научи да не си вре гагата, където не му е работа, ха, ха.

– Ха, ха – опна шия и Глосъп.

Помислих си, че веселбата им е ненавременна и със съмнителен вкус, и им дадох да го разберат по походката, с която поех напред. Защото аз наистина поех. Тези сблъсъци на волята с обратния пол винаги приключват с Бъртрам Устър с превит врат. Но не бях в игриво настроение и когато Боби, подтичвайки след мен, ме нарече свойто храбро мъжленце и възкликна, че винаги е знаела какво богатство крия в себе си, аз подминах забележката и от мене вееше такъв хлад, че няма как да не е бил почувстван.

Беше чуден следобед, пълен до пукване със синьо небе, блестящо слънце, жужащи насекоми и какво ли не. Следобед, който те мами навън, на простор, където божественият полъх да си играе с къдриците ти и в чашата да те очаква нещо изстудено. А ето какво правех аз, само за да угодя на Боби Уикъм. Напредвах по коридора, който трябваше да ме заведе в спалнята на един относително непознат мъж, а пък аз трябваше да я обърна наопаки. В това се включваше лазене по пода, ровене под леглата и вероятно овалване във вълма от прах и косми. Мисълта за това беше стипчива и не мисля, че някога съм бил по-близо до възклицанието „Тфю!“. Не можех да си представя, че се бях оставил да бъда въвлечен в подобно плюскане, само защото една жена го желаше. Да му се не види и кавалерството, все за наша сметка – това сме ние Устърови и винаги сме били такива.

Когато стигнах до стаята на Уилбърт, спрях пред вратата и

призовах целия си кураж на помощ. Тази процедура обаче ми напомни нещо и внезапно си спомних какво. Чувствах се така, като че ли съм отново в епохата на Малвърн Хаус, когато често се промъквах в кабинета на Обри Ъпджон посред нощ в издирване на бисквитите, които той държеше в една тенекена кутия на бюрото си. И ето че от царството на спомените долетя точно този, когато веднъж по най-безшумен начин бях навлязъл в светилището с пижама и халат, за да го намеря там, разположен в стола си, сам да ръфа бисквитите. Момент, зареден с ужас. Последвалото от рода на „Какво означава това, Устър“ и втората вълна на следващата сутрин – шест от най-яките пръчки върху старите рани – ще остане изписано върху пергамента на паметта ми, ако това са точните думи.

Като изключим тракането на машина в една стая по-надолу по коридора, показващо, че мама Крийм се труди върху самоналожената си задача да смрази кръвта на читателя, всичко беше спокойно. Заставах пред вратата за секунда, докато „Влизам“ се пребори с „Не влизам“, така правели котките според Джийвс в старите поговорки. А след това натиснах леко бравата, бутнах – също леко, и навлизайки в интериора, се намерих лице в лице с едно момиче в одежди на прислужница. То сграбчи гърлото си с ръка, също като ония в пиесите, и подскочи десетина сантиметра в посока на тавана.

– Ух! – въздъхна, когато се приземи и успя да си поеме малко въздух. – Така ме стреснахте, сър!

– Ужасно съжалявам, скъпа ми стара, прислужнице – отвърнах сърдечно. – Всъщност и ти ми изкара ангела. Търся мистър Крийм.

– А аз търся една мишка.

Това ме наведе на интересен размисъл.

– Мислиш, че има мишки по тия места?

– Видях една тази сутрин, когато оправях стаята. Затова доведох Огъстъс – посочи тя към един огромен черен котарак, който до този момент беше останал във от ползрението ми. Познах в него старото приятелче, с което често си бяхме правили компания на закуска – аз, забил муцуна в бърканите яйца, той – в чинийката с мляко.

– Огъстъс ще я научи – закани се тя.

Трябва да кажа, че още от първата секунда, както сами предполагате, се чудех как може да бъде отстранена тази прислужница, тъй като присъствието ѝ щеше да направи на пух и прах моето начинание. От една страна, не можете да претърсвате стаи, когато около вас е виснал домашният персонал, но от друга пък – за всеки, който има претенциите

да бъде благороден рицар, би било немислимо да я докопа за фустата и да я изхвърли навън. До този момент нещата се бяха задънили в сляпа улица, но последното ѝ изявление, че Огъстъс ще научи мишките, ме наведе на идея.

– Съмнявам се – казах аз. – Ти си нова тука, нали?

Тя потвърди, че е на работа само от предишния месец.

– Така си и помислих, защото иначе щеше да знаеш, че на Огъстъс и петак не можеш да заложиш, що се отнася до ловенето на мишки. Познаваме се с него от време оно и съм му изучил психологията чак до кътните зъби. Той не е хващал мишка откакто беше едно парче месо. Като изключим яденето, не прави нищо друго, освен да спи. Летаргичен, точно това е думата, която ти идва на уста. Ако хвърлиш едно око, ще видиш, че и сега спи.

– О-о-о! Наистина.

– Това е някакъв вид заболяване. Има си и научен термин. Травмонещо си. Травматична симплегия, това е то. Този котарак има травматична симплегия. С други думи, преведено на непрофесионален език, докато другите котки се задоволяват с осемте си часа, Огъстъс си настоява за своите двадесет и четири. От мен един съвет, зарежи тая идея и го занеси обратно в кухнята. Само си губиш времето тука.

Красноречието ми беше възнаградено. Тя каза още едно: „О-о-о!“, вдигна котарака, който промърмори насън нещо, което не можах да разбера, и си отиде, като ме остави да продължа започнатото.

8

Първото нещо, което забелязах, щом бях оставен на спокойствие да огледам обстановката, беше, че шефката, в изпълнение на политиката да посипва с рози пътя на семейство Крийм, беше наредила добре Уилбърт, що се отнася до разквартируването. Прекрачвайки прага на Бринкли Корт, Уилбърт беше получил това, което се нарича Синята стая, изключителна чест за един ерген, равнозначна на хотел с пет звезди. Защото в Бринкли Корт, както и в повечето провинциални къщи, всяко старо ъгълче или пролука се възприемаха като достатъчно добри за безбрачния контингент. Моят апартамент, например, беше нещо от рода на отшелническа килия, в която човек доста ще се озори, ако рече да завърти една котка за опашката, та дори и по-малка от Огъстъс. Не че, разбира се, често му се прищява такова котковъртене. Това, което се опитвам да кажа, е, че когато аз намина към леля Далия, никой няма да я чуе да казва: „Добре дошъл в Медосуийт Хол, скъпо мое момче. Настанила съм те в Синята стая, където съм сигурна, че ще се чувстваш удобно“. Веднъж ѝ предложих да бъда настанен там и всичко, което тя каза, беше: „Ти?“ После разговорът премина към други теми.

В качеството си на бивша главна квартира на покойния баща на моя чичо Том, Синята стая имаше солидна Викторианска мебелировка, тъй като той обичал нещата да си тежат на мястото. Тя се изразяваше в балдахинен креват, масивна тоалетка, тежка писалищна маса, разни столове, картини по стените на типове с килнати шапки, наведени над жени в муселин и букли, а отсреща в другия край скрин, или гардероб, в който могат да се скрият дузина трупове. Накратко, имаше такъв мегдан и толкова много места, където да се пхнат разни неща, че повечето хора, призовани да открият тука една сребърна каничка за сметана, биха казали: „О, какъв смисъл има?“ и биха се чупили.

Но моето превъзходство над обикновения търсач е това, че аз съм човек широко начетен. Като се почне от ранното ми детство, преди още да се наричат трилъри, съм прочел повече шпионски истории, отколкото може да ти побере ума, и те са ме научили на едно – а именно, че ако някой иска да скрие нещо, то той неизменно го поставя върху скрина, или ако предпочиташ, върху гардероба. Така беше в „Убийство в имението Мислей“, „Трима мъртви във вторник“, „Прошка за моя пищов“, „Познай кой“ и още дузина стандартни творби, така че не виждах никаква

причина Уилбърт Крийм да се отклони от утъпканата пътека. Първият ми ход, съответно, беше да взема един стол и да го опра в гардероба. Вече се бях покатерил на него и се канех да подложя горната му част на най-подробен анализ, когато чух на около четиридесет сантиметра от ухото ми гласа на Боби Уикъм, която беше влязла като невестулка:

– Как върви?

Ама човек наистина може понякога да се отчае от съвременните момичета. Тази Уикъм би трябвало още от скута на майка си да е научила, че последното нещо, което би искал човек с крайно изопнати нерви, зает с претърсването на чужда стая, е един призрачен глас в ухото си, който пита: „Как върви“. В резултат, както се досещате, аз лупнах долу като чувал с картофи. Пулсът ми препускаше, кръвта ми кипеше и за известно време Синята стая правеше пируети около мен като балерина в адажио.

Когато цар-разум се върна на трона си, установих, че Боби Уикъм беше разбрала къде не трябва да остава след трясъка и ме беше напуснала. А аз се озовах тясно преплетен със стола – една позиция, която до голяма степен напомняше тази на Кипър Херинг, когато си увил двата крака около врата в Швейцария. Нямах никакви шансове някога да се освободя без помощта на мощна техника.

Малко по малко обаче, ха отгук, ха оттам, отбелязах някакъв прогрес, и тъкмо когато успях да се изпоразотскубна от стола и се готвех да се въззема, чух друг глас:

– Свети Петре – изрече той и когато погледнах нагоре, разбрах, че не идва от устните на местния призрак, а от тези на мисис Хоумър Крийм.

Тя ме гледаше така, както сър Родерик Глосъп наскоро беше гледал Боби, с диво предчувствие. Целият ѝ вид беше като на паднала от небето. Забелязах, че този път имаше мастилено петно на брадата.

– Мистър Устър! – изблея тя.

Е, няма какво толкова да отговориш на „Мистър Устър“, освен „О, здравейте“, и аз го направих.

– Без съмнение сте изненадана – опитах се да продължа, когато тя ми затвори устата с нейното (а) какво съм правел в стаята на сина ѝ и (б) какво, за бога, си въобразявам.

– В името на архангел Михаил – добави тя и с този заключителен удар заби гвоздеа до край.

За Бъртрам Устър често се говори като за мъж, на когото му сече пипето и може, ако се наложи, да го използва в тежки ситуации. В

конкретния случай имах късмет, че бях срещнал прислужницата и котарака Огъстъс, защото тази среща ми даде това, което французите наричат *point d'appui*¹². Като изчоплих част от стола, която се беше оплела отзад в косата ми, отвърнах с прямо изражение на лицето, което така ми отива:

– Търсех една мишка.

Ако тя беше рекла: „А, да, разбира се. Сега разбирам. Мишка, казваш. Точно така“, всичко щеше да мине по мед и масло, но не би.

– Мишка? – викна тя. – Какво означава това?

Няма що, ако тя не знаеше какво означава мишка, очевидно ни чакаше порядъчно дълга и досадна предварителна работа, и човек трудно би могъл да му хване нишката от началото. За щастие следващите й думи показаха, че „Какво означава това?“-то, не е било запитване, а по-скоро нещо като вик и то сърцераздирателен.

– Какво ви кара да мислите, че в стаята има мишка?

– Има някои данни, които говорят за това.

– Вие видяхте ли я?

– Всъщност не. Тя се спотайва някъде.

– Какво ви накара да дойдете да я търсите?

– О, мислех, че трябва.

– И защо стояхте на стола?

– Ами опитвах се да хвърля отгоре един птичи поглед, така да се каже.

– Често ли ходите да търсите мишки в чуждите стаи?

– Не бих казал често. Само когато ме осени вдъхновението, нали разбирате?

– Разбирам. Така...

Когато някой ти каже „Така“ с подобен тон, това обикновено означава, че си прекалил с гостоприемството му и е време да си вземеш шапката. Устърови нямат работа в спалнята на сина й, така си мислеше тя и разбирайки, че в това има зрънце истина, аз се изправих, отупах крачолите си и след като казах няколко любезни думи от рода на колко се надявам нейният кръвосмразител да върви добре, я лиших от присъствието си. Когато стигнах вратата, успях да хвърля едно око през рамо и забелязах, че ме следва с поглед, в който онова диво предчувствие действаше на пълни обороти. Беше ясно като бял ден, че поведението ми й изглежда странно и не казвам, че не беше. Поведението на всеки, който

12. *Point d'appui* – фр., опорна точка., бел.пр.

позволи Роберта Уикъм да направлява живота му, е почти винаги странно.

Това, което най-много ми се искаше при тези обстоятелства, беше един задушевен разговор с фаталната млада дама. След като поразрових тук-там, я намерих в моя стол на поляната, зачетена в книгата на мама Крийм, в която се бях вгълбил, когато тези събития започнаха. Тя ме поздрави с лъчезарна усмивка и изгука:

– Вече си готов? Намери ли я?

С огромно усилие стиснах емоциите си за гърлото и отвърнах кратко, но учтиво, че отговорът е отрицателен.

– Не – рекох, – не я намерих.

– Тогава не може да си търсил както трябва.

Отново си наложих да спра и да си напомня, че английските джен-тълмени не извиват шиите на червенокоси кокошки върху полога им, независимо как са провокирани.

– Нямах време да търся както трябва. Беше ми попречено от маломумни женски индивиди, които прилазват зад гърба ми и ме питат как върви.

– Е какво пък. Искях да знам – изкикоти се тя. – Изтърси се с гръм и трясък, нали. Как така падна от рая, о Луцифър, сине на утрото, казах си. Толкова си невротичен, Бърти. Трябва да се опиташ да не си така скоклив. Знаеш ли от какво имаш нужда?

Аз я гледах все така диво.

– От едно успокоително. Сигурна съм, че сър Родерик ще ти го забърка, ако го помолиш. А междуременно?

– Какво искаш да кажеш с това междуременно?

– Какво възнамеряваш да правиш?

– Предлагам да те хвана за перушината, да те измъкна от този стол, да се върна обратно в него и да си взема книгата, чиито първи страници намерих за извънредно завладяващи. Надявам се като понабера скорост в четенето, да мога да забравя.

– Искаш да кажеш, че няма да осъществиш още един удар.

– Не, няма. Бъртрам приключи. Можеш да дадеш това на пресата, ако искаш.

– Но каничката за сметана. Какво ще кажеш за мъката и агонията на чичо ти Том от тежката му загуба?

– Чичо Том да върви да пасе.

– Бърти! Държиш се странно.

– И ти щеше да се държиш странно, ако беше седяла на пода в

спалнята на Уилбърт Крийм със стол около врата, и мама Крийм беше влязла.

- Божичко! Дойде ли?
- Лично.
- И какво ѝ каза?
- Казах, че търся мишка.
- Не може ли да измислиш нещо по-умно?
- Не.
- И как приключи всичко?

– Изсулих се и я оставих твърдо убедена, че съм си играл на дървено конче. Тъй че, скъпа ми Боби, когато говориш за повторен удар, аз просто се изсмивам презрително – казах аз и го направих. – Ха опитай да ме хванеш да отида пак в тая зловеща стая! Не и за милион лири в дребни банкноти.

Тя направи нещо, което, без да се заричам, мисля, че се казва муцуна. Събра си устните и ги изду напред, ако ме разбираш. Остави ме с впечатлението, че е разочарована от Бъртрам, след като е очаквала нещо по-добро от него и това пролича от следващите ѝ думи:

- Това ли е дръзновеният Устъров дух?
- Към днешна дата, да.
- Ти мъж ли си или мишка?
- Моля да не споменаваш думата, „мишка“ в мое присъствие.
- Наистина мисля, че можеш да пробваш отново. Недей, Бърти, не подпалвай юргана заради бълхата. Този път ще ти помогна.
- Ха!
- Не съм ли чувала това някъде преди?
- Не знам, но можеш твърдо да се надяваш, че ще го чуеш пак.
- Не, чуй ме, Бърти. Няма как да се изпорти, ако действаме заедно.

Мисис Крийм този път няма да дойде. Гръмотевицата никога не удря на същото място.

- Кой измисли това правило?

– И ако го направи... Ето какво измислих. Ти ще влезеш и ще започнеш да тършуваш, а аз ще стоя на вратата.

- И мислиш, че това ще бъде голям принос?
- Разбира се, че ще бъде. Ако чуя, че идва, ще запая.

– Винаги се радвам, когато пееш, разбира се, но по какъв начин това ще реши проблема?

– О, Бърти, на теб наистина чавка ти е изпила мозъка. Не разбираш ли? Когато чуеш да пропявам, ще знаеш, че приближава опасност и ще

имаш достатъчно време да се метнеш през прозореца.

– И да си строша дяволския врат.

– Как можеш да си строшиш врата? Пред Синята стая има балкон. Виджала съм Уилбърт Крийм на него да си прави сутрешната гимнастика. Поема дълбоко въздух и се връзва на фльонга, а после...

– Остави сега глупостите на Уилбърт Крийм.

– Казах го само, за да те разведря. Въпросът е, че има балкон и стигнеш ли до него, вече си у дома. От единия му край има водосточна тръба. Спускаш се по нея и си свиркаш. Нали не искаш да ми кажеш, че възразяваш срещу спускането по водосточни тръби. Джийвс казва, че винаги го правиш.

Замислих се. Вярно беше, че в живота си съм се спуснал по значително количество водосточни тръби. Обстоятелствата често са приемали такава форма, че подобно действие е изглеждало наложително. Точно по такъв маршрут бях напуснал Скелдингс Хол в три сутринта след епизода с грейката. Така че дори и да не може да се каже, че нямам по-щастливи мигове от спускането по водосточни тръби, подобна перспектива почти не ме обезпокои. Започнах да виждам зрънце разум в плана, който тя разработваше, ако това е точната дума.

Това, което наклони везните, беше мисълта за чичо Том. Може и да беше заблуден в любовта си към тази каничка за сметана, но не можеше да се отрече силната му привързаност към безобразната вещ. Не можех да понеса идеята, че ще се върне от Харъгейт, ще си каже: „Я чакай да хвърля един освежителен поглед на старата каничка за сметана“ и ще открие, че тя отсъства. Това ще му почерни живота, а любящите племенници дяволски мразят да зачернят живота на чичовците си. Вярно беше, че казах: „Остави чичо Том да пасе“, но всъщност не го мислех. Не мога да забравя, че когато бях в Малвърн Хаус, Брамли-он-Сий, този мой роднина от брака на леля ми често ми е изпращал пощенски записи, понякога даже за по десет шилинга. С две думи, той беше играл честно с мен и от мен зависеше да му отвърна със същото.

И ето че пет минути по-късно аз отново стърчах пред Синята стая с Боби Уикъм до мен, която в момента не пееше, но беше готова да го направи, ако мама Крийм, изготвяйки стратегията си по асирийски модел, налетеше като глутница вълци на агне. Състоянието на нервната ми система беше малко под нулата, разбира се, но можеше да е и по-зле. Съвсем различно беше все пак да знам, че Боби Уикъм е на караул. Всеки гангстер може да ви каже, че напрежението и треската по време на разбиване на сейф са значително облекчени, когато имаш наблюдателен

пост, готов всеки момент да изреве: „Чупка, ченгетата идват!“.

Само за да се уверя, че Уилбърт не се е върнал от похода си, почуках на вратата. Нищо не помръдна. На фронта всичко беше спокойно. Споменах това на Боби и тя се съгласи, че е тихо като в гробище.

– А сега един бърз преговор, да видим дали си запомнил. Какво правиш, когато аз запея?

– Мятам се през прозореца.

– И...?

– Спускам се по водосточната тръба.

– И...?

– Дим да ме няма.

– Браво. Сега влизай и се размърдай – изкомандва тя и аз влязох.

Свидната ми стара стая си беше същата, каквато я оставих. Никакви промени и първият ми ход, разбира се, беше да набавя друг стол и да довърша започнатото с гардероба. Ударих обаче на камък, защото каничката за сметана не беше там. Предполагам тези клеptomани знаят едно-друго и не си крият плячката на явните места. Не ми оставаше нищо, освен да започна изнурително издирване на друг терен и аз продължих да работя, като надавах едно ухо за всяка нота. Нищо обаче не се чуваше и част от стария жизнерадостен дух на Устърови се върна. С негова помощ надзърнах под това, зяпнах зад онова, и тъкмо когато бях пропъзлял под тоалетката в изпълнение на изследванията си, един от онези призрачни гласове, толкова характерни за Синята стая, проговори и стана причина да си тресна тиквата:

– За бога! – изпищя той и аз се измъкнах като Маринована лукова глава на върха на вилицата, за да установя, че мама Крийм отново ми е дошла на посещение. Тя се беше надвесила над мене с лице, изсечено от камък, на което беше запечатан въпросът „Какво по дяволите?“.

Не я обвинявам. Естествено е една жена да подскочи, когато влезе в стаята на сина си и забележи чуждо дъно на панталон, стърчащо изпод тоалетката.

Минахме по утъпкания път.

– Мистър Устър!

– О, здравейте.

– Пак ли сте вие?

– Ами да – казах, защото това беше самата истина, и от нея излезе един странен звук, не точно хълцукане, но и не много различен от хълцукане.

– Още ли търсите оная мишка?

– Точно така. Стори ми се, че я виждам да пробягва отдолу и се готвех да се разправа с нея, независимо от възрастта и пола ѝ.

– Какво ви кара да мислите, че тук има мишка?

– Е, всеки си мисли по нещо.

– Често ли ходите на лов за мишки?

– Доста рядко.

Изглежда я осени идея.

– Нали не мислите, че сте котка?

– Не, в това съм абсолютно убеден.

– Но преследвате мишки?

– Да.

– Много интересно. Трябва да се консултирам с психиатъра ми, когато се върна в Ню Йорк. Сигурно ще ми каже, че това болезнено съсредоточаване върху мишка означава нещо. Чувствате странно главата си, нали?

– Май че да – потвърдих аз. Ударът беше як и пред очите ми чернееше.

– Така си и мислех. Парещо усещане, предполагам. Сега ще направите това, което ви казвам. Идете в стаята си и си легнете. Отпуснете се. Опитайте се да поспите. Може би чаша силен чай ще помогне. И... Опитвам се да си спомня името на онзи психиатър, когото хората тук много ценят. Мис Уикъм го спомена вчера. Босъм? Блосъм? Глосъм, това беше. Сър Родерик Глосъм. Мисля, че трябва да се консултирате с него. Една моя приятелка в момента е в неговата клиника и смята, че е чудесен. Лекувал и най-упоритите случаи. Междувременно, почивката му е майката. Идете и си вземете хубава почивка.

В един по-ранен момент от тези излияния бях започнал да се изсулвам към вратата, и сега пролазах през нея като свенливо раче по някой пясъчлив бряг, което се опитва да не привлече върху себе си вниманието на хлапето с лопатката. Но не отидох в стаята си, за да се отпусна. Отидох да търся Боби. От ноздрите ми излизаше огън. Исках да проуча въпроса защо не прозвуча тая нейна мелодия. Като си представя, че някакви си два-три такта от нашумяла песничка можеха да ми спестят това преживяване, от което ми омекнаха костите и скалпа ми побеля. Затова сега се чувствах в правото си да изисквам обяснение защо тези тактове бяха премълчани.

Намерих я пред входната врата, вкопчена във волана на колата си.

– О, здравей, Бърти – изпя тя. И риба в тиган нямаше да може да го каже по-спокойно. – Намери ли я?

Скръцнах с два-три зъба и размахах неконтролируемо ръце.

– Не – изръмжах, елиминирайки запитването й защо съм избрал точно този момент за шведски упражнения. – Не я намерих. Но мама Крийм намери мен.

Тя се опули и писна.

– Не ми казвай, че пак те е сгасшила?

– Сгасшила е съвсем точно. Задните ми части стърчаха изпод тоалетката. Ти и твоето пеене – процедих и не съм сигурен, че не прибавих: „Как ли не!“.

Тя наблегна още малко на пуленето и нададе нов писък.

– О, Бърти, съжалявам.

– Аз също.

– Виждаш ли, извикаха ме на телефона. Мама звънеше. Искаше да ми каже, че си мухльо.

– Да се чуди човек откъде ги изкопава тия думи.

– От литературните си приятели, предполагам. Тя познава много литератори.

– Голям принос към речника.

– Да, зарадва се, като й казах, че си отивам вкъщи. Иска хубаво да си поговорим.

– Без съмнение, за мен.

– Да, очаквам да изскочи твоето име. Но не трябва да съм тук и да си бърбря с теб, Бърти. Ако не тръгна веднага, няма да зърна старото гнездо до мръкване. Жалко, че така оплеска нещата. Бедният мистър Травърс, ще му се пукне жлъчката. Е, нищо, всеки трябва да види и малко облаци в живота си – заключи тя и потегли, като пръсна чакъл на всички страни.

Ако Джийвс беше тук, бих се обърнал към него и казал: „Жени, Джийвс“, а той би отвърнал: „Да, сър“ или „Именно, сър“ и това би подействало като мехлем на изтерзания ми дух. Но той не беше, затова аз само се изсмях горчиво и тръгнах към поляната. Някоя и друга главнонастръхваща страница от книгата на Мама Крийм, мислех си, може да успокои вибриращите ми ганглии.

Така и стана. Не бях прочел много, когато се унесох, уморените ми клепащи се отпуснаха и след няколко секунди бях вече отлетял в царството на виденията, потънал в такъв здрав сън, като че ли съм котарака Огъстъс. Събудих се и установих, че са минали около два часа. А докато протягах крайниците си, се сетих, че не успях да изпратя оная телеграма на Кипър Херинг, с която се поканва да се присъедини към тайфата.

Отидох в будоара на леля Далия и поправих този пропуск, като се обадих в пощата и продиктувах съобщението на някакъв тип, който е добре да послуша съвета ми и да се консултира с добър ушен лекар. Като свърших това, отново се отправих навън, на простор. Наближавах поляната с намерението да продължа с книгата, когато чух шум от мотор зад себе си. Обърнах се да хвърля един поглед и... На, да пукна дано, ако не съзрях Кипър да слиза от колата си пред входната врата.

9

Разстоянието от Лондон до Бринкли Корт е около сто и шестдесет километра, а не бяха минали и две минути, откакто бях изпратил телеграмата, факт беше, обаче, че сега той се намираше на входа на Бринкли, а това беше поразително бързо обслужване. Ряпа да яде онай тип от скеча на тема автомобилизъм, който Катсмийт Потър-Пърбрайт понякога представя на концерта за пушачи в Клуба на Търтеите. Единият казва на другия, че ще кара до Глазгоу, а другият го пита: „Колко е далече?“. Първият отговаря: „Четиристотин и осемдесет километра“, а другият пита: „За колко ще го вземеш?“ Тогава първият отговаря: „О, за около половин час, половин час.“ Така че „Е-хей“-то, което викнах във врата му, когато стигнах до него, естествено беше примесено с известна доза изненада.

При звука на стария познат глас той се връцна с бързината на котка върху горещи керемиди и тогава видях, че физиономията му, обикновено веселяшка, сега беше изкривена от някакво голямо страдание, сякаш е глътнал скапана стриди. Като се опитвах да отгатна какво го терзае, му пуснах една от моите тънки усмивки. Скоро, казах си, ще му повдигна гребена.

Той преглътна мъчително и проговори с глух глас като че беше дух по време на сеанс:

- Здравсти, Бърти.
- Здравсти.
- Ето те къде си.
- Да, ето ме.
- Надявах се да те срещна.
- Мечтата ти се сбъдна.
- Виждаш ли, ти ми каза, че ще си тука.
- Да.
- Как върви?
- Гот е.
- Леля ти добре ли е?
- Чудесно.
- Ти добре ли си?
- Сравнително.
- Страхотно. Отдавна не съм бил в Бринкли.

- Да.
- Изглежда си все същото.
- Да.
- Искам да кажа, не се е променило много.
- Не.
- Е, значи така.

Той замълча и преглътна отново. Разбрах, че се приближаваме към същината, а всичко останало е било само предварителни разговори. Имам предвид ония мазни реплики между политици по конференциите, обменени в дух на най-добро разбирателство, преди да се хванат за гушите.

Бях прав. На лицето му сякаш беше изписано, че след първата развалена стрида е глътнал втора, още по-воняща.

- Видях онова нещо в „Таймс“, Бърти – изскрибуца той.

Направих се на ударен. Би трябвало, предполагам, вече да съм започнал да му повдигам гребена, но усетих, че ще бъде забавно да повода малко за носа нещастника, така че си надянах маската.

- А, да. В „Таймс“. Онова нещо. Точно. Видя го, значи?

- В клуба, след като обядвах. Не можех да повярвам на очите си.

Е, и аз не бях могъл да повярвам на своите, но не го споменах. Мислех си колко й пасва на Боби да крои такива планове без кръчмаря. Вероятно е забравила да предупреди потърпевшите или пък го е пазила в ръкава си по някакви си негови, странни причини. Винаги е била момиче, което задвижваше по най-мистериозен начин чудатите си изпълнения.

– Ще ти кажа защо не можех. Може и да не ми повярваш, но само преди няколко дни тя се сгоди за мен.

- Ами? Какво каза?

- Казах и пак ще го повтора.

- Сгодила се за теб, а?

– Абсолютно. А през цялото време трябва да е крояла това гнусно предателство.

- Малко кофти.

– Ако можеш да ми кажеш нещо по-кофти, ще ти бъда много благодарен. Това още веднъж показва какви са жените. Чудовищен пол, Бърти. Трябва да има закон. Надявам се да доживея деня, когато жените ще бъдат забранени.

– Това би било спирачка за поддържането на човешката раса, не мислиш ли?

– Кой пък иска да поддържа човешката раса?

– Разбирам те. Има нещо вярно в това, да.

Той сприхаво хвърли къч по един минаващ бръмбар, направи гримаса и продължи:

– И точно варварското, кръвожодно коравосърдечие в цялата история, е това, което ме шокира. Нито намек за това, че се готви да ми бие дузпата. Едва миналата седмица, когато обядвахме заедно, тя чертаеше планове за медения месец с най-голямо въодушевление. А ето я сега. Без думичка предупреждение. Би трябвало едно момиче, което прави на пух и прах живота на един мъж, да му драсне един ред, или поне една картичка. Но явно това изобщо не й е дошло наум. Тя просто ме е оставила да си го прочета в сутрешния вестник. Бях като треснат.

– Обзалагам се, че е било така. Причерня ли ти?

– И още как. През останалата част от деня го премислях, а тази сутрин си изпросих отпуск, метнах се на колата и дойдох да ти кажа...

Той млькна, задавен от силните си чувства.

– Да?

– ... да ти кажа, че каквото и да правим, не трябва да оставяме това да помрачи старото ни приятелство.

– Разбира се, че не трябва. Ама, че глупост.

– Такова старо приятелство.

– Не си спомням друго по-старо.

– Още като деца бяхме заедно.

– От времето на ученическите куртки и пъпките.

– Именно. Повече и от братя. Бях готов да отчупя за теб и от последното си блокче карамел с бадеми, а ти делеше фифти-фифти и последната си торбичка кисели бонбонки. Когато се разболях от заушка, я хванах от тебе, а когато имах морбили, ти ги хвана от мен. Всичко за всеки. Така че трябва да продължим независимо от всичко, сякаш нищо не се е случвало.

– Вярно.

– Същите стари обеда.

– О, разбира се.

– Голф в събота и по някоя игра на скуош¹³. А когато се ожениш, ще наминавам често за по един коктейл.

– Да, непременно.

– Ще го направя. Макар че трябва да стискам яко зъби, за да не

13. Скуош – вид игра, подобна на тенис, бел.пр.

цапардосам с шейкърта това мекотело, тази малка вероломница мисис Бъртрам Устър, по баща Уикъм.

– Трябва ли да я наричаш мекотело и малка вероломница?

– Защо, сещаш ли се за нещо по-лошо? – попита той с вид на човек, който винаги е петимен за идеи. – Познаваш ли Томас Отуей?

– Не мисля. Някой твой приятел?

– Драматург от седемнадесети век. Написал е „Сиракът“. В която пиеса се срещат следните думи: „Кое велико зло не е дело на Жената? Кой е предал Капитолът? Една жена. Заради кого Марк Антоний загуби света? Заради една жена. Кой беше причина за дългата десетгодишна война и превърна накрая старата Троя в пепел? Една жена. Лъжовната, проклетата, гибелната Жена“. Отуей е знаел какво приказва. Направо го е заковал. Не можеше да го изрази по-добре, дори и ако беше познавал Роберта Уикъм лично.

Пуснах още една тънка усмивчица. Всичко това ми беше извънредно забавно.

– Не знам дали си въобразявам, Кипър – казах му, – но нещо ми говори, че меракът ти по Боби не се е изпарил съвсем.

Той сви рамене.

– О, не бих казал. Като изключим желанието ми да извия гръцмуля на малката двуличница с голи ръце и после да скачам върху останките ѝ с подковани ботуши, май не изпитвам други чувства към нея. Тя предпочита теб пред мен и толкова. Страхотното в случая е, че между нас всичко е наред.

– И ти измина целия път до тук само за да се увериш в това? – разчувствах се аз.

– Е, може би някъде дълбоко в мен дремеше и надеждата да се докопам до някоя от ония гастрономически оргии на Анатоли, преди да ида да си взема стая в „Бикът и букът“ в Маркет Снодсбъри. Как е готвенето на Анатоли напоследък?

– По-превъзходно от всякога.

– Все така се топи в устата, а? Две години минаха, откакто набивах от неговите произведения, но вкусът им още е в устата ми. Какъв артист!

– А-а! – възкликнах аз и сигурно сях да му сваля шапка, ако не бях гологлав.

– Ще се стигне ли до покана за вечеря, как мислиш?

– Но скъпи ми приятелю, разбира се. Нашата врата никога не се захлопва пред изпадналите в нужда.

– Чудесно. А след вечерята ще направя предложение на Филип Милс.

– Какво?

– Да, знам какво си мислиш. Тя е тясно свързана с Обри Ъпджон, така си казваш. Но, Бърти, тя просто не може да избяга от това.

– Заслужава по-скоро съчувствие, отколкото порицание, така ли мислиш?

– Именно. Не трябва да сме тесногръди. Тя е сладко мило момиче, за разлика от някои риждолави Далили, които няма да назовавам. Аз съм много привързан към нея.

– Мислех, че едва я познаваш.

– О, доста често се срещаме в Швейцария. Доста близки приятелчета сме.

Стори ми се, че е дошъл моментът да му разкажа добрите новини от А до Я, както се казва.

– Не знам, аз не бих направил предложение на Филип Милс. Боби може да не хареса това.

– Но точно там е цялата работа – да и покажа, че тя не е единствената мръвка в яхнията и ако не ме иска, други може да мислят различно. Какво се хилиш?

Всъщност аз пусках тънка усмивчица, но от мене да мине.

– Кипър – започнах аз, – имам да ти разказвам удивителна история.

Не знам дали ви се е случвало някога да вземете от Болкоуспокоителя на стария доктор Гордън, който предизвиква мигновено облекчение, действа като магия и предава вътрешна топлина, когато черният ви дроб не е в ред. Аз не съм, защото лично моят винаги е бил що-годе добре, но съм виждал рекламите. Те показват страдалеца преди и след вземане. В първия случай с удължено лице и кухи очи, готов всеки момент да сдаде Богу лицата си за вечеря, а във втория – здрав като бик, това, което французите наричат *bien-etre*¹⁴. Та искам да кажа, че тази моя удивителна история имаше същия ефект върху Кипър, както дневната доза за възрастни... Той шавна, размърда се и изглежда усети как животът отново нахлува във вените му. И макар да не мисля, че наддаде с някое и друго кило докато разказвах, съвсем ясно ми се привиждаше, че се надува като едно от ония гумени патета, които пълниш с въздух, преди да ги мушнеш във ваната.

– Майка му мечка! – викна той, когато бях изложил пред него

14. *Bien-etre* – фр., благосъстояние, бел.пр.

фактите. – Мътните да ме вземат дано!

– Май щяха да те вземат.

– Господ да благослови малкото й изобретателно сърчице! Малко са момичетата, на които сивото вещество работи така.

– Много малко.

– Каква спътница в живота! Говори ми за сътрудничество и заслуги. А имаш ли вече някаква представа как се развиват нещата?

– Доста гладко, струва ми се. Когато прочела обявата в „Таймс“, Уикъм старша получила истеричен припадък.

– Тя не те ли харесва?

– С такова впечатление останах. После се потвърди и от телеграми-те до Боби, в които фигурирам като абдал и тиквеник. Освен това ме смята и за мухльо.

– Но това е чудесно. Изглежда, че след теб аз ще й дойда като... на езика ми е.

– ... манна небесна?

– Именно. Ако искаш, можем да се хванем на бас по пет шилинга, че този сценарий ще има следната заключителна сцена – лейди Уикъм ме взима в прегръдките си, целува ме по челото и казва, че знае, че ще направя малкото й момиче щастливо. Господи, Бърти, като си помисля, че тя – искам да кажа Боби, не лейди Уикъм, скоро ще бъде моя и че малко след като ей онова слънце се скрие зад хълма, аз ще нагъвам гозбите на Анатоли, идва ми да затанцувам сарабанда. Между другото, като говорим за вечеря, мислиш ли, че може да се стигне и до ношувка? „Бикът и букът“ е похвален доста в Пътеводителя за автомобилиста, но тия провинциални ханчета са ми дошли до гуша. Бих предпочел да остана в Бринкли Корт, откъдето имам толкова щастливи спомени. Можеш ли да го уредиш с леля ти?

– Тя не е тука. Отиде да се погрижи за сина си Бонзо в неговото училище, защото има шарка. Но ми се обади днес следобед и ме инструктира да ти пратя телеграма и да те покана на едно по-продължително гостуване.

– Майтапиш се.

– Не, съвсем официално е.

– Но защо се е сетила за мен?

– Иска да направиш нещо за нея.

– Може да има всичко, което поиска, дори половината от кралството ми. Какво... – гласът му секна и погледът му светна тревожно. – Не ми казвай, че иска от мен да раздам наградите на средното училище в

Маркет Снодсбъри както Гъси.

Говореше за един наш общ приятел на име Гъси Финк-Нотъл, когото възрастната ми родственица хвана на тясно за тази задача предишното лято. Той се нафиркал до козирката и така вдигнал летвата, че всички бъдещи оратори напразно ще се силят да го стигнат.

– Не, нищо подобно. Тази година наградите ще бъдат раздадени от Обри Ъпджон.

– Успокояваш ме. Как е той, между другото? Не може да не сте се срещнали?

– О, да, срещнахме се. Полях малко чай отгоре му.

– По-добро от това здраве му кажи.

– Пуснал си е мустаци.

– Какво облекчение. Никак не тръпнех в очакване да видя тая негова горна устна. Помниш ли как ни караше да треперим, когато я размърдаше насреща ни. Чудя се как ли ще реагира, когато се изправи лице в лице не само с един, но с двама бивши ученици, и то точно двойката, която го е преследвала в сънищата му последните петнайсет години. Може пак да се позанимаем с него.

– Той не е тука.

– Ти каза, че е бил.

– Беше и пак ще бъде, но сега не е. Отиде в Лондон.

– Никой ли няма тука?

– Разбира се, че има. Филип Милс...

– Мило момиче.

– ... и мисис Хоумър Крийм от Ню Йорк и нейният син Уилбърт. А тук стигаме и до това, което леля Далия ще иска да направиш за нея.

Бях доволен да забележа, че докато го информирах по въпроса Уилбърт-Филис и обяснявах ролята, която се очаква да играе, той не прояви признаци на несъгласие с председателското вето. Само проследи умно разясненията ми и когато свърших, каза, че е изпълнен с желание да помогне. Не е много, каза той, за човек, който толкова уважава леля Далия и откакто го е напоила така щедро преди две лета, чака с нетърпение момента да ѝ се отплати.

– Разчитай на мен, Бърти – рече той. – Не можем да оставим Филип да се свърже с мъж, който очевидно ще се окаже откачалка. Ще бъде винаги до този Крийм, и до леглото му, и до чинията му, и ще следя всичките му ходове. Всеки път, когато подмами бедното девойче към зелената морава, ще бъде там, клекнал зад някой цъфнал храст – целият нащрек да изскоча и да гръмна дивеча при най-малкия знак, че се готви да

се разчувства. А сега, ако ми покажеш стаята ми, ще се изкъпя и наглася, за да изглеждам като кукуряк на вечеря. Анатоли още ли прави онези *Timbales des ris de veau toulousaines*?

– Да и *Sylphides a la ere me d'ecrevisses*.

– Няма друг като него, няма – изхриптя Кипър, като облиза устни с върха на езика си и се огледа като вълк, мернал руски мужик. – Единствен е.

10

Тъй като няха никаква представа кои стаи са на разположение и кои не, устройването на Кипър наложи да се позвъни на татко Глосъп. Натиснах звънеца и той се появи. На влизане ми хвърли такъв конспираторски поглед, какъвто изпълняващият длъжността секретар на някое тайно общество би хвърлил на приятел от членската маса.

– О, Сордфиш – казах аз, като му върнах конспираторския поглед, защото обичам да съм вежлив, – това е мистър Херинг, който е дошъл да се присъедини към нашата малка група.

Той се прегъна в кръста, не че имаше много кръст.

– Добър вечер, сър.

– Той ще остане за известно време. Къде ще го настаним?

– Червената стая е съвсем подходяща, сър.

– Получавах Червената стая, Кипър.

– Добре.

– Миналата година бях в нея. Не и дълбока като кладенец, ниту широка като църковна порта, ну стига, шъ стане – изрецитирах една от шегите на Джийвс. – Ще придружите ли мистър Херинг дотам, Сордфиш?

– Много добре, сър.

– А когато той е готов, може би ще мога да ви кажа две-три думи в кухненския килер – рекох, намигайки конспираторски.

– Разбира се, сър – отвърна той, също намигайки конспираторски.

Беше една от онези велики вечери за конспираторски погледи.

Не го чаках дълго в килера, когато той доплува и изманиврира през прага. Първото нещо, което направих, беше да го поздравя за съвършенството на техниката му. Бях дълбоко впечатлен от всичкото това „Много добре, сър“, „Разбира се, сър“, кръстопрегъването и прочее. Казах му, че и Джийвс не би могъл да си прочете по-добре думите, а той изкъкри скромно, че човек научава тия малки номера от собствения си иконом.

– А, между другото – сетих се аз, – откъде изровихте това Сордфиш?

Той се усмихна снизходително.

– Това беше предложение на мис Уикъм.

– Така си и мислех.

– Каза ми, че винаги е мечтала някой ден да срещне иконом на име Сордфиш. Очарователна млада лейди. Прелива от веселие.

– Може да е веселие за нея – изсмях се аз с онай мой горчив смях, – но не е толкова забавно за несретниците, дето са ѝ под ботуша и които тя толкова безжалостно захвърля в коса. Нека да ви разкажа какво се случи, когато се разделихме този следобед.

– Да, целият съм в слух.

– Тогава го наострете хубавичко и слушайте.

Разказах му историята както подобава, без да пропускам и най-малкия детайл. Тя го накара да божика през цялото време, а когато свърших, имаше малко тц-тц-тц, после ми каза, че трябва да е било много неприятно за мен, а аз казах, че неприятно така точно покрива фактите, както найлонът – кренвирша.

– Но мисля, че на ваше място бих помислил за обяснение на приствието ви, пресметнато така, че да носи по-непосредствено убеждение от това, че сте търсили мишка.

– Например?

– Трудно е да се каже така на момента.

– Беше точно на момента, когато аз трябваше да го кажа – възразих разпалено. – Нямаме време да оглаждате диалога и да пощитете сюжетното действие, когато една жена с вида на Шерлок Холмс ви хване в стаята на сина си със задните ви възвишения, стърчащи изпод тоалетката.

– Вярно. Съвсем вярно. Но си мисля...

– Мислите си какво?

– Не бих искал да нараня чувствата ви.

– Давайте. Чувствата ми вече са толкова наранени, че още малко отгоре няма да се усети.

– Мога ли да говоря откровено?

– Направете го.

– Ето тогава. Чудя се дали изобщо беше разумно да поверяваме такава деликатна операция в ръцете на младеж като вас. Връщам се на онова, което изтъкнахте, когато дискутирахме въпроса с мис Уикъм. Ако си спомняте, казахте, че начинанието трябва да се повери на зрял опитен мъж с богат жизнен опит, а не на някой в по-незряла възраст, който като дете никога не е бил добър на „топло – студено“. Аз съм, както ще се съгласите, зрял и в детските си години събирах немалко овации заради ловкостта си в „топло – студено“. Спомням си веднъж на едно коледно тържество, където бях поканен, домакинята ме сравни с млада хрътка. Ексцентрична похвала, разбира се, но тя така се изрази.

Погледнах го с диво недоумение. Струваше ми се, че зад тези думи може да се крие само едно значение.

– Нали не мислите да се пробвате и вие?
– Точно това е моето намерение, мистър Устър.
– Боже, пази патките!
– Изразът е нов за мен, но от него разбирам, че възприемате поведението ми за ексцентрично.

– О, не бих казал това. Но съзнавате ли на какво се излагате? Няма никак да ви е забавна една среща с мама Крийм. Тя, има поглед като... как се казваше онова същество? Горгона Медуза, точно така. Тя има поглед като Горгона Медуза. Обмислихте ли възможността да ви бъде забит поглед, който действа като доза пургатив?

– Да, мога да предвидя опасността. Истината, мистър Устър, обаче е, че гледам на тези събития като на предизвикателство. Кръвта ми ври.

– А мойта се смръзна.

– И може да не ми повярвате, но намирам, че едно претърсване на стаята на мистър Уилбърт, може да се окаже доста забавно.

– Забавно?

– Да. По някакъв странен начин ме връща в младостта ми. Навява ми спомена за времето в подготвителното училище, когато често се прокрадвах нощем в кабинета на директора, за да ям бисквити.

Подскочих. Очите ми изпуснаха искри. Докосната беше най-дълбоката струна на сърцето ми и то се възрадва.

– Бисквити?

– Държеше ги в една тенекиена кутия на бюрото си.

– Наистина ли правехте това във вашето училище?

– Преди много години.

– Но същото правех и аз – продумах аз и насмалко да викна „Братко мой!“.

Той повдигна рунтавите си вежди и лесно можеше да се види, че и неговото сърце се възрадва.

– Наистина ли? Виж ти! Мислех си, че това е само мой патент, но явно из цяла Англия идващите поколения правят същото. Значи и вие сте били в царството на блаженството? Какви бяха вашите бисквити? Моите бяха асорти.

– Онези с розова и бяла захар отгоре?

– Повечето да, но някои бяха обикновени.

– Моите бяха курабийки с джинджифил.

– Тези също са много хубави, разбира се, но аз предпочитам асорти.

– Също и аз. Но в онези дни трябваше да вземаш това, до което се докопаш. Някога успяха ли да ви пипнат?

– Горд съм да кажа: „Никога“.

– А мене веднъж. Още ме боли на това място, когато захладнее.

– Много лошо. Но такива неща стават. Впускайки се в тази авантюра, ме крепи мисълта, че ако се случи най-лошото и бъда заловен, едва ли ще получа шест от най-добрите, праметнат върху стол, както казвах-ме навремето. Да, можете да оставите този малък проблем изцяло на мен, мистър Устър.

– Бих искал да ме наричат Бърти.

– Разбира се, разбира се.

– А мога ли да ви наричам Родерик?

– За мен ще бъде удоволствие.

– Или Роди? Родерик е малко дълго.

– Както предпочитате.

– И наистина ще поиграете на „топло – студено“?

– Решен съм да го направя. Много уважавам и обичам чичо ви и знам колко дълбоко ще бъде наранен, ако този високо ценен предмет изчезне завинаги от колекцията му. Никога няма да мога да си простя, ако в усилията си да възстановя притежанието му, оставя и...

– ... един непреобърнат камък?

– Канех се да кажа една неизползвана възможност. Ще напрегна всяка...

– ... жила?

– Щях да използвам думата клетка.

– Съвсем точно. Ще трябва, разбира се, да изчакате удобен момент.

– Да.

– И да издебнете благоприятна възможност.

– Именно.

– Случаят веднъж чука на вратата.

– И аз мисля така.

– Ще ви помогна малко. Онова нещо не е отгоре на скрина, нито пък над гардероба.

– О, това ще ми е от полза.

– Освен ако не е сложено там по-късно. Е, както и да е, желая ви късмет, Роди.

– Благодаря, Бърти.

Дори и да бях вземал редовно от Болкоуспокоителя на стария доктор Гордън, не бих могъл да чувствам повече вътрешна топлина, както когато се разделихме и се запътих към поляната. Исках да взема книгата на мама.

Крийм и да я прибера на мястото ѝ, върху полицата в будоара на леля Далия. Гърдите ми се изпълваха с възхищение към мъжествения дух на Роди. Беше попрехвърлил доста годинки, сигурно има петдесет, и се вълнувах при мисълта, че старото куче е още толкова жизнено. Това показваше... е, не знам точно какво, но нещо показваше. Размишлявах върху момчето Глосъп и се чудех какъв ли е бил в ония бисквитени години. Със сигурност знаех, че тогава няма как да е бил плешив, но като изключим това, не можех да си представя нищо друго. Често става така, когато се замислиш за по-възрастните от теб. Спомням си колко бях изненадан, когато научих, че моят чичо Пърси, един стар костелив орех без капчица човешинка в гърдите си, някога е държал първо място по изхвърляне от баловете в Ковънт Гардън¹⁵.

Взех книгата и като стигнах до леговището на леля Далия, установих, че има още десетина минути, преди да започна приготвянията си за вечерята. Затова седнах и поднових четенето. Бях го прекъснал точно в момента, когато Мама Крийм започваше да си плюе на ръцете и да пълни читателя с жалост и ужас. Но едва-що се бях заплел в една-две улики и беше започнала да се лее човешка кръв, вратата се отвори с трясък и изникна Кипър. Вдигнах очи към него и той също ме изпълни с жалост и ужас, защото физиономията му гореше, а видът му беше на обезумял. Изглеждаше като боксьора Джак Демпси към края на първата си среща с Джийн Тъни, ако си спомняте, когато беше забравил да се наведе.

На секундата ме заля с порой от думи.

- Бърти! Търсих те навсякъде из това място.
- Бъбрех си със Сордфиш в килера му. Има ли нещо?
- Има ли нещо!
- Не ти ли харесва Червената стая?
- Червената стая!

От поведението му успях да разбера, че не е дошъл да се жалва от настаняването.

- Тогава какъв е малкият ти проблем?
- Малкият ми проблем!

Реших, че това трябва да бъде спряно още в зародиш. До времето за обличане оставаха десет минути, а ние можехме да продължаваме в този дух с часове.

- Слушай, стара ми главо – рекох търпеливо, – най-добре е да

15. Ковънт Гардън – Лондонската опера, бел.пр.

решиш дали си старият ми приятел Реджиналд Херинг, или ехото на швейцарските планини. Ако продължаваш да повтаряш всяка дума, която кажа...

В този момент влезе татко Глосъп с коктейлите и размяната на реплики секна. Кипър изпразни чашата си до дъно и изглежда се поуспокои. Щом вратата се затвори след Роди и той можеше отново да говори, започна доста свързано. А след още една чаша продължи.

– Бърти, случи се най-ужасното нещо.

Нямам нищо против да кажа, че сърцето ми се сви. Спомнете си, че в един по-ранен разговор с Боби Уикъм бях сравнил Бринкли Корт с едно от ония свърталища, за които пишеше покойният Едгар Алън По. Ако сте запознати с творбите му, ще се сетите, че не им е леко на тия, които отсядат в подобни провинциални имения. Посетителят във всеки един момент може да срещне разхождащ се труп под покров, напоен с кръв. Преобладаващите условия в Бринкли не представляваха навярно чак такова изпитание, но атмосферата несъмнено беше започнала да става зловеща. А ето сега Кипър недвусмислено намекваше, че има история за разказване, която ще задълбочи генералното усещане, че нещо се мъти.

– Какво има? – попитах го.

– Ще ти кажа какво има – отвърна той.

– Да, кажи ми – повторих аз и той ми каза.

– Бърти – рече той, вземайки трета чаша, – мисля, че ще ме разбереш, че когато прочетох онова съобщение в „Таймс“, аз бях като застрелян.

– О, да. Съвършено естествено е.

– Зави ми се свят и...

– Да, ти ми каза... ти причерня пред очите.

– По-добре да си беше останало черно – промълви горчиво, – ама не би. След малко мъглата се разсея и ето ме седнал там, кипящ от гняв. И като покипах малко, станах от стола, взех писалка в ръка и написах на Боби една помя.

– О, боже!

– Излях цялата си душа.

– О, господи!

– Обвиних я, че ми е била шута, за да се ожени най-меркантилно за по-богат мъж. Нарекох я рижоглава Иезавел, от която с радост съм се отървал. Написах... О, не си спомням още какво написах, но казвам ти, беше помя.

– Но ти не ми спомена нито дума за това, когато се видяхме.

– Бях в еуфория, когато научих, че всичко е било само една хитрост и че тя още ме обича, затова съвсем ми изхвъркна от ума. Когато преди малко внезапно си спомних, почувствах, че някой ме халосва с мокра риба в окоето. Политнах.

– Ритна?

– Политнах. Костите ми омекнаха. Но събрах достатъчно сили да се добера до телефона. Позвъних в Скелдингс Хол и бях информиран, че току-що е пристигнала.

– Трябва да е карала като фиркан моторист.

– Точно така е карала. Момичетата ще си останат момичета. Както и да е, беше там. Каза ми като се подхилкваше, че е намерила писмо от мен на масата в хола и едва чака да си го отвори. С треперещ глас я помолих да не го прави.

– Значи навреме.

– Навреме, дръжки! Бърти, ти си човек с опит. Познавал си доста представителки на другия пол през живота си. Какво прави едно момиче, когато му кажеш да не отваря някое писмо?

Разбрах накъде бие.

– Отваря го?

– Именно. Чух как пликът беше раздран и в следващия момент... Не, по-добре да не мисля за това.

– Тя се засегна?

– Да, и едва не ми отнесе главата. Не знам дали някога си попадал сред тайфун в Индийския океан.

– Не, не съм посещавал тези места.

– Нито пък аз, но от приказките на хората заключавам, че това, което последва, би трябвало много да му прилича. Тя говори около пет минути...

– По часовника на Шрусбъри.

– Какво?

– Нищо. И какво каза?

– Не мога да повторя всичко и не бих искал, дори и да мога.

– А ти какво каза?

– Не можах да й затворя устата.

– Понякога човек не може.

– Жените говорят така дяволски бързо.

– Познато до болка. И как приключи?

– Каза, че е благодарна, че съм се отървал от нея, защото за нея е

изключително облекчение, че се е отървала от мен. И че безмерно съм я ощастливил, защото сега е свободна да се ожени за теб, което винаги е било най-съкровеното ѝ желание.

В този кръвосмразител на мама Крийм, който прелиствах, имаше един тип на име Скарфис Маккол, някакъв съмнителен гангстер, който, качвайки се една сутрин в колата си и завъртайки ключа, става на парчета. Всичко това благодарение на конкурент в бизнеса, който му е сложил бомба в двигателя. Докато четях, си помислих за момент как ли се е чувствал. Сега вече знаех. Точно както него. И аз се вдигнах. С един скок бях до вратата. Кипър повдигна вежди.

– Отегчавам ли те? – отсече рязко той.

– Не, не. Но трябва да вървя да докарам колата.

– На разходка ли отиваш?

– Да.

– Но почти е време за вечеря.

– Не искам никаква вечеря.

– Къде отиваш?

– Хърн Бей.

– Защо Хърн Бей?

– Защото Джийвс е там, а тая история трябва да се остави в неговите ръце без нито секунда отлагане.

– Какво може да направи Джийвс?

– Това – казах, – не мога да кажа, но ще направи нещо. Ако е ял повечко риба, а несъмнено го е направил, щом е на морски курорт, мозъкът му трябва да е във върхова форма. А когато мозъкът на Джийвс е във върхова форма, всичко, което трябва да направиш, е да натиснеш звънеца и да не му се пречкаш, докато той се погрижи.

От Бринкли Корт до Хърн Бей е значително повече от една крачка. Първото се намира в средата на Уорсестършайър, а второто – на брега на Кент. Дори и при най-добрите условия не можеш да се надяваш да вземеш пътуването на един дъх. В случая ме забави и арабският ми кон, който получи пристъп от мъглата и трябваше да се влачи на буксир до един гараж, за да бъде подложен на медицинско обслужване. Така че приключих пътешествието си едва след полунощ. Когато на разсъмване потърсих Джийвс на адреса му, ме информираха, че е излязъл рано и не знаят кога ще се върне. Оставих му бележка да ми се обади при Търтеите и се върнах в столицата. Тъкмо си вземах цигарата преди ядене в стаята за пушачи, когато той позвъни.

– Мистър Устър? Добър вечер, сър. Джийвс се обажда.

– Най-последно – извиках аз, развълнуван като загубено агне, което след дълга раздяла с майката овца най-сетне е успяло да я съзре в другия край на поляната. – Къде беше през цялото това време?

– Трябваше да обядвам с един приятел във Фолкстоун, сър, а там ме убедиха да удължа визитата си, за да участвам в журито на един крайморски конкурс за къпещи се красавици.

– Виж ти. Добре си живееш, а?

– Да, сър.

– И как мина?

– Твърде задоволително, сър, благодаря ви.

– Кой спечели?

– Някоя си мис Марлийн Хигинс от Брикстън, заедно с подгласничките мис Лана Браун от Тълс Хил и мис Мерилин Бънтинг от Пендж. И трите са изключително привлекателни млади дами.

– Секси?

– Извънредно.

– Нека да ти кажа, Джийвс, и можеш да си го залепиш на шапката – да си секси не е всичко на този свят. Всъщност понякога ми се струва, че колкото по-изваяни и гъвкави са представителките на другия пол, толкова по-голямо е умението им да разтърсят даже ада из основи. Аз съм дълбоко затруднен, Джийвс. Помниш ли, веднъж ми разказваше за някого, който казал на един друг, че ще му разкаже нещо, което ще го накара да се замисли. Имаше нещо за разчесани къдели и таралежи,

доколкото си спомням.

– Мисля, че става дума за духа на бащата на Хамлет, принц на Дания, сър. Обръщайки се към сина си, той казва: „... ти би изслушал разказ, от чиято най-слаба дума младата ти кръв се би смразила, мозъкът – побъркал, очите ти – изхвъркнали безумно от своите орбити като звезди, а къдрите ти, сресани грижливо, във ужас биха щръкнали нагоре като бодли на сплашен таралеж!“¹⁶

– А, точно така. Къдри, разбира се, не къдели. Както и да е, Джийвс. Имам една история от съвършено същия характер, която се каля да ти представя. Слушаш ли?

– Да, сър.

– Тогава дръж си шапката и не изпускай нито дума.

Когато свърших с представянето, той каза: „Много добре разбирам тревогата ви, сър. Ситуацията, както казвате, е наистина крайно обезпокоителна“, което е доста голяма дума за Джийвс. Като правило той излиза само с едно „Доста неприятно, сър“.

– Ще дойда незабавно в Бринкли Корт, сър.

– Наистина ли? Не обичам да прекъсвам почивката ти.

– Няма нищо, сър.

– Можеш да я подновиш по-късно.

– Разбира се, сър, ако това ви е удобно.

– Но сега...

– Именно, сър. Ако мога да си послужа с една известна фраза...

– ... е време всички истински мъже да се притекат на помощ?

– Точно тези думи щях да употребя, сър. Ще дойда в апартамента утре сутринта колкото се може по-рано.

– И ще отпътуваме заедно. Чудесно – приключих аз и пристъпих към своята простичка, но питателна вечеря.

Когато на следващия следобед потеглих за Бринкли, духът ми беше... е, не чак приповдигнат, но поне наполовина приповдигнат. Мисълта, че до мен е Джийвс, на мое разположение със захранения си с риба мозък, разсейваше буреносните облаци и в тях просветваше лъч надежда. Но само лъч, защото се питах дали даже и Джийвс няма да се провали в разрешаването на проблема, така грозно изпречил се на пътя ни. Той, разбира се, е всепризнат експерт по събиране на разлъчени сърца, но никога не му е попадал такъв силен пробив в спойката като този между Роберта Уикъм и Реджиналд Херинг. А, както съм го чувал да

16. Откъс от Шекспир, „Хамлет“, превод на Валери Петров, бел.пр.

казва, не е дадено на смъртните да диктуват успеха.

При мисълта какво може да последва, ако той се провали в изпълнението на задачата, потреперах като желе. Не ми излизаше от ума това, което е казала Боби на Кипър, докато му е била дузпата. Изразила е твърдо намерението си да ме завлече пред олтара и да даде знак на свещеника да си свърши работата. Тъй че карах по пътя с дух, както вече подчертах, приповдигнат, но само до известна степен.

Когато бяхме вече извън лондонското движение и беше възможно да разговаряме, без да се блъскаме в автобуси и пешеходци, обявих събранието открито за дебати.

– Не си забравил снощния ни разговор по телефона, нали, Джийвс?

– Не, сър.

– И имаш характерните моменти, маркирани в главата си, нали, Джийвс?

– Да, сър.

– Размишлява ли вече върху тях?

– Да, сър.

– Имаш ли някакво хрумване?

– Не още, сър.

– Да, едва ли можех да очаквам, че ще имаш. За тия неща винаги трябва време.

– Да, сър.

– Същността на проблема е – казах аз, завъртайки кормилото, за да избегна една минаваща кокошка, – че в лицето на Роберта Уикъм ние имаме работа с момиче гордо и своенравно.

– Да, сър.

– А с момичета горди и своенравни като нея трябва да се действа внимателно. Няма да стане, ако се наричат рижоглави Иезавели¹⁷.

– Не, сър.

– Представям си някой да ме нарече рижоглава Иезавел. Веднага ще се засегна. Коя беше Иезавел, между другото? Звучи ми познато, но не знам откъде.

– Герой от Стария завет, сър. Кралица на Израил.

– Разбира се, да. Остава само да си забравя и моето име. Изяли са я кучета, нали?

– Да, сър.

– Едва ли й е било много приятно.

17. Иезавел – библ., развратната жена, за която се оженил израилският цар Ахай, бел.пр.

– Не, сър.

– А, като говорим за изядени от кучета, сещам се и нещо друго. Има един дакел в Бринкли, който на пръв поглед може да ти се стори като че възнамерява да те превърне в лека закуска между обичайното ядене. Не му обръщай внимание. Чисто и просто прах в очите. Войнственото му поведение е само...

– Лай и бяс, които нищо не означават?

– Точно така. Чисто перчене. Няколко любезни думи и той ще... какво беше това, което съм те чувал да казваш?

– Ще се привърже към мене като със стоманени обръчи, това ли, сър?

– Да, и само след две минути. Не би наранил и муха, но трябва да си придава важности, защото са го нарекли Попит¹⁸. Мога да го разбера това. Когато едно куче чува, че му викат „кукло“ ден след ден, започва да си мисли, че трябва да се понадуе. Достоинството му го изисква.

– Именно, сър.

– Ще ти хареса Попит. Мило куче. Носи си ушите обърнати. Защо дакелите си носят ушите обърнати?

– Не мога да кажа, сър.

– Нито пък аз. Често съм се чудил. Но, стига, Джийвс. Така до никъде няма да стигнем. Ето ни, бръщолевим за Иезавели и дакели, когато трябва да се концентрираме върху...

Изведнъж секнах. В полезрението ми беше попаднал един крайпътен хан. Всъщност не точно крайпътният хан, а това, което стоеше пред него – а именно, ален открит автомобил, който мигновено разпознах като собственост на Боби Уикъм. Ясно беше какво се е случило. Връщайки се обратно в Бринкли, след няколко вечери, прекарани с мама, е решила, че се е разгорещила повечко, и е спряла пред тази страноприемница за едно бързо. Много умно. Нищо не ободрява повече от малка промивка в горещ летен следобед.

Ударих спирачките.

– Имаш ли нещо против да ме почакаш малко, Джийвс?

– Разбира се не, сър. Искате да говорите с мис Уикъм?

– А, забелязал си колата й.

– Да, сър. Строго индивидуална е.

– Като притежателката си. Имам чувството, че с две-три благи думи бих могъл да постигна нещо за каузата на сближаването. Струва си да

18. Попит (англ., ост.) – кукла, бел.пр.

опитам, нали?

– Несъмнено, сър.

– В момент като този на човек не му се иска да остави непроверена възможност.

Вътрешността на крайпътния хан „Лисицата и гъските“ – не че има някакво значение – беше като вътрешността на всички крайпътни ханове. Тъмна, хладна, воняща на бира, сирене, кафе, туршия и здраво английско селячество. Влизайки, се озоваваш в уютно кътче с халби по стените, столовете и масите, ошарени тук-таме. На един от столовете до една от масите седеше Боби с чаша и бутилка сайдер пред нея.

– Божичко, Бърти! – опули се тя, когато ѝ се изпречих с весел поздрав на уста. – Откъде изникна?

Обясних, че се връщам обратно в Бринкли с колата си.

– Внимавай някой да не ти я свие. Обзалагам се, че не си извадил ключовете.

– Не, но Джийвс е там. Отваря си очите на четири, би могло да се каже.

– О-о, водиш Джийвс? Мислех, че си е взел почивката.

– Беше така любезен да я отложи.

– Какъв феодал!

– Вярно. Когато му казах, че имам нужда да се облегна на него, той не се поколеба.

– Защо имаш нужда да се облегнеш на него?

Моментът за благата дума беше дошъл. Сnižих глас до поверителен шепот, но когато тя ме попита дали нямам ларингит, се наложи да го повиша отново.

– Мислех си, че ще може да направи нещо.

– За какво?

– За теб и Кипър – започнах аз внимателно да опипвам почвата. Знаех, че ще трябва да избирам думите най-осторожно, защото с момичета горди и своенравни като Боби всяка стъпка е важна, особено пък ако имат и рижи коси. Ако те заподозрат, че говориш не по реда, се разгневяват, а гнева лесно може да я накара да се пресегне за бутилката със сайдер и да ме издумка с нея. Не казвам, че непременно би го направила, но такава вероятност трябваше да се вземе предвид. Тъй че аз пристъпих плахо, така да се каже, към точка първа.

– Ще започна с това, че Кипър ми предаде пълен свидетелски рапорт – или май трябва да кажа слушателски – на вашия малък разговор по телефона. Нищо чудно, ако си мислиш, че би било проява на по-

добър вкус от негова страна да го беше запазил за лично ползване. Но трябва да си спомниш, че ние израстнахме заедно, а човек, естествено, споделя с онзи, с когото е израсъл. Както и да е, той си изля душата пред мен, и не трябваше да излива много, за да разбере, че е жегнат до краен предел. Кръвното му беше високо, очите му се въртяха, както се вика лудешки и имаше вид на човек, готов да прегърне смъртта.

Видях я, че потръпва с поглед, съсредоточен върху бутилката сайдер. Но дори и да го беше вдигнала и положила върху Устъровата тиква, нямаше да бъде по-зашеметен от думите, които пророниха устните ѝ:

– Бедното агънце!

Бях поръчал джин с тоник. Една част от него вече беше разлята.

– Бедното агънце ли каза?

– Можеш да се обзаложиш, че казах бедното агънце, макар че „бедният гламчо“ би било по-добро описание. Представи си го само, да го вземе насериозно. Би трябвало да знае, че не го мисля.

Не успях да схвана.

– Само си си приказвала?

– Е, пузнах малко пара. За бога, не е ли позволено на едно момиче да пуска по малко пара понякога? Не си и представях, че наистина може да се разстрои. Реджи приема нещата толкова буквално.

– Тогава да приемем ли, че богът на любовта е върнат на пиедестала, ухилен до уши?

– И още питаш.

– С други думи, вие още сте гаджета?

– Разбира се. Може и да съм мислела това, което казах тогава, но само за пет минути.

Поех дълбоко въздух и в следващия момент си пожелах да не го бях правил, защото едновременно с това бях отпил от моя джин с тоник.

– Знае ли Кипър това? – попитах, след като бях спрял да кашлям.

– Не още. Отивам да му го кажа.

Повдигнах един въпрос, по който особено желяех да получа уверение.

– Тогава нещата отиват натам – разминавам се със сватбения марш?

– Страхувам се, че да.

– Много добре. Както ти е угодно.

– Не искам да ме окошарят заради двубрачие.

– Да, мога да те разбира. И твоят избор за големия ден е Кипър. Не те обвинявам. Идеалният съпруг.

– Точно така мисля и аз. Страхотен е, нали?

– Колосален.

– Не бих се омъжила за друг, дори да ми свали звездите, Луната и спътника на Марс. Кажи ми, как изглеждаше като момче?

– О, като всички останали.

– Глупости!

– Освен, разбира се, това, че вадеше хора от горящи къщи и спасяваше деца изпод копитата на препускащи коне.

– Често ли правеше това?

– Почти всеки ден.

– Беше ли гордостта на училището?

– О, да.

– Не че е било кой знае какво училище, някакъв мъжки пансион, както ми-е разказвал.

– Условията при Обри Ъпджон бяха доста сурови. Не може да не запомниш кренвиршите в неделя.

– Знам това от Реджи. Казваше, че не били направени от доволни и щастливи прасета, а от прасета, издъхнали, за общо съжаление, от шап, глисти и туберкулоза.

– Да, това би било доста правдиво описание, струва ми се. Тръгваш ли? – попитах, защото тя беше станала.

– Не мога да чакам нито миг повече. Искам да се хвърля в обятията на Реджи. Ако не го видя скоро, ще умра.

– Знам как се чувстваш. Онзи тип в „Сватбената песен на чифликчията“ се чувствал по същия начин, ама го е казал с други думи. „Там-тарам, там-тарам, там-тарам, аз бързам натам“. По едно време често изпълнявах този номер по селските концерти, само дето като се стигнеш до „Защото това е моето сватбено утро“, трябваше да удължавам „у“-то около десет минути, а това беше жестоко изпитание за дробовете ми. Спомням си, че викарият веднъж ми каза...

Тук бях прекъснат, както често се случва, когато излагам идеите си относно „Сватбената песен на чифликчията“. Боби ме увери, че умира да чуе всичко това, но ще почака да го прочете в автобиографията ми. Излязохме заедно, аз я изпратих и се върнах при Джейвс, който бдеше над колата, ухилен като ряпа. Искам да кажа, аз бях ухилен като ряпа, не Джейвс. Най-доброто, което той може да направи в подобни случаи, е да придърпа устата си леко на една страна, обикновено лявата. Бях в невероятно разположение на духа, който се рееше в непознати висини. Не знам друго нещо, което действа така ободрително, както откритието, че все пак няма да бъдеш оженен.

– Извинявай, че те задържах, Джийвс – изхилих се аз. – Надявам се да не си се отегчил.

– О, не, сър, благодаря ви. Много ми беше добре с моя Спиноза.

– А?

– Екземпляр от „Етика“ на Спиноза, който бяхте така добър да ми дадете неотдавна.

– О, а-а, да, спомням си. Бива ли я?

– Извънредно, сър.

– Предполагам накрая ще се окаже, че икономът е голяма работа. Е, Джийвс, радвам се да ти съобщя, че всичко е под контрол.

– Наистина ли, сър?

– Да, пробива в спойката е овладян и сватбените камбанки са в готовност да запечат всеки момент. Тя е променила решението си.

– *Varium et mutabile semper femina*¹⁹, сър.

– Не би трябвало да се изненадвам. А сега – въздъхнах, като се качвах в колата и посягах към кормилото, – ще ти разкажа историята за Уилбърт и каничката за сметана, и ако това не накара косата ти да настръхне, ще бъда безмерно изненадан.

19. Нравът на жената е несигурен и променлив, лат., бел.пр.

12

Беше топла привечер, когато пристигнахме в Бринкли, и оставяйки колата в гаража, забелязах, че возилото на леля Далия беше там. Значи възрастната ми родственица отново е налице. Така си помислих и не грешах. Намерих я в будоара ѝ с чаша чай и кифла. Поздрави ме с един от ония пронизителни ловджийски викове, които беше усвоила от ловното поле в дните, когато е била запален изстребител на британската лисица. Прозвуча като газова експлозия и премина през тялото ми от петите до върха на косата. Аз самият не съм ловувал, но знам, че половината от битката е спечелена, ако можеш да издаваш звуци като животно от джунглата, страдащо от стомашни киселини. Убеден съм, че леля Далия в младостта си е можела да изхвърли от седлата им колегите си от ловната дружинка с един-единствен рев, дори и през две ниви и една горичка.

– Привет, грознико – викна тя. – Появи се отново, а?

– Току-що стъпих на твоя земя.

– Младият Херинг каза, че си бил в Хърн Бей.

– Да, да взема Джийвс. Как е Бонзо?

– Ошарен, но весел. Защо ти е притрябвал Джийвс?

– Ами оказа се, че присъствието му вече не е наложително, но го открих едва по средата на пътя. Водех го насам да послужи като послушник... не, не беше послушник... посредник, това е думата, между Боби Уикъм и Кипър. Знаеш, че са сгодени, нали?

– Да, тя ми каза.

– Каза ли ти, че е пробутала онова нещо на „Таймс“, където се казва, че се сгодява за мен?

– Първо на мен се довери. Здравата се посмях.

– При всички случаи повече от Кипър, защото на младата гумена глава не ѝ е хрумнало да се довери и на него. Когато прочел съобщението, краката му омекнали и му причерняло. Първото полувреме седял с разбита вяра в жената, но като покипял малко, седнал и ѝ написал писмо в духа на Томас Отуей.

– В духа на кого?

– Не познаваш Томас Отуей? Драматург от седемнадесети век, известен с хапливите си забележки по адрес на другия пол. Написал е пиесата „Сирак“, която е пълна с тях.

– Значи все пак четеш нещо друго, освен комиксите?

– Всъщност аз не съм много вещ в творчеството на Отуей, но Кипър ми разказа. Бил е поддръжник на идеята, че жените са боклук, а Кипър препратил тази информация на Боби в писмото, за което ти казах. Било зашеметяващо.

– А на теб май не ти е минало през ума да му обясниш.

– Разбира се, че ми мина. Но дотогава тя вече беше получила писмото.

– Защо идиотът му с идиот не ѝ е казал да не го отваря?

– Тъкмо това направил. „Намерих тук едно писмо от теб, слънчице“, му казала тя. „В никакъв случай не го отваряй, ангелче“, ѝ рекъл той. Така че тя, разбира се, го отворила.

Леля Далия направи гримаса, поклати глава и замислено сръфа кифлата.

– Значи затова се върти наоколо като пребито куче. Роберта сигурно е скъсала годежа?

– Да, в една реч, която продължила пет минути без нито една секунда за поемане на дъх.

– И ти доведе Джийвс да посредничи?

– Такъв беше замисълът:

– Но ако нещата са стигнали толкова далече...

– Дали Джийвс може да ги изглади? – потупах я по кратуната. – Избърши си сълзите, стара ми родственице, вече са изгладени. Срещнах я в една страноприемница на пътя и тя ми каза, че почти веднага след като е развързала бесовете си по начина, който ти описах, сърцето ѝ се обърнало. Все още изпитва към него страст, подобна на кипящо масло, и когато се разделихме, тя натисна газта, за да дойде и да му го каже. Така че сега вече сигурно отново са дупе и гащи. Камък ми падна от сърцето, защото като си разделили куклата и парцалките, тя обявила намерението си да се ожени за мен.

– Голям късмет за теб, бих казала.

– По-далече от такъв късмет.

– Защо? Някога беше луд по това момиче.

– Но вече не съм. Треската свърши, наочниците ми паднаха и сега сме само добри приятели. На тая работа с влюбването, стара ми родственице, лошото ѝ е, че индивидите от едната страна често се омесват с погрешни индивиди от другата страна, лишени от здравомислието си поради обаянието на именно тези индивиди от другата страна. Нека да го кажем по друг начин. Мъжкият пол е разделен на зайци и незайци, а

женският – на шемети и съсели. Бедата е, че мъжкият заек има навика да се увлича по женския шемет (който би бил идеален за мъжкия не-заек) и твърде късно разбира, че е трябвало да се концентрира върху някой тих, нежен съсел, с който да си намерят закътано местенце и да си хрупат марули.

– Цялата история е малко нещо оплетена.

– Именно. Вземи мен и Боби. Никога няма да се откажа от мнението си за нейния сексапил, но аз съм един от зайците, докато тя е така ясно изразен шемет, че по-шеметен от това не може. Аз обичам тихия живот, а Роберта Уикъм няма да разпознае що за чудо е това, дори и да й го поднесеш на тепсия с гарнитура. Тя може да гласува с две ръце за това, да не се позволи на слънцето да залезе, без да е направено нещо, замислено да разтърси човечеството. С две думи, тя има нужда от възпираща длан, която аз не мога да й предоставя. Докато от Кипър ще ги има в излишък, защото той е един от жилавите не-зайци, за които е бебешка игра да спрат женичките си, ако прекрочат границата. Ето защо съединението на тези две души има пълната ми подкрепа и одобрение и когато тя ми каза всичко в страноприемницата, ми идваше да тропна едно хоро. Къде е Кипър? Искам да му стисна ръката и да го потупам по рамото.

– Той отиде на пикник с Уилбърт и Филипс.

Значението на това съобщение не ми убягна.

– Започнал е следенето, а? Веднага се е хванал на работа.

– Уилбърт му е непрекъснато под око.

– А ако някой има нужда повече от всеки друг да бъде под нечие око, то това е гореспоменатият клептоман.

– Кой?

– Ти не разбра ли? Уилбърт е джебчия.

– Какво искаш да кажеш с това „джебчия“?

– Гепва си разни неща. Всичко, което не е заковано с пирон, му е добре дошло.

– Не ставай магаре.

– Не ставам магаре. Той взе каничката за сметана на чичо Том.

– Знам.

– Знаеш?

– Разбира се, че знам.

Нейната... как беше думата?... апатичност, така ли?... нещо, дете започваше с ап... ме изуми. Бях очаквал младата – или май застаряващата й кръв да се смрази и къдриците й да шръкнат като бодли на сплашен

таралеж. По нея обаче не мръдна нито мускул.

– Мътните го взели – не се стърпях аз, – ти го приемаш доста хладнокръвно.

– И за какво да се вълнувам? Том му я продаде.

– Какво?

– Уилбърт се свързал с него в Харъгейт, предложил му е да я купи, а Том ми се обади да му я дам. Това показва колко важна трябва да е тая сделка за него. Мислех си, че би се разделил по-скоро с кучешките си зъби.

Поех дълбоко въздух, за щастие този път без да е примесен с джин и тоник. Бях дълбоко развълнуван.

– Искаш да кажеш – гласът ми се изви като на виртуозно сопрано, – че се подложих на това душеразтърсващо изпитание за едното нищо?

– Кой е разтърсвал душата ти, ако изобщо има такъв?

– Мама Крийм. Изникна, докато претърсвах стаята на Уилбърт, за да открия проклетата вещ. Естествено, смятах, че я е забърсал и скрил там.

– И тя те хвана?

– Не веднъж, а два пъти.

– Какво ти каза?

– Препоръча ми да се лекувам при Роди Глосъп, за чиито умения да се грижи за умствено увредените, била чула добри неща. Може да се разбере какво ѝ е навяло тази идея. Едната ми половина беше под тоалетката в този момент, и явно тя го е помислила за странно.

– Бърти! Абсолютно възхитително!

Определението „възхитително“ ми се стори кривоизбрано, и аз го споделих. Но думите ми се загубиха в бурята от кикот, която изригна от нея. Не съм чувал друг път някой да се смее така бурно, дори и Боби, когато греблото скочи и ме хлопна по върха на носа.

– Бих дала петдесет лири, за да съм там – каза тя, когато беше в състояние да задейства гласните си струни. – Наполовина под тоалетката, а?

– Втория път. Първия път, когато общувахме, бях на пода с един стол, овесен на шията ми.

– Като яка от епохата на Елизабет I²⁰, каквато е носил Томас Ботуей.

– Отуей – поправих я намусено. Както вече съм споменавал,

20. Елизабет I (1533–1603) – кралица на Англия (1558–1603), бел.пр.

обичам да изяснявам нещата. Готвех се да ѝ кажа, че очаквам от нея, като от кръвна роднина, съчувствие и състрадание, а не това кречеталско дърдорене, както бе казал някой. Но точно тогава вратата се отвори и Боби влезе.

Щом я видях, веднага разбрах, че има нещо странно във вида ѝ. Обикновено това същество се показва пред света под формата на някой, който чувства, че ако това не е възможно най-чудесният свят, то поне е достатъчно чудесен, за да му се наслади, докато дойде по-добър. Имам предвид енергия и жизнерадост и всичките му там подобни. Но сега у нея имаше едно безразличие, ама не безразличието, с което те гледа котаракът Огъстъс, а онова на оная жена от картината в Лувъра. Джийвс веднъж ме замъкна там да я видя, и каза, че това е главата, в която се сбират всички краища на света. Спомням си, че ми обърна внимание на досадата в клепачите. Точно такава впечатление на досада ми правеха сега Бобините клепачи.

Като раздвои устните си, които до момента образуваха една съвсем тънка линия, като че ли току-що е смукала лимон, тя каза:

– Дойдох да взема оная книга на мисис Крийм, която четях, мисис Травърс.

– Взemi я, дечко – рече роднината ми. – Колкото повече хора в тая бърлога четат творбите ѝ, толкова по-добре. Всичко това ще помогне на споразумението.

– Значи вече си пристигнала, Боби – попитах аз. – Видя ли Кипър?

Не мога да кажа, че тя изпръхтя, но във всеки случай подсмъркна.

– Бърти – обърна се тя към мен с глас, изваден право от хладилника, – ще ми направиш ли една услуга?

– Разбира се. Каква?

– Не споменавай името на тоя плъх в мое присъствие – изсъска и се отдалечи, с клепачи все така излъчващи досада.

Остави ме в мъгла, без да мога да напипам вътрешния смисъл, а от ококорените очи на леля Далия можех да заключа, че основната идея не е стигнала и до нея.

– Е! – каза тя. – Какво е всичко това? Мисля, че ми каза, че страстта ѝ към младия Херинг била като врящо масло.

– Така ми каза тя.

– Маслото май е извряло. Да, сър, ако това е езикът на любовта, то аз ще си изям шапката – каза кръвната ми родственница, намеквайки, струва ми се, за отвратителното сламено приспособление, с което работи в градината. Що се отнася до него, мога само да кажа, че то е почти

толкова противно, колкото каскета а ла Шерлок Холмс на чичо Том, който е изкарал акъла на повече гарги от всяко друго кепе в Уорсестършър.

– Те май са се счепкали – допълни тя.

– Така изглежда – съгласих се аз. – И не разбирам как е станало, след като я оставих с любовен блясък в очите, а и не може да е стигнала тук преди повече от половин час. Човек се пита какво може за толкова кратко време да превърне едно момиче, изпълнено с любов и сайдер, в момиче, което нарича обекта на своето обожание „плъх“ и не иска да чува името му. Това са дълбоки води. Да изпатра ли да извикат Джийвс?

– Какво, за бога, може да направи Джийвс?

– Е, след като поставяш въпроса по този начин, длъжен съм да призная, че не знам. Но на човек му става навик да вика Джийвс винаги, когато нещата тръгнат на чорчик, май това беше думата. Има нещо чуждо в нея, нали. Чорчик, имам предвид, звучи ми чуждо. Както и да е, да не се спираме повече на това. Има нещо, което трябва да се направи, когато искаш точните факти, и то е да отидеш до извора и да гребнеш направо от там. Кипър може да разбули мистерията. Ще отскоча да го намеря.

Беше ми спестен, обаче, трудът на отскачането, защото в този момент той влезе откъм лявата ми страна.

– А, ето те, Бърти. Чух, че си се върнал. Търсих те.

Той говореше с нисък хриплив глас, който като че излизаше от гробница и можаш да забележа, че проявява всички признаци на човек, бил в последно време в близост до експлоадирала бомба. Гърдите му бяха хлътнали, а очите изцъклени. Накратко, изглеждаше като оня тип, който не беше почнал още да взима Болкоуспокоителя на стария доктор Гордън. Така че пристъпих направо без преамбюл. Нямаше време да бъда тактичен и да се правя, че нищо не забелязвам.

– Що за обтегнатост в отношенията ти с Боби, Кипър? – запитах го и когато той отвърна: „А, нищо“, тропнах по масата и му рекох да не се прави на Света Богородица, а да говори направо.

– Да – подкрепи ме леля Далия. – Какво се случи, млади човече?

За момент ми се стори, че се кани да се изпъчи надуто и да каже, че предпочита, ако нямаме нищо против, да не обсъждаме личните му въпроси. Но когато беше наполовина готов да го направи, срещна погледа на леля Далия и това го върна в първоначалната позиция. Погледът на леля Далия, макар и не от същата класа като на моята леля Агата, която е известна с това, че поглъща малките си и извършва човешки

жертвоприношения при пълнолуние, е доста властен. Той се свлече в един стол с вид на скълцана пържола.

– Е, ако трябва да знаете – изхриптя той, – тя развали годежа.

Това не беше голям напредък. Дотук бяхме разбрали. Не наричаш хората плъхове, ако любовта все още гори.

– Но само преди половин час – казах аз – я оставих пред един хан – „Лисицата и гъските“ – преливаща от нетърпение да утеши бедното си агънце, а сега вече е тук и беснее. Какво се случи? Какво направи на момичето?

– О, нищо!

– Хайде, хайде, не на мене тия.

– Всъщност, ето как беше.

Тук последва една пауза, в която той каза, че би дал сто лири за силно уиски със сода, но това включваше цялото туткане около позвняването на татко Глосъп и донасянето на течността от зимника. Затова леля Далия не даде и дума да се издума. В замяна на жадувания освежител тя му предложи студена кифла, която той отклони, и му каза да продължава.

– Това, в което сгреших – каза той все още с този нисък хриплив глас, като че ли е призрак, страдащ от катар, – е, че се сгодих за Филис Милс.

– Какво? – ревах аз.

– Какво? – ревна леля Далия.

– Триста дяволи!

– Защо, за бога, си направил това? – попита леля Далия.

Той прошава неспокойно в стола, като човек с мравки в гащите.

– Беше добра идея за момента – рече той. – Боби ми беше казала по телефона, че не иска да ми проговори нито на този свят, нито на следващия. А Филис ми се оплака, че макар и да отбягвала Уилбърт Крийм заради тъмното му минало, го намирала за толкова магнетичен, че нямало да може да му откаже, ако той ѝ направи предложение. А аз бях длъжен да го спра, така че най-просто беше самият аз да се сгодя с нея. Обсъдихме го и като постигнахме пълно разбирателство, че това е само едно измъкване и нищо обвързващо за двете страни, го заявихме на Крийм.

– Много мъдро – възкликна леля Далия. – Той как го прие?

– Политна.

– Бая политане има в цялата тая история – въздъхнах аз. – Ако си спомняш, и ти беше политнал, когато си спомни за писмото до Боби.

– И още веднъж политнах, когато тя се пръкна внезапно, точно в

момента на целувката с Филис.

Намусих се. Тая работа започваше да ми намирисва на нещо френско.

– Не е имало нужда да правиш това.

– Разбира се, че нямаше нужда, но исках да изглежда по-убедително пред Крийм.

– А, да. Като ще е гарга, да е рошава, така ли?

– Това беше идеята. Разбира се, нямаше да го направя, ако знаех, че Боби е променила решението си и иска нещата да са по старому. Но не знаех. Просто една от малките шегички на живота. Подобно нещо имаше в Томас Харди²¹.

Не знаех нищо за тоя Т. Харди, но разбирах намека му. Винаги става така в романите от деветнадесети век – някое момиче обикаля и повтаря: „Само ако знаех“.

– Ти не й ли обясни?

Той ме погледна съжалително.

– Опитвал ли си се някога да обясниш нещо на червенокосо момиче, което е по-бясно от мокра квачка?

Можех да приема това.

– И какво стана после?

– О, държа се като дама. Разговаряхме сърдечно за туй-онуй, докато Филис си отиде. Тогава се започна. Каза, че е препускала насам, изпълнена догоре с любов и жадуваща да се хвърли в обятията ми. И каква хубава изненада било да види, че в тия обятия се е настанила друга. И... О, и още много други подобни. Бедата е, че тя винаги е гледала накриво Филис, защото в Швейцария си мислеше, че сме прекалено мили един с друг. В това няма нищо, разбира се.

– Само добри приятели?

– Именно.

– Искате ли сега да знаете, какво мисля аз – намеси се леля Далия.

Но ние никога не разбрахме какво мисли тя, защото в този момент влезе Филис.

21. Томас Харди (1840–1928) – англ. романист и поет, автор на „Тес от рода Д’Гърбървил“. Романите му са пропити с песимистично настроение, бел пр.

13

Съглеждайки девойката, открих, че разбирам защо Боби беше избухнала в такъв шумен протест, като ги е видяла преплетени с Кипър. Аз не съм, разбира се, романтично момиче, влюбено в редактор от „Търсдей ривю“, и никога не съм бил, но ако бях, знам, че щях да получа остър пристъп на мигрена, ако го хвана вкопчен в някоя толкова привлекателна, колкото заварената дъщеря на Обри Ъпджон. Защото макар и със съмнителен коефициент на интелигентност, тя беше бижу и половина. Очите ѝ бяха значително по-сини от небето и носеше простичка лятна рокля, която по-скоро подчертаваше, отколкото криеше грациозните очертания на фигурата ѝ, ако ме разбирате добре. Никак не е чудно, че като я е видял, Уилбърт Крийм е побързал да грабне томчето с поезия и да поеме заедно с нея най-прекия път до първата зелена морава.

– О, мисис Травърс – обърна се тя към леля Далия, – тъкмо говорих с татко по телефона.

Това моментално отклони мислите на старата ми родственица от аферата Кипър-Боби, която до момента се беше радвала на най-голямото ѝ внимание. И нищо чудно. Раздаването на наградите на средното училище в Маркет Снодсбъри беше събитие, на което щяха да присъстват най-славните и сърцати люде в околността. А до него оставаха само два дни, така че тя трябваше да започне да нервничи по отношение на продължилото отсъствие на важната клечка, определена да произнесе реч на младите мозъци върху идеалите и живота. Ако си член на борда на управителите в едно училище и си дал дума да осигуриш оратор за най-големия ден на годината, можеш да бъдеш извинен, че си малко нервен, когато сладкодумкото е духнал към столицата, без да каже кога ще се върне и ще се върне ли изобщо. Всичко, което знаеше, беше, че Ъпджон може да го е хванала отпускарската треска и да е решил да остане да кръстосва безцелно булевардите. А нищо не може така да опропасти едно тържество, както провалът с оратора. Та затова тя сега почервения като майска роза и попита дали старият му ергенски син е споменал нещо за завръщане.

– Той си идва тази вечер. Надява се, че не сте се притеснили.

От устните на татковата ми сестра изхвърча един пръхтеж с калибъра на експлозия в склад за мунитии.

– О, така ли? Е, имам една малка новинка за него. Ако иска да знае,

притесних се. Какво го задържа толкова дълго в Лондон?

– Трябваше да се види с адвокатата си по повод делото за клеветата, което ще заведе срещу „Търсдей ривю“.

Често съм се питал на колко ли сантиметра подскочи Кипър от стола си при тези думи. Понякога ми се струва, че бяха двадесет и пет, друг път само двадесет. Но колкото и да бяха, едно е сигурно – той се изстреля от меката седалка, като световен шампион в дисциплината „Висок скок от седящ стоеж“.

– Срещу „Търсдей ривю“? – изненада се леля Далия. – Това е твоето вестниче, нали, млади момко? С какво толкова са го разбъзикали?

– Става дума за тази книга, която татко написа за подготвителните училища. Той написа книга за подготвителните училища. Знаехте ли, че е написал книга за подготвителните училища?

– Съвсем нищичко. На мен никой нищо не ми казва.

– Е, той написа книга за подготвителните училища. В нея се говори за подготвителните училища.

– За подготвителните училища, така ли?

– Да, за подготвителните училища.

– Слава богу, че накрая изяснихме това. Знаех си, че ще стане, ако сме по-упорити. И...?

– И „Търсдей ривю“ написал нещо клеветническо за нея. Адвокатът на татко казва, че съдът трябва да се произнесе за поне пет хиляди лири в негова полза. Защото са го наклеветили. Така че през цялото това време беше в Лондон да се види с адвокатата си. Но тази вечер се връща. Ще бъде тук за раздаването на наградите, а аз съм му напечатала и приготвила речта. А, ето го и моят безценен Попит – усмихна се Филип, когато до ушите ни долетя далечен лай. – Пита за вечерята си, сладкото малко ангелче. Добре, скъпичко. Мама иде – изчурулика тя и отлетя за мило-сърдното си дело.

Оттеглянето ѝ беше последвано от кратка тишина.

– Не ме интересува какво ще кажете – изрече накрая леля Далия предизвикателно. – Умът не е всичко. Тя е едно сладко мило момиче. Обичам я като дъщеря и да върви по дяволите, който казва, че е слабоумна. Е-хей, ти – продължи тя, като видя, че Кипър се свлече отново в стола, опитвайки се не особено успешно, да си закачи обратно увисналата долна челюст. – Какво те гризе, млади момко?

Видях, че Кипър не е във форма за приказки и поех обясненията върху себе си.

– Възникна нещо много деликатно, стара ми родственице. Ти чу

какво каза Ф. Милс, преди да отиде да се погрижи за Попит. Това е историята.

– Какво искаш да кажеш?

– Фактите са на разположение. Ъпджон написал това книжле, което, ако си спомняш, е за подготвителните училища. В него, както казва Кипър, се говорело, че времето, прекарано в тези заведения, било най-щастливото в живота ни. Шефът го дал на Кипър да напише рецензия. А той като си спомнил черните дни в Малвърн Хаус, Брамли-он-Сий, когато ние с него пасяхме маргаритки, обезглавил книжлето с един замах. Така ли, Кипър?

Той се напъна да проговори, ако на това изобщо му се вика говор – звуци като на бивол, който си вади крака от тинята.

– Хайде, стига – успя да изрече, – това си беше напълно законна критика. Не му цепих басма, разбира се...

– Ще бъде много интересно да се види тая басма, дете не си я цепил – каза леля Далия, – защото в нея трябва да е имало нещо, което изглежда ще коства на твоя собственик пет хубавички звънтящи хилядарки. Бърти, качвай се в колата и тичай до гарата на Маркет Снодсбъри, да видиш дали в павилиона няма да има брой от тазседмичния... Не, чакай, задръж. Това се отменя. Връщам се след секунда – и тя излезе, като ме остави в неведение относно намеренията си.

Намеренията на лелите не са лесна работа за предугаждане. Обърнах се към Кипър:

– Лоша работа.

По начина, по който се сгърчи, разбрах, че едва ли можеше да бъде по-лоша.

– Какво се случва, когато един редактор в седмичен вестник докара на шефовете си значителни загуби поради клевета?

За това имаше отговор.

– Изритват го и нещо повече... дяволски трудно се докопва до нова работа. Вече е в черния списък.

Разбрах. Тия важни птици със седмичните вестници си броят стотинките. Обичат всичко да тече към тях. А когато вместо това започва да изтича от тях в резултат на необмислената постъпка на някой елемент от персонала, на този елемент му се връща тъпкано. Мисля, че командата на Кипър се финансираше от някакъв управителен, съвет или синдикат, но управителните съвети и синдикатите са също толкова чувствителни към изръсването, колкото и индивидуалните собственици. Както Кипър посочи, те не само изхвърлят съгрешилия елемент като

мокро коте, но и съобщават на другите управителни съвети и синдикати.

„Херинг? – чукват се по челото последните, когато Кипър отива да търси работа. – Не беше ли това хлапака, който измъкна залька от уста-та на «Търсдей ривю»? Изхвърлете разбойника през прозореца, нека да видим как ще подскочи.“ Ако тази история с Ъпджон се разчуе, шансовете му за платена работа ще бъдат мършави, ако не и съвсем оскъдни. Може да минат години, преди всичко да се забрави и прости.

– Да продавам моливи в канавката, това май ще е най-доброто, за което да мечтая – простена Кипър и тъкмо беше заровил лице в шепите си, както правят хората, когато размишляват за бъдещето си, което малко нещо няма да е розово, ето че вратата се отвори и се появи не както очаквах леля Далия, а Боби.

– Взела съм друга книга – обясни тя. – Исках онази... Тогава погледът ѝ падна на Кипър и крайниците ѝ се вцепениха. Също като жената на Лот, която, както сигурно знаете, направила каквото не трябва и видяла всичките тия неприятности с градовете, та затова се превърнала в солен стълб. Макар че никога не съм разбирал каква точно е идеята. На солта, имам предвид. Някак много странно звучи, и съвсем не каквото очакваш.

– О – изрече тя надменно, като че ли дори и един поглед към престъпническите кръгове, в лицето на Кипър, би бил оскърбителен за нея. Щом тя проговори, от гърдите му се откърти глух стон и той повдигна пепелявосивото си лице. При гледката на това пепелявосиво лице надменността у Роберта Уикъм направи едно „пуф“ и изчезна, за да отстъпи място на старата любов, състрадание, женска нежност и всичките му там работи. Тя се метна към него като женски леопард, намерил загубеното си отроче.

– Реджи! О, Реджи! Реджи, любими, какво ти е? – проплака тя, като цялото ѝ поведение претърпяваше ярко изразена промяна към по-добро.

Накратко, нещастieto му стопи сърцето ѝ, както често се случва при женския пол. Поетите доста са го коментирали. Сигурно знаете онзи, който е казал: „О, ти жена, във час спокоен, тарам-та-там та-там-та зноен, когато там-та там-та чело, и там-тарам-та там-та смело.“

Тя се извърна към мен с животинско ръмжене.

– Какво си направил с бедното агънце? – като с това получих и един от най-свирепите погледи, мятани това лято в централните графства. И тъкмо свърших с обясненията, че не аз, а Съдбата или Провидението е помрачило светлика в живота на бедното агънце, когато леля

Далия се върна. Носеше парче вестник.

– Права бях – поясни тя. – Знаех си, че първата работа на Ъпджон ще бъде да се абонира за получаването на изрезки от някоя справочна агенция. Намерих това на масата в хола. Това е рецензията ти за книгката му, млади момко, и като й хвърлих едно око, не се изненадвам, че той е малко разстроен. Ще ви я прочета.

Както можеше да се очаква и предвиди, това, което беше написал Кипър, звучеше доста язвително и според моето мнение, спадаше в класата на студените душеве. Всяка една дума ми достави огромно удоволствие. Завършваше по следния начин:

„Обри Ъпджон можеше да добие друга представа за подготовителните училища, ако беше заточен в управлявания от него мъжки пансион в Малвърн Хаус, Брамли-он-Сий, каквото нещастие сме имали ние. Не сме забравили кренвиршите в неделя, които бяха направени не от доволни и щастливи прасета, а от прасета, издъхнали за общо съжаление от шап, глисти и туберкулоза.“

До момента, до който този пасаж се отрони от устните на старата ми роднина, Кипър беше седял с подпирени една в друга ръце, поклащайки глава от време на време в смисъл „Хаплива, да, но съвършено законна критика“. Като чу, обаче, този пасаж, той направи още един от своите високи скокове от седящ стоеж, подобрявайки всичките си рекорди с десетина сантиметра. Хрумна ми, само така между другото, че ако всичките му източници на доходи се провалят, той би имал обещаващо бъдеще на акробат.

– Но аз никога не съм писал това – зяпна той.

– Да, но е тук, черно на бяло.

– Но, моля, това е клевета!

– Така изглежда смятат също Ъпджон и неговият правен орел. И да си призная, звучи ми като да струва пет доста хубавки хилядарки.

– Дай да погледна – ахна Кипър. – Нищо не разбирам. Не, една секунда, скъпа. Не сега. По-късно. Искам да се концентрирам – каза той, защото Боби му се беше овесила на врата и се притискаше до него като бръшлян о стар градински зид.

– Реджи! – изрида тя – да, точно това е думата. – Аз бях!

– А?

– Това, което мисис Травърс току-що прочете. Спомняш ли си, че ми показва коректурата докато обядвахме онзи ден и ме помоли да я

оставя в редакцията, защото закъсняваше за някаква среща по голф. Прочетох я отново, щом ти тръгна и видях, че си изпуснал онова за кренвиршите. Случайно, така си помислих. А ми се струваше така ужасно смешно и умно, че... Е, вмъкнах го накрая. Стори ми се чудно за финал.

14

За няколко секунди се възцари тишина, нарушена само от едно леино „Боже, пази патките!“ Кипър стоеше и мигаше, както съм го виждал по боксовите турнири, в които обичаше да участва, в момент на получаване на някой хитър удар по нежни места, като например върха на носа. Не мога да кажа дали му се е искало да хване врата на Боби с две ръце и да го извие на спирала. Но дори и да е било така, това беше само една мимолетна мечта, която избледня и любовта светкавично взе връх. Тя го беше нарекла агънце и сега той проговори с цялата нежност, с която са известни агънцата.

– А, разбирам. Значи така било.

– Съжалявам.

– Няма защо.

– Ще можеш ли някога да ми простиш?

– О, да.

– Мислех, че е за добро.

– Разбира се, че си го мислила.

– Наистина ли ще загазиш заради това?

– Може да имам някоя малка неприятност.

– О, Реджи!

– Няма нищо.

– Аз разруших живота ти.

– Глупости. „Търсдей ривю“ не е единственият вестник в Лондон. Ако ме уволнят, ще намеря работа на друго място.

Това съвсем не съответстваше на онова, което ми беше казал за черния списък, но аз се въздържах да го спомена, защото видях, че успя доста да развесели Боби, а не исках да хвърлям кал върху нейното благоразположение. Никога не дърпай чашата на щастието от устните на едно момиче, което вече ги е потопило в нея и е сръбнало първата глътка.

– Разбира се! – зарадва се тя. – Всеки вестник ще бъде щастлив да има такъв ценен човек като теб.

– Ще се сръфат като тигри за услугите му – включих се и аз, за да помогна. – Такъв като Кипър ще го лапнат само за ден-два.

– Толкова си умен.

– О, благодаря.

– Не за теб, магаре такова, за Кипър.

– А, да, Кипър си е на мястото, разбира се.

– Все едно – прекъсна ни леля Далия, – струва ми се, че като се върне Ъпджон, по-добре е да му направите мили очи.

Разбрах какво има предвид. Препоръчваше малко правене на евалла и влизане под кожата.

– Да – казах аз. – Упражни чара си, Кипър, и той може да се откаже.

– Непременно ще го направи – додаде Боби. – Никой не може да ти устои, скъпи.

– Така ли мислиш, скъпа?

– Разбира се, скъпи.

– Е, да се надяваме, че си права, скъпа. Междувременно, ако не получа скоро това уиски със сода, ще се разпадна на чарковете си. Имате ли нещо против да ида и да си го потърся, мисис Травърс?

– Точно това мислех да ти предложа. Бягай и се напий до насита, бедно ми младо еленче по мръкнало.

– И на мен май ще ми дойде добре едно подкрепително – каза Боби.

– И на мен също – не останах по-назад и аз, повлечен от прилива на масовото раздвижване. – Макар че бих посъветвал – допълних, когато вече бяхме излезли – да бъде портвайн. По-авторитетно е. Ще намерим Сордфиш, той ще се погрижи.

Намерихме татко Глосъп в килера да лъска среброто и му дадохме поръчката. Беше малко изненадан от тая навалица, но като видя, че сме изплезили езици, ни послужи с една бутилка от най-доброто. След като се посправихме с възстановяването на тъканите си, Кипър, който през цялото време беше запазил мрачно мълчание, се изправи и ни напусна, казвайки, че ако нямаме нищо против, би желал да остане малко насаме с мислите си.

Видях как татко Глосъп го погледна проникателно, когато излезе и разбрах, че поведението на Кипър е възбудило професионалния му интерес. Явно надушваше у младия посетител потенциален пациент. Тия мозъчни спечове са винаги в действие и нищо не пропускат. Като изчака тактично, докато вратата се затвори, той ми каза:

– Мистър Херинг отдавна ли ви е приятел, мистър Устър?

– Бърти.

– Моля за извинение, Бърти. Отдавна ли го познаваш.

– Всъщност от пеленаче.

– А мис Уикъм приятелка ли му е?

– Реджи Херинг и аз сме сгодени, сър Родерик – обясни Боби.

Тия думи изглежда запушиха устата на Глосъп. Каза едно „О!“ и започна да говори за времето. Продължи така, докато Боби, която проявяваше признаци на безпокойство, откакто Кипър беше излязъл, каза, че ще иде да провери как е той. Веднъж освободен, той отпуши устата си без да се бави.

– Не исках да го споменавам пред мис Уикъм, щом тя и мистър Херинг са сгодени, за да не предизвиквам тревога, но този млад човек има невроза.

– Той не е толкова заваян, колкото изглежда сега.

– И все пак...

– Нека да ти кажа нещо, Роди. Ако ти беше на неговия хал, и ти щеше да имаш невроза.

И тъй като ми се стори, че няма да е зле да чуя мнението му по Кипъровия проблем, разказах историята.

– Ето това е положението – заключих аз. – Единственият начин да избегне съдба по-лоша и от смърт, а именно да бъде причина за изръсването на работодателите си със сума, която ония скръндзи не смеят и да сънуват, това е да омилостиви Ъпджон. Кое то за всеки здравомислещ човек би означавало да си хаби напразно патроните. Разбираш ли, ние бяхме четири години в Малвърн Хаус и нито веднъж не го благоразположихме, така че е трудно да се повярва, че това ще се случи сега. Забиваме в сляпа улица. Къорсокак, както казват някои други народи – обясних аз, – което означава, че сме в шах, без никакъв изход.

За моя изненада, вместо да цъка и клати мрачно глава, за да покаже, че разбира деликатността на дилемата, той се изкиска сочно, като че е видял някакъв забавен момент, който ми е убягнал. Като направи това, той призова милия бог, което беше неговият начин на изразяване на чувства.

– Наистина е твърде невероятно, драги ми Бърти – каза той, – как общуването ми с теб ме връща в моята младост. Всяка твоя дума извиква старите ми спомени.

Установявам, че в главата ми се връщат епизоди от далечното минало, за които не съм мислил от години. Като че си махнал с някаква магическа пръчка. В случая става дума за този проблем, с който се е сблъскал твоят приятел мистър Херинг. Докато ми разказваше за неволите му, мъглите се разсеяха, стрелките на часовника тръгнаха обратно и аз отново бях младеж на двадесет, заплетен до шия в аферата Бърта Симънс Джордж Ланчестър-Бъртиния баща, старият мистър Симънс. По това време те се намираха в Пътни. Той беше в бизнеса за внос на

свинска мас и масло.

– Коя, коя афера?

Той повтори персонажите, попита ме дали ще искам още една глътка портвайн, което аз приех на секундата, и продължи:

– Джордж, един млад мъж с вулканични страсти, срещнал Бърта Симънс на танците в общинския салон в Пътни, организирани в помощ на вдовиците на железопътните носачи и бил моментално заплепен. На любовта му било отговорено. Когато срещнал Бърта на следващия ден на главната улица в Пътни и я завел в сладкарницата на сладолед, заедно с него й предложил ръката и сърцето си. Които тя приела с въодушевление. Каза му, че когато са танцували предишната вечер, нещо преминало през цялото й тяло, а той отвърнал, че точно това почувствал и той.

– Родени един за друг, а?

– Това е най-точното описание.

– Дотук добре.

– Именно. Но имаше една пречка, при това много сериозна пречка. Джордж беше инструктор по плуване в местния басейн, а мистър Симънс имаше по-високи планове за дъщеря си. Той забрани сватбата. Говоря, разбира се, за дните, когато бащите можеха да забраняват сватбите. И едва когато веднъж Джордж го спаси от удавяне, той омекна и даде на младата двойка съгласието и благословията си.

– И как се случи това?

– Съвършено просто. Заведох мистър Симънс на разходка по брега на реката и го бутнах, а Джордж, който чакаше в пълна готовност, се гмурна и го извади. Разбира се, трябваше да понеса известна критика за своята непохватност и минаха много седмици, преди да получи отново покана за вечеря в Чатсуърт, домът на Симънс. В ония дни беше голяма мизерия, самият аз – студент по медицина, бях без петак в джоба си и перманентно гладен. Но с радост се пожертвах за приятеля си и резултатите, що се отнася до Джордж, бяха от щастливи по-щастливи. Та когато ми разказваше за желанието на мистър Херинг да омилостиви мистър Ъпджон, ми дойде на ум, че подобна... ъ-ъ... постановка, този термин ли използват сега младите, би свършила работа. Тук в Бринкли Корт има всички удобства. В обиколките ми на околността забелязах малко, но съвсем достатъчно езерце, и... ето ти, всичко е готово. Разбира се, само го подхвърлям като идея.

Думите му ме накараха цял да засияя. Когато си помислих колко зле съм го оценил, когато отношенията ни бяха хладни, ме обхванаха

срам и угризения. Струваше ми се невероятно да съм гледал на тоя психо-доктор като на заплаха в лечението. Това може да послужи за урок на всеки от нас, че един мъж, дори и с голо теме и рунтави вежди, би могъл да си остане с младо сърце и с душа на великодушен спортсмен. Имаше около един пръст от рубинения сок на дъното на чашата ми, когато той свърши, и аз я вдигнах почитателно за тост. Казах му, че е улучил десетката и си е заслужил една пура или кокосов орех, по избор.

– Ще отида и незабавно ще уредя нещата с моите хора.

– Мистър Херинг може ли да плува?

– Не като една, а като две риби.

– В такъв случай не виждам препятствие по пътя.

Разделихме се с взаимно доброжелателство. Когато излязох и ме лъхна летния въздух, си спомних, че не му казах как Уилбърт е купил, а не свил каничката за сметана, и в първия момент си помислих да се върна и да го уведомя. Във втория, обаче, отново си помислих, и не се върнах. Първите неща са си първи, казах си, а най-отгоре в дневния ред стоеше точката да се даде лъч надежда на Кипър. Това може да почака, реших, и се запътих към Кипър и Боби, които, трамбоваха поляната с наведени глави. Предусещах как само след малко ще повдигна тия глави със замах.

И не грешах. Ентузиазмът им беше бурен. И двамата безрезервно се съгласиха, че ако у Ъпджон има и най-малката искрица човешко чувство, което, разбира се, всееше предстоеше да се докаже, работата ни е в кърпа вързана.

– Ти не може да си се сетил за това сам, Бърти – каза Боби, винаги готова да подцени остротата на Устъровата находчивост. – Сигурно си говорил с Джийвс.

– Не, всъщност идеята беше дадена От Сордфиш.

Кипър се изненада.

– Искаш да кажеш, че си му разказал?

– Реших, че това е стратегически ход. Четири глави са повече от три.

– И той те посъветва да бутнем Ъпджон в езерото.

– Точно така.

– Много странен иконом.

Замислих се върху това.

– Странен? О, не знам. Средна хубост, бих казал. Да, малко или много обичайният тип – произнесох се накрая.

15

Цялото ми същество гореше от нетърпение и ентузиазъм да се запретна за работа и да покажа на какво съм способен. Бях изпълнен с воля за победа. Затова на следващия следобед ми дойде като студен душ не дотам високото мнение на Джийвс по Операция „Ъпджон“. Казах му точно преди да тръгна за уреченото място, с чувството, че моралната му подкрепа ще ми дойде добре, но бях озадачен да се сблъскам със сдържаното му, дори надменно поведение. Той тъкмо ми описваше как се чувства човек, участник в жури на крайморски конкурс за къпещи се красавици, когато аз бях принуден да го прекъсна, при това със съжаление, защото той съвсем ме беше омаял с неговите приказки.

– Извинявай, Джийвс – казах аз, като се консултирах с часовника си, – но трябва да хуквам. Спешен ангажимент. Ще ми разкажеш останалото после.

– По всяко време, когато ви е угодно, сър.

– Ще правиш ли нещо в следващия половин час?

– Не, сър.

– И нямаш намерение да се свиеш в някое уютно ъгълче с цигара и Спиноза.

– Не, сър.

– Тогава горещо ти препоръчвам да дойдеш с мен към езерото и да станеш свидетел на една човешка драма.

Съвсем накратко му очертах програмата и събитията, които бяха довели до нея. Той изслуша с внимание и повдигна лявата си вежда с около сантиметър.

– Това идея на мис Уикъм ли беше, сър?

– Не. Съгласен съм, че изглежда такава, но всъщност я подхвърли сър Родерик Глосъп. Между другото, сигурно си се изненадал да го видиш тук в ролята на иконом.

– За момент това предизвика у мен известна почуда, но сър Родерик ме запозна с обстоятелствата.

– Опасявайки се да не го издадеш пред мисис Крийм, ако не те запознае?

– Несъмнено, сър. Съвсем естествено е да вземе всички предпазителни мерки. От неговите забележки разбрах, че още не е достигнал до определено заключение относно психическото състояние на мистър

Крийм.

– Да, той още го наблюдава. Всъщност, както ти казах, неговата плодовита глава роди тази идея. Какво мислиш за нея?

– Неблагоразумна, сър, по мое мнение.

Бях шашнат. Не можеш да повярвам на ушите си.

– Неблагоразумна?

– Да, сър.

– Но е задействала без засечка в случая с Бърта Симънс, Джордж Ланчестър и стария мистър Симънс.

– Много вероятно, сър.

– Тогава защо е това пораженческо отношение?

– Само едно чувство, сър, дължащо се вероятно на моето предпочитание към финеса. Нямам доверие в тези оплетени схеми. На тях не може да се разчита. Както казва поетът Бърнс – и най-добрите планове на мишките и людето посока грешна хващат.

– Шотландска е, нали? Думата?

– Да, сър.

– „Людете“, де. Така си и мислех. Защо трябва да казват там люде?

– Нямам информация, сър. Не са ми се доверили.

Започвах вече да се дразня, защото не виждах никаква причина за високомерието му. Бях очаквал да ми даде гласък в начинанието с окуражителни и възвисяващи слова, а не да изтъпява тънкото острие на мойта жар по този начин. Чувствах се като хлапе, което е изтичало при майка си за похвала и одобрение за нещо, което е направило, а вместо това получава безцеремонно отупване по дупето. Вложих доста сърдечност в гласа си, когато отново му заговорих:

– Значи мислиш, че поетът Бърнс ще погледне подозрително на това наше начинание, така ли? Е, можеш да му предадеш от мое име, че е магаре. Ние сме обмислили нещата до последния детайл. Мис Уикъм ще покани мистър Ъпджон на разходка. Ще го отведе към езерото. Аз стоя на брега и уж гледам рибките, които си играят сред тръстиките. Кипър, излъскан и приготвен, е зад съседното дърво. При вика „О, вижте“ от страна на мис Уикъм, придружен с женско вълнение и посочване на нещо във водата, Ъпджон се навежда, за да погледне. Аз го бутам, Кипър се хвърля и готово. Просто няма какво да се изпорти.

– Както кажете, сър. Но аз все пак имам онова чувство.

Кръвта на Устър е гореща и аз тъкмо се канех да му кажа ясно и открито какво мисля за неговото идиотско чувство, когато изведнъж осъзнах какво го караше да се опъва като магаре. Беше го ухапало

зеленоокото чудовище. Кисел беше, защото не той стоеше зад майсторски изпипаната работа. Проектът беше начертан от съперник. Даже и великите мъже си имат своите слабости. Затова задържах зад зъбите язвителната забележка, която се канех да направя и отминах с едно просто „О, да?“. Искам да кажа, нямаше нужда да сипвам сол в раната.

И все пак си останах раздразнен, защото когато нервите са ти опънати и си напрегнат, последното нещо, което би желал, е хората да те разстройват с намесването на поета Бърнс. Не му бях казал, че замисълът ни и без това насмалко да се осуети от самото начало поради злощастното обстоятелство, че Ъпджон, докато е бил в столицата, си беше обръснал мустака. Това едва не накара Кипър да излезе от релси и да захвърли цялата работа. Гледката на това голо протежение, или степ, от път под носа, обясни той, накарала нещо в него да се скъса, като му напомни старите дни. Тогава, когато кръвта му толкова често се смразявала, щом го зърнел. Наложил се да го напомпаме със серия от разговори, за да възвърне мъжествения си дух.

Както и да е, момчето беше замесено от добро тесто и макар че температурата на краката му рязко беше спаднала, заплашваща да го доведе до състоянието на котка, която отказва да сътрудничи, точно в 3,30 по Гринуич беше на поста си. Скрит зад избраното дърво и решен да изпълни дълга си. Показа носа си иззад дървото, когато пристигнах и на моето весело помахване с ръка, отговори с друго сравнително весело помахване. Макар че едва го мярнах, успях да забележа, че не е паднал духом.

Още нямаше и следа от звездата от женски пол и нейния компаньон, затова заключих, че малко съм подранил. Запаших си цигара и зачаках излизането им на сцената. Междувременно с удоволствие забелязах, че условията за предстоящото празненство сред водите едва ли можеха да бъдат по-добри. Английските летни дни много често са облачни и с един хаплив вятър, който излиза от североизток. Този следобед обаче беше един от онези знойни следобеди, когато и най-малкото движение извиква капки пот на челото. Един следобед, накратко, в който би било истинско удоволствие да бъдеш тикнат в езерото. „Колко извънредно освежаващо“, би възкликнал Ъпджон, когато хладната вода се разплиска около крайниците му.

Стоях и си преговарях наум сценичните указания, за да проверя всичко ли помня, когато съзрях Уилбърт Крийм да се приближава. Около глезените му подскачаше и вдигаше предни лапи кутретото Попит. Щом ме видя, то се втурна напред, както имаше навик, с яростен лай, но

само като шмръкна от Устър Номер Пет, се успокои и аз можех да посветя вниманието си на Уилбърт, който виждах, че желае да разговаря с мен.

Той имаше доста омърлушен вид и, точно както Кипър при своето пристигане, имаше фасон на глътнал развалена стрида. Ясно беше, че загубата на Филис Милс, колкото и безспорно глуповата да е последната, му беше нанесла сериозен удар и предполагам, че идва при мен за съчувствие и сърдечен балсам, които с най-голямо удоволствие бих му поднесъл. Надявах се, разбира се, да свършим по-живо и да се оттегли навреме, защото когато дойде моментът да излети балонът, не исках в краката ми да се мотае публика. Когато буташ някого в езеро, нищо не може да те смути повече от опулени наблюдатели, заели първите редове.

Той обаче зачекна въпрос, различен от този за Филис.

– О, Устър – каза, – говорих с майка си преди една-две вечери.

– О, да? – махнах леко с ръка с цел да подсказва, че ако иска да говори с майка си когато и да е и където и да е из цялото имение, има мое одобрение.

– Тя ми каза, че се интересуваш от мишки.

Не ми хареса посоката, която поемаше разговорът, но запазих самочувствието си.

– Да, защо не, доста се интересувам.

– Тя каза, че си се опитвал да хванеш една в моята спалня!

– Да, така беше.

– Много мило, че си се загрижил.

– Няма защо. За мен е удоволствие.

– Тя каза, че доста задълбочено си я търсил.

– Е, ти знаеш, когато човек се запъне.

– И не намери ли мишка?

– Не, никаква мишка. Съжалявам.

– Чудя се, дали случайно не си намерил една каничка за сметана от осемнадесети век?

– А?

– Една сребърна каничка с формата на крава.

– Не. Защо, някъде на пода ли беше?

– Беше в чекмеджето на бюрото.

– Е, тогава трябва да съм я пропуснал.

– Но сега вече наистина си я пропуснал. Тя изчезна.

– Изчезна?

- Изчезна.
- Искаш да кажеш, изпари се, така да се каже?
- Да.
- Странно.
- Много странно.
- Да, изглежда наистина извънредно странно, нали?

Бях говорил с доброто старо Устърово самообладание и се съмнявам, че случайният наблюдател би разбрал, че Бъртрам е неспокоен. Но аз мога да уверя своята публика, че бях на километри от спокойствието. Сърцето ми подскочи в стила, популяризиран от Кипър Херинг и се тресна в предните ми зъби с такъв екот, който трябва да се е чул в Маркет Снодсбъри. И значително по-непроницателен човек би се досетил какво е станало. Без да знае резултата, поради липсата на последните новини и гледайки на каничката за сметана само като на една от плячките в джебчийската кариера на Уилбърт татко Глосъп ревностно беше изпълнил замисленото. Интуицията му, развита от годините, когато е играл на „топло-студено“, го беше отвела на правилното място. Твърде късно беше да съжалявам горчиво, че вгълбен в Операция „Ъпджон“, бях пропуснал да го запозная с фактите. Всичко се изчерпваше с едно „Ех, ако знаеше“.

– Искях да те питам – продължи Уилбърт, – мислиш ли, че трябва да информирам мисис Травърс?

Цигарата, която пушех за щастие беше от типа, който те прави безгрижен, затова аз безгрижно – или почти безгрижно, успях да отговоря:

- О, не бих го направил.
- Защо не?
- Може да я разстрои.
- Мислиш я за крехко цвете?

– О, изключително. Външността ѝ е малко грубовата, разбира се, но по това не може да се съди. Не, ако бях на твоето място, бих почакал. Може пък да се окаже, че каничката е някъде, където си я сложил, но си забравил, че си я сложил. Искам да кажа, че човек често слага нещо някъде и си мисли, че го е сложил на друго място, а после открива, че не го е сложил на другото място, а на първото място. Не знам дали ме разбра?

- Не, не те разбрах.
- Искях да кажа да изчакаш малко и тя вероятно ще се намери.
- Мислиш, че ще се върне?
- Да.

– Като пощенски гълъб?

– Точно това е идеята.

– О? – каза Уилбърт и се обърна да поздрави Боби и Ъпджон, които тъкмо пристигаха на кея до навеса за лодки. Намирах маниера му за доста необичаен, особено това последно „О?“, но все пак бях доволен, че в главата му не витае подозрението, че аз съм взел проклетото нещо. Много лесно можеше да му хрумне идеята, че чичо Том е съжалил за своето безценно съкровище и ме е наел тайно да го възстановя. Това, струва ми се, е нещо, което колекционерите често правят. Както и да е, все пак бях много разтревожен и си записах в главата да кажа на Роди да използва първия удобен момент и тайничко да пхне предмета обратно сред притежанията на Уилбърт.

Сега вече се обърнах натам, където стояха Боби и Ъпджон. И макар и с висок дух и сърце, готово за всякакви жертви, не можех да се отърва от чувството, което понякога имате, като че ли сте глътнали двойна порция пеперуди. Емоциите ми бяха подобни на онзи път, когато беше първото ми изпълнение на „Сватбената песен на чифликчията“. Пред публика, имам предвид, защото много преди това съм си я пял в банята.

– Здравей, Боби – казах аз.

– Здравей, Бърти – каза тя.

– Здравей, Ъпджон – казах аз.

Правилният отговор тук трябваше да бъде „Здравей, Устър“, но той изруга както той си знае и издаде звук на вълк, чийто палец се е хванал в капан. Стори ми се малко нервен, като че ли искаше да е някъде другаде.

А Боби беше оживена като момиченце.

– Разказах на мистър Ъпджон за оная голяма риба, която видяхме в езерото вчера, Бърти.

– А, да, голямата риба.

– Беше истински змей, нали?

– Да, много добре сложена.

– Доведох го да му я покажа.

– Много правилно. Ще ти хареса голямата риба, Ъпджон.

Бях съвършено прав като предположих, че е нервен. Отново изпълни вълчата си интерпретация.

– Изобщо няма да ми хареса – изръмжа той сприхаво, и това май е най-подходящият израз, който може да опише говора му. – Абсолютно неудобно ми е да се отдалечавам от къщата по това време. Очаквам телефонен разговор с адвокатата си.

– О, телефонните разговори с адвокати не са нещо, за което си струва да се безпокоиш – рекох сърдечно. – Тия правни клечки никога не казват нещо съществено. Само тра-ла-ла. Никога няма да си простиш, че си изпуснал голямата риба. Какво каза, Ъпджон? – най-любезно спрях, защото той беше проговорил.

– Казах, мистър Устър, че вие двамата с мис Уикъм полагате усилия въз основа на странното заблуждение, че аз се интересувам от риби, големи или малки. Не трябва да избоща да напускам къщата. И незабавно се връщам там.

– О, не още – извиках аз.

– Изчакайте за голямата риба – подкрепи ме Боби.

– Трябва да се появи всеки момент – додадох аз.

– Ей-сегичка – допълни Боби.

Погледите ни се срещнаха и в очите й прочетох посланието, което се опитваше да ми изпрати – а именно, че времето за действие е настъпило.

Има приливи в делата на човека, които в благоприятния момент водят към успеха. Не съм го казал аз. Джийвс беше. Тя се наведе над водата и пламенно посочи с пръст.

– О, вижте! – извика тя.

Това, както бях обяснил на Джийвс, трябваше да бъде условния знак за Ъпджон да се наведе над езерото и така да ме улесни в извършването на делото ми, но той не се наведе нито сантиметър. Защо ли? Защото в този момент патката Филис внезапно изникна при нас и каза:

– Тате, скъпи, търсят те по телефона.

При тези думи Ъпджон фукна като изстрелян от оръдие. Не може да се придвижи по-бързо, дори и ако беше дакелът Попит, който в този критичен момент обикаляше в кръг, опитвайки се, ако съм прочел правилно мислите му, да смели доста обилния обяд, който беше поел по-рано този следобед.

Започвах да разбирам какво е имал предвид поетът Бърнс. Не знам нещо друго, което така да провали драматичното действие, от внезапно и неочаквано оттегляне на важен член от актьорския състав в критичен момент от развитието. Това ми напомни времето, когато поставихме „Лелята на Чарли“ в градския салон на Маркет Снодсбъри в помощ на фонда за местния орган. По средата на втория акт, точно когато се бяхме разгорещили, Катсмийт Потър-Пърбрайт, който играеше лорд Фанкорт Бабърли, напусна сцената изневиделица, за да се погрижи за едно непредвидено кръвотечение от носа.

Що се отнася до мен и Боби, възцари се тишина. Този нов обрат в сценария пресуши думите от устните ни, както се казва, но Филис продължи да бърбри:

– Намерих това сладко котенце в градината – изчурулика тя и едва сега видях, че носи Огъстъс в ръцете си. Той изглеждаше като че светът му е крив за нещо, и можех лесно да се досетя за какво. Искаше да си продължи дрямката, а беше държан буден от гальовните думи, които тя нашепваше в ухото му.

Тя понечи да го остави на земята.

– Доведох го да си поговорят с Попит. Попит обича котета, нали ангелче? Ела и кажи здравей на сладкото писе, скъпичък.

Хвърлих бърз поглед към Уилбърт Крийм да видя как ще реагира на това. Беше сцена, която лесно би потушила любовния пламък в гърдите му, защото нищо не охлажда мъжкото сърце по-бързо от бебешките лиготи. Съвсем не отвратен, обаче, той я гледаше жадно като че ли думите ѝ бяха музика за ушите му. Твърде странно, помислих си, и тъкмо си казвах, че са неведоми пътищата на съдбата, когато усетих известно оживление в непосредствена близост.

В момента, в който Огъстъс усети твърда земя под себе си, той се сви на кълбо и се унесе в лека дрямка. Попит тъкмо завършваше десетата обиколка и се готвеше да започне единадесетата. Като видя, обаче, Огъстъс, удари спирачките, ухили се широко, обърна уши отвътре навън, изопна опашка под прав ъгъл с тялото и се хвърли напред с щастлив лай.

Бих могъл да кажа на магарето му глупаво, че действията му са съвсем погрешни. Лишена внезапно от съня ѝ и най-доброжелателната котка е склонна да се разсърди. Огъстъс вече беше изтърпял достатъчно от Филис, която го бе измъкнала от царството на сънищата и завлякла от градината. И пялата тази врява и веселие, които избухнаха точно когато отново се беше унесъл, дойдоха като капак на мрачното му настроение. Той изфуча свадливо, нададе силен врясък, а после между краката ми се стрелна нещо дълго и кафяво, което се хвърли презглава, барабар с мене, в дълбините. Водите се затвориха над главата ми и за секунда всичко потъна в тъмнина.

Когато изплувах на повърхността, разбрах, че Попит и аз не сме единствените къпещи се. Към нас се беше присъединил и Уилбърт Крийм, който се беше гмурнал, сграбчил кучето за врата и сега го теглеше живо към брега. И по една от ония странни случайности, в този момент аз също бях сграбчен за врата.

– Всичко е наред, мистър Ъпджон, запазете спокойствие, запазете... Какво, по дяволите, правиш тук, Бърти? – изумя Кипър, защото това беше той. Може и да греша, но ми се стори раздразнен.

Изхвърлих около половин литър H₂O.

– Може и да си питаш – отвърнах аз, като махнах намусено един йоден бръмбар от косата си. – Не знам дали си чукнал нещо за поета Бърнс, Кипър, но, да ти го кажа разбираемо, така понякога се случва с людете.

След няколко секунди стъпихме на сушата и зашляпахме обратно към къщата, придружени от Боби. Бяхме като двойка Наполеоновци, шляпащи обратно от Москва. Тогава се натъкнахме на леля Далия, която беше сложила оная нейна шапка, приличаща на кошница за риба, и бърникаше нещо из цветната алея до игрището за тенис. Около пет секунди ни зяпа опулено, после произнесе възклицание, съвсем неподходящо за смесена компания, което без съмнение е усвоила от някой колега Нимрод²² от времето на ловджилъка си. Като освободи гърдния си кош от въпросното възклицание, тя каза:

– Какво става в тая бърлога? Уилбърт Крийм мина преди малко, подгизнал до кости, а сега и вие се появявате с вода, която тече и от ушите ви. Всички вкупом ли сте играли водна топка облечени?

– Не толкова водна топка, колкото конкурс за къпещи се красавци – казах аз. – Но това е дълга история, а мисля, че най-разумно за нас с Кипър сега е да побързаме да се подсушим, а не да се мотаем чук и да разговаряме с теб, колкото и да ни е приятно това – поясних любезно.

– Най-странното е, че видях Ъпджон преди малко, но той беше по-сух от чироз. Как стана така? Не можахте ли да го накарате да поиграе с вас?

– Трябваше да си тръгне, за да говори с адвоката си по телефона – обясних аз и като оставихме Боби да я запознае с фактите, подновихме шляпането.

Върнах се в стаята си и тъкмо се бях изхлузил от мократа обвивка и я бях заменил с нещо сухо от бледа каша, когато на вратата се почука. Отворих широко порти и на прага видях Боби и Кипър.

Първото нещо, което забелязах във вида им, беше отсъствието на отчаяние, унилоост и другите тям подобни. Искам да кажа, като се имаше предвид, че само преди четвърт час всичките ни надежди и мечти се бяха сринали, човек би очаквал сърцата им да са натежали от горест. Но не, те кипяха от кураж и оптимизъм. Хрумна ми едно вероятно разрешение на загадката. Че верни на духа на булдога, непризнаващ поражение, който е направил англичанина – и разбира се, англичанката – такива каквито са, те са решили Да пробват отново в някой бъдещ момент. Запитах ги такъв ли е случаят.

22. Нимрод – библ., могъщ ловец и стрелец, син на Хуш, бел.пр.

Отговорът беше отрицателен. Кипър каза не, нямало вероятност да заведат отново Ъпджон на езерото, а Боби каза, че дори и да има, било все едно, защото пак съм щял да оплескам нещата.

Признавам, че това ме жегна.

– Какво искаш да кажеш да оплескам нещата?

– Ти непременно ще забъркаш някой миш-маш и сам ще паднеш в него както днес.

– Моля за извинение – натъртих аз с усилие да запазя изисканата любезност, която се очаква от един английски джентълмен, когато мъмри някой от другия пол, – на теб май чавка ти е изпила тъпото малко мозъче. Аз не съм забъркал никакъв миш-маш. Бях захвърлен в дълбините по божия воля, а именно, заради един абсолютно неочакван дакел, наврял се между краката ми. Ако трябва да обвинявате някого, обвинявайте оная гъска Филис, която доведе там Огъстъс и го нарече сладко писе. Това естествено го раздразни и го настрои отрицателно към всякакво нахалство от страна на лаещи кучета.

– Да – каза Кипър, преданото ми момче. – Не беше виновен Бърти, ангел мой. Каквото и да казваш за дакелите, тяхната необичайна форма ги прави кучетата, в които, сред всички други породи, най-лесно можеш да се препънеш. Мисля, че Бърти трябва да излезе от тази история неопетнен.

– А пък аз не мисля – настоя Боби. – Както и да е, няма значение.

– Да, наистина няма значение – каза Кипър, – защото леля ти предложи план не по-лош от Ланчестър-Симънсовия, ако не и по-добър. Тя разказваше на Боби за времето, когато Боко Фитълуърт се опитваше да спечели благоразположението на чичо ти Пърси. Ти много великодушно предложи да отидеш и да отправиш към чичо си един куп обидни думи, така че Боко, навъртащ се пред вратата, да влезе и да се застъпи за него. С други думи, да се солидаризира. Сигурно си спомняш случая?

Потреперах. Да, много добре си спомнях случая.

– Тя мисли, че същият сценарий ще подейства при Ъпджон и съм сигурен, че е права. Знаеш как се чувстваш, когато откриеш, че имаш истински приятел, някой, който мисли колко си страхотен и не може да понесе нито дума, казана срещу теб. Това докосва дълбоки струни в сърцето ти. Ако си имал някакви предубеждения срещу този човек, веднага си променяш мнението. Започваш да чувстваш, че не можеш да допуснеш и косъм да падне от безценната му глава. Ето как ще се почувства Ъпджон спрямо мен, Бърти, когато вляза и му засвидетелствам съчувствието и подкрепата си, след като ти си го нарекъл с всички възможни

обиди, прякори и епитети. Трябва да си събрал голям запас от леля си. Тя обичаше да ловува, а ако ловуваш, трябва да знаеш всички обиди, прякори и епитети. Поискай ѝ да ти нахвърли половин страничка от най-пиперливите.

– Няма да има нужда от това – намеси се Боби. – Той сигурно ги има всичките запечатани в мозъка си.

– Разбира се. Научил ги е още като дете в скута ѝ. Е, това е плана, Бърти. Изчакай удобния момент, сгаци Ъпджон, надвеси се над него...

– ... както се е свил в стола си.

– ... размахай пръст в лицето му и го нагруби безцеремонно. И когато се разтрепери под твоята злъч и си пожелае някой приятел в нужда да се намеси и да го спаси от това тежко изпитание, ще вляза аз. Боби предлага да ти цапардосам един и да те просна на пода, но аз не мисля, че ще мога да го направя. Споменът за нашето древно приятелство ще накара ръката ми да потрепери. Аз само ще те порица. „Устър – ще кажа, – аз съм шокиран. Шокиран и поразен. Не разбирам как можеш да говориш така на човек, когото винаги съм почитал и уважавал, човек, в чието подготвително училище съм прекарал най-щастливите години от живота си. Странно как си се самозабравил, Устър.“ При което ти ще се изсулиш, почервенял като рак от срам и смущение, а Ъпджон ще ми благодари, задавен от вълнение и ще ми каже, че ако има нещо, което може да направи за мен, трябва само да го назова.

– Все още мисля, че трябва да го цапардосаш.

– След като си спечеля обичта му по този начин...

– Малко повече театър.

– След като си спечеля обичта му по този начин, завъртам разговора около делото за клевета.

– Един юмрук в окоото ще свърши работа.

– Казвам му, че съм видял оня брой на „Търсдей ривю“ и добре го разбирам защо иска да глоби вестника с тлъста сума, но „Не забравяйте, мистър Ъпджон“ – казвам, „че когато един седмичен вестник изгуби една камара пари, той трябва да се поокастри, а това значи да натири помладите членове на персонала. Не бихте желали да загубя работата си, нали, мистър Ъпджон?“ Той се сепва. „Вие да не сте в «Търсдей ривю?»“ – пита. „За сега да“ – отговарям, – „но ако заведете това дело, ще продавам моливи на улицата.“ Това е решаващият момент. Поглеждайки го в очите, виждам, че мисли за онези пет хилядарки и за секунда, естествено, се колебае. Тогава добрата му половина надделява. Погледът му омеква. Просълзява се. Сграбчва ръката ми. Казва ми, че всеки може

да употреби пет хилядарки, но никакви пари на света не могат да го накарат дори и да помисли да навреди на човек, който го е защитил така самоотвержено срещу тая въшка Устър. Сцената завършва като отиваме заедно в килера на Сордфиш за глътка портвайн, най-вероятно прегърнати през кръста. И същата вечер той пийте писмо до адвокатата си и му казва да отмени делото. Някакви въпроси?

– От мен, не. Нали не може да разбере кой е написал статията. Не е била подписана.

– Не, господ да даде здраве на строгите редактори, които го предотвратиха.

– Не виждам дефект в сценария. Ще трябва да оттегли делото.

– Дори и от кумова срама. Единственото нещо, което остава да уточним, е времето и мястото на операцията за Бърти.

– Няма по-подходящ момент от сегашния.

– Но къде да намерим Ъпджон?

– Той е в кабинета на мистър Травърс. Видях го през френския прозорец.

– Чудесно. Тогава, Бърти, ако си готов...

Може би вече сте забелязали, че докато траеха тези реплики, аз не се намесих в разговора. И това беше, защото цял бях обхванат от предчувствието за ужаса, който ме очакваше. А бях сигурен, че наистина ме очаква, защото там, където обикновеният човек би посрещнал такова предложение с твърдото *nolle prosequi*²³, на мен ми пречеше кодексът на Устърови. А според него, както всички знаят, ми е невъзможно да зарежа приятел в калта. Ако единственият начин да се спаси въпросния приятел от продаването на моливи по улиците – макар че червени портокали ми се струваше по доходоносно – беше да се размаха пръст в лицето на Ъпджон и да му се наговорят обиди, прякори и епитети, то този пръст трябваше да бъде размахан и обидите, прякорите и епитетите наговорени. От това изпитание косата ми щеше да побелее до корен и от мен щеше да остане само обвивката от предишното ми аз, но все пак трябваше да мина през него. Без да разсъждавам, както е казал човекът.

Затова промълвих дрезгаво: „Да, готов“ и се опитах да не мисля как изглежда лицето на Ъпджон без мустак. Това, което най-много ме вледеняваше, беше картината на тази гола горна устна, която толкова често се беше издувала към мен в отминалите дни. Когато тръгнахме към арената, смътно чух Боби да казва: „Моят герой!“, а Кипър да ме пита как е

23. *Nolle prosequi* – юр., лат., отказване от иск, бел пр.

гласът ми. Но една гола възхвала на героизма ми и загрижеността за гласните ми струни, далеч не бяха достатъчни да възстановят тонуса на Бъртрамовата нервна система. Накратко, чувствах се като новак, който ще се изправи срещу шампиона в тежка категория. Междувременно стигнах до вратата на кабинета, отворих я и влязох, залитайки. Не можех да си го избия от ума, че един Обри Ъпджон, който с години се е справял дори със силните родители и ги е карал да се спаружват само от погледа му и чиято грубост беше пословична в Брамли-он-Сий, този човек не беше някой, комуто лесно можеш да размахаш пръст в лицето.

Кабинетът на чичо Том беше място, където рядко влизах по време на визитите ми в Бринкли Корт, защото той винаги ме притискаше в ъгъла и започваше да ми разправя за старото сребро. Докато, ако ме хванеше на открито, често зачекваше други теми. Така че по въпроса за кабинета му мислех, че няма смисъл сам да си навличам белята. Повече от година вече не бях влизал в това светилище и бях забравил колко си приличаше вътрешността му с тази на бърлогата на Обри Ъпджон в Малвърн Хаус. Сега обаче си спомних. И още – видях Обри Ъпджон, седнал на бюрото, както го бях виждал толкова пъти, когато пращаше да ме извикат, за да обсъдим поредното ми криване от правия и тесен път. При тази гледка установих, че и последната оскъдна капчица хладнокръвие, която ми оставаше, се е изпарила. Установих и дефекта на този план, върху който се бях насадил – а именно, че не можеш да нахълташ в една стая и да започнеш да обиждаш някого ей така, като гръм от ясно небе. Трябваше да се подготви почвата. Предварителните разговори, накратко, са в основата.

За това казах: „О, здравейте“, което ми се стори най-доброто като начало на предварителни разговори. Мисля, че политиките, за които говорях, начеват съвещанията си, преминаващи в дух на разбирателство, именно по този начин.

– Четем, а? – казах аз.

Той вдигна поглед от книгата – от ония на мама Крийм, както забелезах – и откъли една гола горна устна към мен.

– Уменията ти за наблюдение не са те подвели, Устър. Аз наистина чета.

– Някоя интересна книга?

– Много. И броя секундите, когато ще мога да подновя четенето си необезпокояван.

Аз съм доста схватлив и успях да забележа, че атмосферата не е в дух на разбирателство. Нито гласът му звучеше дружелюбно, нито

погледът му беше дружелюбен. Целият му вид подсказваше, че заемам място в стаята, което може да се използва по-добре за други цели.

Аз, обаче, бях упорит.

– Виждам, че сте си обръснали мустака.

– Да. Надявам се, не мислиш, че съм направил грешка.

– О, не, всъщност не. Аз самият си пуснах мустаци миналата година, но трябваше да ги махна.

– Така ли?

– Общественото мнение беше срещу тях.

– Разбирам. Е, с удоволствие бих изслушал още от твоите спомени, Устър, но в момента очаквам телефонен разговор с адвокатата си.

– Нали вече имахте един.

– Моля?

– Когато бяхте на езерото, не изтичахте ли, за да говорите с него?

– Изтичах. Но когато стигнах до телефона, адвокатът се беше уморил да чака и беше затворил. Не трябваше изобщо да позволявам на мис Уикъм да ме отведе от къщата.

– Тя искаше да ви покаже голямата риба.

– Така каза и тя.

– Като говорим за риби, сигурно сте изненадан да видите Кипър тук.

– Кипър?

– Херинг.

– О, Херинг – повтори той и лесно можеше да се забележи пълната липса на оживление в гласа му. Разговорът беше започнал да издиша, когато вратата се отвори и тъпата Филис нахлу стремглаво, развълнувана като момиченце.

– О, татенце – избълбука тя, – зает ли си?

– Не, скъпа.

– Мога ли да поговоря с теб за нещо.

– Разбира се. Довиждане, Устър.

Разбрах какво има предвид. Не ме искаше да се мотая наоколо. Нищо не ми оставаше, освен да се шумгна през френския прозорец и аз се шумгнах. Тъкмо се озовах навън, когато Боби ми се нахвърли като тигрица.

– Защо за бога се занасяш така, Бърти? – изсъска тя. – Какви бяха тия глупости за мустаците. Мислех, че ще си свършил досега.

Изтъкнах, че Обри Ъпджон не ми беше подал реплика.

– По дяволите с твоите реплики!

– Добре де, моите реплики. Но аз трябва някак да поведе разговора в търсената посока, нали?

– Разбирам какво иска да каже Бърти, скъпа – намеси се Кипър. – Той е търсил...

– Point d'appui²⁴.

– Какво? – каза Боби.

– Нещо като изходно положение за атака.

Тигрицата изръмжа.

– Ако питате мен, той си глътна езика. Знаех си, че ще се случи. На червеите така им се подкосяват краката от страх.

Тук можех да я оборя, като ѝ обърна внимание, че червеите нямат крака, нито подкосени, нито изпънати, но няхах желание да се заяждам.

– Трябва да те помоля, Кипър – рекох с ледено достойнство, – да изискаш от твоята приятелка да спазва нормите на приличие при разговор. Не съм си глътнал езика. Безстрашен съм като лъв и изгарям от нетърпение да се заловя за работа, но тъкмо когато се приближавах към развързката, влезе Филис. Тя искаше да говори за нещо с него.

Боби изръмжа отново, този път с отчаяние.

– Тя ще остане там с часове. Няма смисъл да чакаме.

– Да. Май ще трябва да го отложим засега – каза Кипър. – Ще ти съобщим времето и мястото за следващото изпълнение, Бърти.

– О, благодаря – казах аз и те се отдалечиха.

След няколко минути, както стоях и размишлявах върху тъжния случай на Кипър, се зададе леля Далия. Зарадвах се да я видя. Мислех си, че може и да ми окаже някаква помощ и подкрепа. Макар че, като жената от стихотворението, за което споменавах, тя можеше да бъде и доста костелив орех в часовете ни спокойни. Все пак като правило на нея можеше да се разчита. Да ти предложи ласка и утеха, когато зад челото ти гори по жар.

Когато наближи обаче, забелязах, че собственото ѝ чело по някакви причини се е свъсило. Приличаше ми на оная работа със сбирането на четирите краища на света.

Не грешах.

– Бърти – каза тя, като доплува до мен, размахвайки възбудено една градинарска лопатка, – знаеш ли какво?

– Не, какво?

– Ще ти кажа какво – каза възрастната ми родственица, като

24. Point d'appui – фр., опорна точка, бел.пр.

натъртваше всяка сричка, както е правила сигурно в ловджийските си дни, когато види някоя от сюрята хрътки да преследва заек. – Това магаре Филис взело, че се сгодило за Уилбърт Крийм!

17

Думите ѝ бая ме стреснаха. Не казвам, че съм политнал и че ми е причерняло пред очите, но бях разтърсен. И кой ли племенник не би бил. Любимата леля с пот на челото се е трудила да спаси кръщелницата си от лапите на един нийоркски плейбой, а после научава, че добронамерените ѝ усилия са отишли залудо. Съвсем естествено е синът на покойния ѝ брат да почувства силен прилив на съчувствие.

– Не може да бъде? – казах аз. – Кой ти каза?

– Тя.

– Самата тя?

– От плът и кръв. Дойде при мен като подскачаше, пляскаше с ръце и блееше колко много, много е щастлива, скъпа мисис Травърс. Глупаво девойче. За малко да я цапна с лопатката по тиквата. Винаги съм мислила, че не е много печена, но нея май изобщо не са я слагали в пещта.

– Но как се е случило?

– Онова нейно куче нали скочило с теб в езерото.

– Да, и то си взе банята като всички останали. Но какво общо има всичко това?

– Уилбърт Крийм се гмурнал и го спасил.

– То можеше съвсем спокойно и само да си доплува.

Всъщност вече беше започнало в стил нещо като австралийски кроул.

– Това не е хрумвало на празноглавката. За нея Уилбърт Крийм е мъжът, спасил дакела ѝ от гроб сред вълните. Затова ще се омъжи за него.

– Но човек не се омъжва за някого, защото спасява дакели.

– Омъжва се, ако има нейния интелект.

– Изглежда странно.

– Странно е. Но точно така става. Момичета като Филипс Милс са като отворена книга за мен. Ако си спомняш, в продължение на четири години бях собственик и редактор на седмичен вестник за жени. – Тя напомняше за периодичното издание „Будоарът на милейди“. Веднъж и аз имах принос към страницата „Съпрузи и братя“ с една статия, или парче, на тема „Какво носи добре облеченият мъж“. Наскоро вестникът беше продаден на един абдал от Ливърпул и чичо Том никога не е цвъртял така от радост, както когато сделката приключи. През тези четири

години той беше покривал разноските.

– Едва ли – продължи тя, – си бил редовен читател, но за твоя информация, във всеки брой се появяваше по един разказ и в седемдесет процента от тях героят печелеше сърцето на героинята, спасявайки кучето ѝ, котката, канарчето или каквото там противно животно се случи да има. Е, Филис не е написала всичките тези истории, но лесно би могла, защото така е устроен мозъкът ѝ. Като казвам мозък – уточни кръвната ми роднина, – имам предвид четвъртинката чаена лъжичка вещество, което може и да намериш, ако изкопаеш в главата ѝ артезиански кладенец. Бедната Джейн!

– Бедната коя?

– Майка ѝ. Джейн Милс.

– О, а, да. Твоя приятелка, ти ми каза.

– Най-добрата, която съм имала. Тя винаги ми казваше: „Далия, момичето ми, ако взема да се гътна преди теб, за бога, погрижи се Филис да не се омъжи за някой гаден простак. Тя сигурно ще го направи. Момичетата винаги го правят, един господ знае защо“ – така ми казваше и знам, че си мислеше за първия си мъж, който беше мерзавец над мерзавците и постоянен камък на врата ѝ, докато една нощ за късмет не влязъл в Темза както бил фиркан и не го намериха сума време. „Моля ти се, спри я“, казваше тя, а аз ѝ отговарях: „Джейн, можеш да разчиташ на мен“. А какво стана сега?

Опитах се да я успокоя.

– Не можеш да се виниш.

– О, Да, мога.

– Не е твоя грешка.

– Аз поканих Уилбърт Крийм тук.

– Просто от съпружеско чувство да направиш добро на чичо Том.

– И допуснах Ъпджон да се навърта наоколо, да ѝ виси над главата и да я подтиква.

– Да, Ъпджон трябва да поеме вината.

– Точно така.

– Ако не беше неговото... незаконно въздействие, така ли се казва? – Филис щеше да си остане неомъжена, или стара мома, или каквото там беше. „Ти си виновникът, Ъпджон!“ – това май обобщава нещата. Той трябва да се засрами от себе си.

– И аз ще му го кажа! Давам десет лири да ми падне тук точно в този момент.

– Можеш да си ги спестиш. Той е в кабинета на чичо Том.

Лицето ѝ просия.

– Така ли? – тя отметна глава назад и напълни дробовете си. – ЪПДЖОН! – изгърмя, като че ли събираше добитъка оттатък през бреговете на Дий.

Предупредих я любезно:

– Внимавай с кръвното си налягане, стара ми родственице.

– Ти не бери грижа за кръвното ми налягане. Като го оставиш на мира, и то ще те остави на мира. ЪПДЖОН!

Той се появи на френския прозорец, хладен и суров, какъвто съм го виждал, когато сме общували в кабинета му в Малвърн Хаус – разбира се не като гост по своя воля, а по принуда, (формулата беше: „Бих искал да видя Устър в кабинета си веднага след утринната молитва“.)

– Кой вдига тоя отвратителен шум? А, ти ли си, Далия?

– Да, аз съм.

– Искаш да ме видиш ли?

– Да, но не в тоя ти вид. Бих предпочела да си беше прекършил гръбнака, или поне да си беше строшил някой и друг глезен, или най-малкото да те беше хванала проказа.

– Драга моя Далия!

– Не съм драга твоя Далия. Аз съм кипящ вулкан. Виждал ли си Филис?

– Тя току-що си тръгна.

– Каза ли ти?

– Че се е сгодила за Уилбърт Крийм? Разбира се.

– И предполагам, умираш от кеф.

– Разбира се.

– Ама разбира се! Мога да си представя какво е било най-драгоценното ти желание. Да видиш това тъпоглаво момиче съпруга на тип, който хвърля вонящи бомби в нощните клубове, краде лъжички, има вече три развода и който, ако властите си изиграят добре картите, някой ден ще чука камъни в Синг-Синг²⁵. И то ако лудницата не ги изпревари. Ето ти го тоя Принц Очарование.

– Не те разбирам.

– Тогава си магаре.

– Е, стига толкова! – повиши тон Обри Ъпджон и в гласа му се прокраднаха заплашителни нотки. Виждах, че държанието на моята роднина, което не беше любящо, и думите ѝ, на които липсваше

25. Синг-Синг – затвор в Осининг, щата Ню Йорк, бел.пр.

сърдечност, започваха да го дразнят. Изглеждаше наострен така, като че ли всеки момент щеше да ѝ даде да препише десет пъти Дневната молитва или даже да ѝ заповяда да се наведе върху стола, докато си вземе бастуна. Ето на какво са способни тия директори на подготвителни училища.

– Чудесен край за дъщерята на Джейн. Мисис Бродуей Уили.

– Бродуей Уили?

– Така го наричат в средите, в които се подвизава. И в които сега ще въведе Филис. „Запознайте се с ортака“, така ще им каже. А после ще ѝ предаде дванадесет лесни урока как да прави вонящи бомби. А децата, ако и когато ги имат, ще бъдат обучени да изпразват джобовите на хората още докато ги дундуркат в скута си. И ти ще си отговорен, Обри Ъпджон!

Не ми хареса, че нещата поемаха тази посока. Не може да се отрече, че възрастната ми роднина беше голяма работа и цяло удоволствие за слушане. Но бях видял устната на Ъпджон да шава и на лицето му да се появява онова високомерно самодоволство, които толкова често бях виждал, когато играеше прокурора в дело срещу мен и улавяше позорен дефект в показанията ми. Веднага мога да се сетя за случая, когато бях съден за това, че съм счупил прозореца на приемната с топка за крикет. И сега беше съвсем ясно за проникателно око като моето, че се кани да прояви истинската си природа, при което леля ми да съжали, че изобщо е проговорила. Не знаех точно как ще го направи, но симптомите бяха налице.

Бях прав. Тая шаваща устна не можеше да ме подведе.

– Ако ми бъде позволено да отбележа, драга ми Далия – каза той, – струва ми се, че говорим за съвсем различни неща. Ти изглежда си останала с впечатлението, че Филис се жени за по-младия брат на Уилбърт, Уилфред, известният плейбой. Неговите подвизи са причинили на семейството му достатъчно мъки и, както ти правилно забеляза, той се подвизава сред приятелите си под името Бродуей Уили. Съгласен съм, че Уилфред би бил – и вече на три пъти това се е случвало – най-нежелан съпруг, но доколкото знам, досега никои не е казал лоша дума за Уилбърт. Познавам много малко млади мъже, които са така почитани от всички. Той е преподавател в един от най-големите американски университети и е в тази страна за годишния си отпуск. Преподава романски езици.

Прекъснете ме, ако съм ви казвал това и преди, а май наистина съм ви го казвал, но веднъж в Оксфорд си стояхме на брега с едно момиче,

чието име ми изхвъркна от мозъка, и си бърбехме. Тогава се чу лай и един як пес от типа на Баскервилското куче се завтече към мен, явно с цел да ми нанесе тежка телесна повреда. Имаше вид на звяр, който мисли, че за нищо не ставам. И тъкмо се канех да си поверя душата Господу Богу и си мислех, че там при него цената на съдрания ми панталон от каша ще падне с поне тридесет шилинга, когато се случи друго. Момичето изчака, докато види бялото на очите на песа и с невероятно присъствие на духа разтвори един пъстър японски чадър и го тикна в муцуната му. При което той се стъписа, направи с рев три задни премятания и се посвети на личните си въпроси.

Причината да се сещам за това сега е, че като изключим задните премятания, реакцията, с която леля Далия посрещна това комюнике, беше именно като на песа с японския чадър в муцуната. Същото очебиенство стъписване. След това ми е разказвала, че и друг път се е чувствала така – когато веднъж била на лов по време на дъжд, препускала през едно разорано поле и конят на някакъв друг ловец пред нея метнал кило и половина кал в лицето ѝ.

Тя започна да преглъща като булдог, опитващ се да погълне говежда пържола, няколко пъти по-голяма от гръцмуля му.

– Искаш да кажеш, че са двама?

– Именно.

– И Уилбърт не е този, за когото го мислех?

– Много добре си схванала състоянието на нещата. Сега вече можеш да си дадеш сметка, драга моя Далия – продължи мазно Ъпджон, ако това е думата. Същият глас, е който си сваляше картите и представяше необоримото доказателство, че твоя е била ръката, Устър, която е запратила тази топка за крикет. – Сега вече можеш да си дадеш сметка, че твоята загриженост, която ти прави голяма чест, е била ненужна. Не бих могъл да пожелаая по-добър съпруг за Филис. Уилбърт има външен вид, ум, характер... и отлични перспективи – додаде, като жабуркаше думите из устата си, като че пробваше някой изключителен портвайн. – Баща му, струва ми се, притежава поне двадесет милиона долара, а Уилбърт е по-старият син. Да, напълно задоволителен, напълно...

В този момент телефонът извънтя и с едно бързо „Ха!“ той се шумгна обратно в кабинета, както заек в дупката си.

18

Около – четвърт минута, след като той напусна сцената, възрастната ми родственица правеше упорити напъни да проговори. В края на този период успя да разчлени:

– Да му се не видят и проклетите му тъпотии!

Беше нещо като крякане.

– От сто чешитски имена, тия чешити Криймови да нарекат единия си чешитски син Уилбърт, а другия си чешитски син Уилфред, и на двамата чешитски синове да им викат Уили. Бая са се напънали, за да объркат невинния наблюдател. Хората би трябвало да са по-предвидливи.

Аз отново я помолих да вземе под внимание кръвното си налягане и да не се нервира толкова, а тя отново ме отрязва, като ми рече да ида да се гръмна.

– И ти щеше да се нервираш, ако Обри Ъпджон те беше сдрусал с противната си самодоволна физиономия, като че ли гълчи пъпчив ученик от гадното си даскало, затова, че си е влачил краката в църквата.

– Виж ти! – изненадах се аз от съвпадението. – Той веднъж ме гълча точно за това. И имах пъпки.

– Надуто магаре!

– Оказва се, че светът е много малък.

– Какво, всъщност, прави той тука? Аз не съм го канила.

– Изритай го. Ако си спомняш, и преди ти изложих мнението си. Изхвърли го навън в тъмнината, където се чува вой и скърцане на зъби.

– И ще го направя, ако си покаже още веднъж зъбите.

– Виждам, че си в свирепостна настроеност.

– Можеш да се обзаложиш, че съм в свирепост... Мили боже! Ето ти го пак!

И Ъпджон наистина отново се изсули от френския прозорец. Но този път беше посял някъде онзи си вид, от който се оплакваше моята роднина. Сегашният му подсказваше, че откакто се чухме последния път, нещо беше разбудило демона, който дремеше у него.

– Далия! – той... Да, най-добре е отново да кажа изкряка. Убеден съм, че това е думата.

Демонът, който дремеше у леля Далия, също беше на нокти. Тя му отправи поглед, който ако беше отправила към някой съгрешил член на кучешкия ловен състав, той щеше да подвие опашка между краката и да

обещае за в бъдеще да води по-праведен живот.

Точно както и леля Далия, Обри Ъпджон правеше усилените напъни да проговори. Бая такива напъни имаше из тия места в този летен следобед.

– Току-що говорих с адвокатата си по телефона – каза той след кратка сценична пауза. – Бях го помолил да направи някои проучвания и да установи името на автора на онази клеветническа атака срещу мен на страниците на „Търсдей ривю“. Направил ги е и сега ме информира, че това е дело на мой бивш ученик, Реджиналд Херинг.

Той замълча, за да ни даде възможност да го смелим и сърцето се сви. Моето, имам предвид. На леля Далия май много не й пукаше. Тя почеса брадичката си с лопатката и каза:

– А, така ли?

Ъпджон премигна, като че ли беше очаквал нещо повече от този тип на съчувствие и загриженост.

– Само това ли можеш да кажеш?

– Това е всичко.

– Я виж? Е, добре, съдя вестника за тежки шегги и нещо повече, отказвам да остана под един покрив с Реджиналд Херинг. Или той ще си отиде, или аз.

Възцари се тишина, каквато предшества вероятно циклоните секунди преди да задействат и да дадат на масите да се разберат. Застрашително трептене? Да, това би било добро описание. Както и електрически искри. И ако искате да прибавите още и злокобно, не бих имал нищо против. Това е тишина от типа, който те кара да ти щръква косата и нещо да ти мравучка по гръбначния стълб, докато чакаш трясъка. Може да забележа как леля Далия се надува като мехур от дъвка за балончета и дори някой по-малко благоразумен от Бъртрам Устър би я предупредил отново за кръвното й налягане.

– Моля? – каза тя.

Той повтори ключовите думи.

– О? – проговори роднината ми и изригна.

Бих могъл да кажа на Ъпджон, че си го е търсил. Обикновено добродушна душица, която и бисквитата троши с жал, тази моя леля, когато е раздразнена, можеше да се надуе повече от всяка друга гранд-дама, пред която и най-храбрите да потреперят. И тя не използваше, както някои други, лорнет, за да натика гражданството в миша дупка. Тя правеше това с просто око.

– О? – каза тя. – Значи ти си решил да преработиш вместо мен

списъка на гостите ми? Имаш безочие, ъ-ъ...

Почувствах, че трябва да ѝ помогна.

– Дързостта – подхвърлих ѝ репликата.

– Дързостта да ми диктуваш кой да каня в къщата си.

Трябваше да каже „кого“, но карай да върви.

– Имаш...

– Нахалството.

– ... върховното дебелокожие – поправи ме тя, и трябваше да ѝ призная, че беше по-силно – да ми казваш кого – този път го изкара правилно – мога да забавлявам в Бринкли Корт и кой – пак грешка, – не мога. Много добре, ако не можеш да дишаш същия въздух с моите приятели, прав ти път. Надявам се „Бикът и букът“ в Маркет Снодсбъри да е удобен.

– С много добри отзиви е в „Пътеводител на автомобилиста“ – казах аз.

– Отивам там – заяви Ъпджон. – Отивам там веднага, щом нещата ми бъдат събрани. Може би ще бъдеш така добра да кажеш на икономата си да ми ги опакова.

Той си тръгна решително, леля Далия влезе в кабинета на чичо Том, а аз я последвах. Тя позвъни.

Появи се Джийвс.

– Джийвс? – изненада се роднината ми. – Звънях на...

– Днес е свободният следобед на сър Родерик, госпожо.

– О? Тогава би ли могъл ти да опаковаш вещите на мистър Ъпджон, Джийвс? Той ни напуска.

– Много добре, госпожо.

– А ти можеш да го закараш до Маркет Снодсбъри, Бърти.

– Добре – отвърнах. Не ми харесваше задачата, но пък още по-малко ми харесваше идеята да възразя на нажежената си леля точно в този ѝ вид.

Сигурността на първо място, това е девизът на Устър.

От Бринкли Корт до Маркет Снодсбъри е един хвърлей път, така че аз стоварих Ъпджон пред „Бикът и букът“ и на секундата натиснах газта обратно. Разделихме се, разбира се, доста хладно, но когато имаш един Ъпджон в списъка си със задачи, важното е да се разделиш, а не да капризничиш как точно е станало. И ако не беше Кипър, когото мислено оплаквах по-силно от всеки друг път, щях да се чувствам великолепно. Не можех да видя никакъв щастлив изход за него от соса, в който се беше накиснал. По време на пътя не разменихме с Ъпджон нито дума, но можех да видя с ъгълчето на окоото си, че е неумолим и решителен. Така да се каже, запасите му на човешина се бяха изчерпали. Нямаше никаква надежда да се отклони от безпощадната си цел.

Паркирах колата в гаража и се отправих към светилището на леля Далия, за да видя дали не е поуспокоила малко топката, защото все още се притеснявах за това нейно кръвно налягане. Човек все пак не иска леля му да вземе да пламне като жива факла.

Тя не беше там. По-късно разбрах, че се е оттеглила в стаята си да полее слепоочията си с одеколон и да си направи йогистко дишане. Но Боби беше там. И не само Боби, но и Джийвс. Той й даваше нещо в плик, а тя му казваше: „О, Джийвс, ти спасяваш човешки живот“, а той: „Дребна работа, мис“. Сърцевината, разбира се, ми убягна, но няхах време да се ровя в сърцевини.

– Къде е Кипър? – попитах и бях изненадан да забележа, че Боби танцува на пръсти из стаята и издава животински звуци, очевидно възторжени по характер.

– Реджи ли? – каза тя, прекъсвайки за момент имитациите от стопанския двор. – Отиде на разходка.

– Той знае ли, че Ъпджон е разбрал кой е авторът на статията?

– Да, леля ти му каза.

– Тогава трябва да поговорим.

– За делото за клевета на Ъпджон ли? Всичко е наред. Няма вече реч, нали Джийвс!

Нищо не разбрах. Повече ми заприлича на гатанка.

– Някакви проблеми с говора ли имаш, Джийвс?

– Не, сър.

– Тогава какви ми ги говори това младо добиче?

– Мис Уикъм намеква за машинописния текст на речта, която мисър Ъпджон трябва да произнесе утре пред младите умове в средното училище в Маркет Снодсбъри, сър.

– И тя иска да каже, че ти си я свил?

– Именно, сър.

Потреперах.

– Нали не искаш да кажеш...

– Да, иска да каже – изпя Боби и поднови руските танцови стъпки.

– Леля ти му каза да приготви чантите на Ъпджон и първото нещо, което видял, когато се захванал с това, била речта. Той я натикал в панталона си и после ми я донесе.

Повдигнах вежди.

– Вярно ли, Джийвс?

– Помислих си, че така ще е най-добре, сър.

– Добре си помислил и още как! – каза Боби и изпълни един неznam си какво на Нижински²⁶. – Или Ъпджон ще се откаже от делото за клеветата, или няма да си получи записките, както ги нарича, а без тях няма да може да каже и една дума. Веднага ще лъсне, че е кръгла нула. Нали, Джийвс?

– Изглежда няма да има алтернатива, мис.

– Освен ако не иска да се изтъпани там на оная платформа и да мълчи като рибка златоперка. Хванахме го натясно.

– Да, но почакайте половин секунда – казах аз.

Говорех неохотно. Не ми се искаше да поля със студен душ това младо клъбце прежда точно в най-щастливия му час, но ми беше хрумвало нещо.

– Разбира се, схващам идеята. Спомням си, че леля Далия ми каза за тази странна особеност на Ъпджон да губи медения си гласец, когато не му е под ръка материалът. Но я си представете, че той се престори на болен и не се появи.

– Няма.

– Аз бих го направил.

– Но ти не се опитваш да бъдеш избран от Консервативната партия за техен кандидат от района на Маркет Снодсбъри за предстоящите избори. Ъпджон обаче се опитва и за него е жизнено важно да се обърне към обществеността утре и да направи добро впечатление. Защото половината от членовете на партийната избирателна комисия имат синове в

26. Вацлав Нижински (1890–1950) – световноизвестен руски балетист, бел.пр.

училището и ще бъдат там, целите в очакване да го оценят като оратор. Последният им кандидат заекваше и те откриха това едва когато се орезили пред избирателите. Този път не искат да направят грешка.

– Да, сега разбирам – съгласих се аз. Спомних си, че леля Далия ми беше говорила за политическите амбиции на Ъпджон.

– Значи, ясно – рече Боби. – Бъдещето му е вързано в тази реч. Ние я имаме, а той я няма. Оттам тръгваме.

– И каква точно е процедурата?

– Това е уредено. Той ще се обади всеки момент, за да разпитва. Тогава ти застъпваш на телефона и му очертаваш нещата.

– Аз?

– Точно така.

– Защо аз?

– Джийвс смята, че е най-добре.

– Хубава работа, Джийвс! А защо не Кипър?

– Мистър Херинг и мистър Ъпджон не си говорят, сър.

– Разбираш ли какво ще се случи, ако чуе гласа на Реджи. Ще затвори надутото и цялата досада ще се повтори отначало. Докато от теб ще попие всяка дума.

– Я зарежете...

– Отгоре на това, Реджи отиде на разходка и не е на разположение. Наистина не бих искала да бъдеш толкова опак винаги, Бърти. Леля ти казва, че си бил съвсем същият като дете. Винаги, когато е искала от тебе да си изядеш кашата, ти си се запечвал, инатил си се и не си сътрудничил, точно като магарето на Йона от Библията.

Не можех да оставя такава грешка непоправена. Всеки знае, че в училище спечелих награда за познанията си върху светото писание.

– Валаамовото магаре. Йона е онзи с кита, Джийвс?

– Сър?

– За да приключим спора, нали Валаамовото магаре показало характер?

– Да, сър.

– Нали ти казах – обърнах се към Боби и щях да продължа и да я направя на пух и прах, ако в този момент телефонът не беше извъннал и отклонил вниманието ми от въпроса. Звукът предизвика силно охлаждане на Устъровите крайници, защото знаех какво предвещава.

Боби също не остана безразлична.

– Ехо! – каза тя. – Това, ако не греша, е нашият клиент. Давай, Бърти. Атакувай и късмет.

Вече съм споменавал, че Бъртрам Устър, макар и стомана в отношенията си със силния пол, е винаги восък в женските ръце. Настоящият случай не беше изключение. Като изключим пускането от Ниагарския водопад във варел, не можех да си спомня за нищо, което да искам по-малко от малък разговор с Обри Ъпджон. Особено при тия обстоятелства и най-вече в посоката, която ми бе зададена. Но тъй като бях помолен от един представител на деликатните да поема тази сериозна задача, нямах избор. Искам да кажа, мъжът или е юначина, или не, както казва рицарят Баяр²⁷.

Но когато наближих инструмента и му отслушалчих слушалката, бях твърде далече от най-сърцатото си състояние. А когато чух Ъпджон да ме ало-алосва от другия край, на мъжествения ми дух определено му изгоря бушона. Защото от гласа му можех да заключа, че по-сприхав от това никога не е бил. Такова раздражение не съм долавял у него дори и когато разговаряхме в Малвърн Хаус, Брамли-он-Сий по повод шербета, който бях изсипал в мастилото.

– Ало? Ало? Ало? Кой се обажда? Бихте ли ми отговорили? Мистър Ъпджон е на телефона.

Казват, че когато нервите ти са съвсем опънати, трябва да поемеш няколко пъти дълбоко въздух. Поех шест пъти, което, разбира се, ми отне известно време, и забавянето видимо повиши раздражението. Даже от разстояние човек можеше да различи това, което аз наричам зловредна хипноза.

– Бринкли Корт ли е?

Тук можех да отговоря. Казах, че е Бринкли Корт и нищо друго.

– Кой е на телефона?

Трябваше да помисля за момент. После се сетих.

– Устър, мистър Ъпджон.

– Слушай сега внимателно, Устър.

– Да, мистър Ъпджон. Как е в „Бикът и букът“? Уютно, а?

– Какво ми говориш?

– Питам дали ви харесва в „Бикът и букът“?

– Я остави „Бикът и букът“

– Добре, мистър Ъпджон.

– Жизнено важно е. Искам да говоря с човека, който ми опакова вещите.

27. Баяр (1473–1524) – френски герой, известен като неустрашимият и безупречен рицар – бел.пр.

- Джийвс.
– Какво?
– Джийвс.
– Какво искаш да кажеш с това „Джийвс“?
– Джийвс.
– Какво го повтаряш това „Джийвс“. Питам те кой ми опакова принадлежностите?
– Джийвс.
– А, Джийвс е името на човека?
– Да, мистър Ъпджон.
– Той най-нехайно е пропуснал за прибере бележките за речта ми пред средното училище в Маркет Снодсбъри утре.
– О, не! Нищо чудно, че сте лют.
– Луд ли?
– Лют с „т“.
– Какво?
– Извинете, исках да кажа с „ю-т“.
– Устър?
– Да, мистър Ъпджон?
– Пиян ли си?
– Не, мистър Ъпджон.
– Тогавя плещиш глупости. Престани да плещиш, Устър.
– Да, мистър Ъпджон.
– Извикай незабавно този Джийвс и го попитай какво е направил с бележките ми.
– Да, мистър Ъпджон.
– Веднага. Не стой там и не викай „Да, мистър Ъпджон“.
– Няма, мистър Ъпджон.
– Наложително е да ги имам у себе си незабавно.
– Да, мистър Ъпджон.
Е, предполагам, ако се погледне честно, не отбелязах голям прогрес. И отдалече се виждаше, че вероятно съм оставил впечатлението на нервак, който се опитва да изклинчи. Но това по мое мнение не оправдаваше Боби да ми изтръгне в този момент слушалката и да измучи: „Червей!“ в лицето ми.
– Как ме нарече?
– Никак не съм ви нарекъл – оправдах се аз. – Някой мене ме нарече нещо.
– Искам да говоря с този Джийвс.

– Така ли? – каза Боби. – Е, добре, ще говориш с мен. Роберта Уикъм е на телефона, Ъпджон. Можеш ли да ми посветиш от скъпоценно ти си внимание за момент.

Трябва да се признае, че колкото и да не одобрявах в много отношения тази рижоглава Иезавел, както беше наречена веднъж, тя доста добре беше усвоила изкуството да разговаря с пенсионирани директори на подготвителни училища. Златните думи потекоха от устата ѝ като захарен сироп. Разбира се, при нея отсъстваше затруднението от едно няколкогодишно пребиваване под покрива на Малвърн Хаус, Брамли-он-Сий. Тя никога не се беше свързвала, и то в невръстната си възраст, с едно франкенщайново чудовище в разцвета на силите си. Но дори и като се отчете това, изпълнението ѝ заслужаваше уважение.

Тя започна с отсеченото: „Слушай, хапльо“ и продължи да нахвърля с възхитителна точност характерните точки в ситуацията, така както ги вижда тя. Съдейки по бръмчащите звуци от татък жицата, ясно доловими, макар че стоях в сянка, за мен беше очевидно, че същността не му е убягнала. Това бяха бръмчащите звуци на мъж, който осъзнава, че женска ръка го е докопала за перчема.

След малко те заглъхнаха и Боби проговори.

– Чудесно – каза тя. – Сигурна бях, че ще се съгласиш колко сме прави. Ще бъда при теб след малко. Гледай да има повече мастило в писалката ти.

Тя затвори и офейка от стаята, отприщвайки същите ония животински резове. Обърнах се към Джийвс, както толкова често съм правил, когато размишлявам върху действията на другия пол:

– Жени, Джийвс!

– Да, сър.

– Разбра ли какво стана?

– Да, сър.

– Предполагам Ъпджон, заричайки се... Всъщност...

– Заричайки се, че никога няма да се съгласи, се е съгласил, сър.

– И ще оттегли иска.

– Да, сър. И мис Уикъм мъдро уточни, че това трябва да стане в писмена форма.

– За да се избегне всякакво шикалкавене.

– Да, сър.

– Тя за всичко е помислила.

– Да, сър.

– Мисля, че беше непоклатима като скала.

– Да, сър.

– Предполагам, че всичко идва от червената коса.

– Да, сър.

– Ако някой ми беше казал, че ще доживея да чуя някой да нарича Обри Ъпджон „хапльо“...

Щях да продължа, но преди да се доизкажа, вратата се отвори, разквивайки мама Крийм, и Джийвс се изсули навън. Освен ако специално не е поканен да остане, Джийвс винаги се изсулва, когато влезе някое Благородие.

20

За днес това беше първата ми среща с мама Крийм. Беше отишла за обяд с няколко приятели в Бърмингам и аз с удоволствие бих предпочел да не я бях виждал сега, защото нещо във вида ѝ вещаеше беда. Приличаше на Шерлок Холмс повече от всеки друг път. Метни ѝ един халат, натикай ѝ в ръцете цигулка и можеш да я пратиш право на Бей към Огрийт. Никой няма да я спре. Като ме фиксира с пронизателното си око, тя каза:

– А, ето къде сте, мистър Устър. Търсих ви.

– Желаете да разговаряте с мен?

– Да. Исках да ви кажа, че сега сигурно ще ми повярвате.

– Моля?

– За иконома.

– Какво за него?

– Ще ви кажа какво за него. На ваше място бих поседнал. Историята е дълга.

Седнах. При това с радост, защото колената ми се бяха подкосили.

– Спомняте ли си, че ви казах как още отначало ми е изглеждал съмнителен.

– О, ъ-ъ, да. Така ли беше?

– Казах, че има лице на престъпник.

– Не може да си изхвърли лицето на кучетата.

– Но може да не бъде мошеник и наглец. Нарича себе си иконом, нали така. Полицията може да обори тази версия. Той е толкова иконом, колкото и аз.

Вложих цялото си сърце:

– Но помислете за препоръките, които има.

– Мисля за тях.

– Как би могъл да издържи толкова време като майордом при сър Родерик Глосъп, ако беше нечестен.

– Не е издържал.

– Но Боби каза...

– Помня много точно какво каза мис Уикъм. Каза, че е бил при сър Родерик Глосъп в продължение на години.

– Е, тогава.

– Мислите, че това го прави чист.

– Със сигурност.

– А аз не мисля, и ще кажа защо. Сър Родерик Глосъп има голяма клиника в Самърсетшър, в една местност, наречена Чъфнъл Реджис, и една моя приятелка е там. Писах ѝ и я помолих да се види с лейди Глосъп и да вземе каквато информация може за техен бивш иконом на име Сордфиш. Когато току-що се върнах от Бърмингам, намерих писмо от нея. Пише, че лейди Глосъп ѝ е казала, че никога не е наемала иконом под името Сордфиш. Да имате нещо да кажете?

Продължих да полагам всички възможни усилия. Устърови никога не се предават.

– Вие не познавате лейди Глосъп, нали?

– Разбира се, че не я познавам, иначе бих ѝ писала лично.

– Очарователна жена, но с памет като решето. От ония, които винаги си посяват едната ръкавица в театъра. Разбира се, че няма да вземе да помни името на един иконом. Вероятно през цялото време го е мислела за Фотърингей или Бинкс, или нещо друго. Много често се среща, пропуска в паметта. Бях в Оксфорд с един човек на име Робинзън и от ония дни се мъчех да си го спомня, а най-близкото, до което стигнах, беше Фосдайк. И внезапно ми изникна преди няколко дни, когато прочетох в „Таймс“, че Хърбърт Робинзън (26) от Гроув Роуд, Пондърс Енд, бил задържан в полицейското управление на Бошър Стрийт, обвинен в грабеж на чифт жълто-зелени карирани панталони. Не е същият тип, естествено, но разбирате какво ви казвам. Не се и съмнявам, че някоя прекрасна сутрин лейди Глосъп внезапно ще се плесне по челото и ще извика: „Сордфиш! Ама разбира се! А аз през цялото време си мислех за милия човечец като за Катсбърд!“.

Тя изсумтя. И ако кажа, че това нейно сумтене много ми е харесало, то значи преднамерено да заблудя читателите си. То беше такова сумтене, каквото Шерлок Холмс би произвел в момента, когато щраква блезниците на онзи тип, дето забърсал рубина на махараджата.

– Милият човечец, така ли. А как ще обясните това. Видях Уили преди малко и той казва, че една ценна каничка за сметана, която купил от мистър Травърс, липсва. И къде е, ще попитате. В този момент тя е в спалнята на Сордфиш, напъхана в чекмеджето с чистите ризи.

Заявявайки, че Устърови никога не се предават, направих грешка. Тези думи ме попариха, изсмукаха целия борбен дух от мен и ме захвърлиха на бунището.

– О, така ли? – казах. Не беше кой знае какво, но най-доброто, което измислих.

– Да, сър. Точно там е. Веднага щом Уили ми каза, че каничката е изчезнала, аз вече знаех къде е. Отидох в стаята на този Сордфиш, претършувах я и ето ти я и нея. Изпратих да извикат полиция.

Отново се почувствах забучен с главата надолу. Гледах опулено.

– Повикали сте полиция?

– Да, и те изпращат един сержант. Трябва да бъде тук всеки момент. И да ви кажа ли нещо? Сега ще застана на вратата на Сордфиш, да не би някой да подправи доказателствата. Не искам никакви рискове. Не влагам в това някакъв подтекст, че ви нямам доверие, мистър Устър, но не ми харесва начина, по който сте се заинатили за този човек. Проявявате прекалено добри чувства към него според мен.

– Само си помислих, че може да се е поддал на внезапно изкушение или нещо такова.

– Глупости. Сигурно го е правил цял живот. Обзалагам се, че е от мъквал неща още като малко момче.

– Само бисквити.

– Моля?

– Или сладкиши, ако предпочитате. Казваше ми, че понякога е свивал някой и друг в дните, когато е бил още зелен.

– Ето, нали го казвах. Започваш с бисквити и свършваш със сребърни канички. Това е животът – обобщи тя и отиде на поста си. А аз останах да се самобичувам затова, че съм забравил да кажа нещо за снизхождението. Такова от нейна страна нямаше, и смее да кажа, че го знаете, а би могло да свърши някаква работа.

Още размишлявах върху този си пропуск и се питах какво трябва да се направи, когато влязоха леля Далия и Боби, които приличаха на млада женска и по-стара женска, които са на върха на щастието.

– Роберта ми каза, че накарала Ъпджон да оттегли делото за клевета – каза леля Далия. – Не бих могла да бъда по-доволна, но да се пукна, ако разбирам как го е направила.

– О, само се обърнах към по-добрата му половинка – Боби ми отпрати един от нейните многозначителни погледи. Получих съобщението. Прародител ката ми, ме предупреждаваше тя, не трябва да научи, че целта е постигната като е била поставена на карта утрешната реч на Ъпджон пред младите мозъци от средното училище в Маркет Снодсбъри. – Обясних му, че снизхождението... Какво ти става, Бърти?

– Нищо. Просто се стреснах.

– За какво ще се стрескаш?

– Мисля, че Бринкли Корт го очаква един голям стрес след около

час. Снизхождение ли спомена?

– Да.

– Не мога да повярвам.

– И в случай, че не знаеш, то е божи дар и украсява главата на монарха повече от короната му. Отидох в „Бикът и букът“ и изтъкнах това пред Ъпджон. Той ме разбра и сега всичко е наред.

Изсмях се хрипкаво.

– Не – отговорих на запитването на леля Далия, – не съм си глътнал случайно сливиците, просто се смея хрипкаво. Има нещо иронично в това, че това пиленце тук казва, че всичко е наред и то в момент, когато катастрофата чука на вратата ни. Имам за вас една история, която, ще се съгласите, спада към класата на онези с уплашените таралежи – допълних и без повече предварителни разяснения, изнесох фактите.

Предварително очаквах историята да ги разтърси из основи, както и стана. Леля Далия се олюля като някоя леля, която е била ударена зад ухото с тъп предмет, а Боби политна като червенокосо момиче, натоварено като магаре.

– Виждате какво е положението – продължих. Не исках да сипвам повече сол в раните, но чувствах, че трябва да бъдат абсолютно наясно. – Глосъп ще се върне от почивния си следобед, за да намери величието на закона надвиснало над него и съоръжено с белезници. Едва ли можем да очакваме от него да приеме наказателна присъда без да възроптае, така че първата му работа ще бъде да установи невинността си, като разкрие всичко. „Вярно – ще каже той, – наистина свих тази отвратителна кравоподобна каничка за сметана, но само защото мислех, че Уилбърт я е свил и трябва да я върна в хранилището“. И ще обясни положението си в къщата – всичко това, забележете, в присъствието на мама Крийм. И какво ще последва? Сержантът освобождава ръцете му от оковите, а мама Крийм пита може ли да използва телефона за момент, защото иска да проведе разговор със съпруга си. Татко Крийм слуша внимателно нейния разказ и когато чичо Том го навести по-късно, го намира със скръстени ръце и застрашителна гримаса. „Травърс – реве той, – край на сделката“. „Край?“ – потреперва чичо Том. „Край – казва Крийм. – О, ти, лицемерни кучи сине. Аз не правя бизнес с типове, чиито съпруги водят психо-доктори да наблюдават сина ми“. Е, какво ще кажете на това? Точно така ме попита, между другото, и мама Крийм преди малко.

Леля Далия се беше свлякла в един стол и започваше да става лилава. Силните емоции винаги така й се отразяват.

– Струва ми се, единственото нещо, което ни остава – казах аз, – е

да се оставим в ръцете на някоя по-могъща сила.

– Прав си – отвърна роднината ми, като отпусна чело.

– Иди да доведеш Джийвс, Роберта. А ти, Бърти, се качвай в оная твоя кола и претръскай околността за Глосъп. Може да имаш шанс да го отклониш. Действай, действай, да се хващаме на работа. Какво още зяпах?

Аз не зяпах. Само си мислех, че начинанието беше нещо от типа на търсене на игла в купа сено. Човек не може да намери един психо-спец в свободния му следобед само като си кара с колата из Уорсестършър. Трябват му хрътки и кърпички, които да им пъха в носа, и всичките тия професионални трикове. Е, какво да се прави.

– Добре – казах. – Цял съм в готовност.

21

И, разбира се, както си знаех отначалото, беше пълен провал. Обикалях около час, а после, подсетен от едно чувство на празнота под ди-афрагмата, че вечерният час приближава, обърнах към къщи.

Като пристигнах, заварих Боби в гостната. Имаше вид на момиче, което очаква нещо и когато ми каза, че всеки момент ще бъдат донесени коктейлите, разбрах какво е то.

– Коктейли, а? Един-два няма да ми дойдат зле – изпъсках. – Безплатната ми обиколка ме изцеди. Не можах да намеря никъде Глосъп. Трябва да е все някъде, но Уорсестършър си пази добре тайните.

– Глосъп? – изненада се тя. – Той се върна преди цял век.

Но тя не беше и наполовина изненадана, колкото мен. Спокойствието, с което говореше, ме шашна.

– Мили боже! Това е краят.

– Какво е краят?

– Това. Хванаха ли го вече?

– Разбира се, че не. Той им каза кой е и обясни всичко.

– По дяволите!

– Какво ти става? О, ама аз забравих. Ти не знаеш последните събития. Джийвс разреши всичко.

– Той ли?

– С едно махване на ръката. Наистина, беше толкова фасулско. Чудно, че не се бяхме сетили. По негов съвет Глосъп откри самоличността си и каза, че леля ти го е довела, за да те наблюдава.

Политнах, и сигурно щях да се строполя, ако не бях докопал една фотография на близката масичка на чичо Том в униформата на Източно-Уорсестършърските доброволци.

– Не? – извиках отчаяно.

– И, разбира се, това прозвуча абсолютно правдоподобно за мисис Крийм. Леля ти обясни, че е била неспокойна за теб от дълго време, защото винаги си правел странни неща, като спускане по водосточни тръби и отглеждане на двадесет и три котки в спалнята си и тям подобни. А мисис Крийм си спомни как те е заварила да гониш мишка под тоалетката на сина ѝ и се съгласи напълно, че е било крайно време да бъдеш сложен под опитното наблюдение на човек като Глосъп. На нея много ѝ олекна, когато Глосъп я увери, че е убеден в ефективността на

лечението. Каза, че всички ние трябва да бъдем много, много мили с теб. Така че всичко тръгна по мед и масло. Странно как нещата се обръщат за добро, нали? – каза тя, смеейки се от сърце.

Дали в този момент щях или не да я сграбча в желязна хватка и да я треса, докато стане на пяна, не мога с точност да заявя. Рицарският дух на Устърови вероятно щеше да ме въздържи, колкото и да ми беше противен тоя сърдечен смях. Но не успях да бъда подложен на това изпитание, защото точно тогава влезе Джийвс с поднос, обсипан с чаши и шейкър, пълен догоре с питателен хвойнов сок. Боби пресуши чашата си с максимална бързина и каза, че ако не се облече веднага, ще закъснее за вечеря. Джийвс и аз останахме сами като в ония филми, когато двама внушителни мъже застават лице в лице и силата е единственият закон.

– Е, Джийвс – казах.

– Сър?

– Мис Уикъм ми разказа всичко.

– А, да, сър.

– Думите „А, да, сър“ далеч не са необходимият коментар върху ситуацията. В твърде приятна... как беше? Започваше с кака... – нещо си.

– Какафония, сър.

– Точно така. В твърде приятна какафония ме забърка. Моите благодарности...

– Да, сър.

– Не казвай „Да, сър“. Благодарение на теб бях широко рекламиран като откачалка.

– Не широко, сър. Само в непосредствения кръг, намират се тук в Бринкли Корт.

– Ти ме постави на подсъдимата скамейка пред общественото мнение като човек с тиквени семки в главата.

– Не беше лесно да се измисли друг вариант, сър.

– И да ти кажа ли – ухапах го аз, – странно е, че си успял с тая история.

– Сър?

– Има дефект в нея, който стърчи като изкълчен палец.

– Сър?

– Няма какво да стоиш и да си повтаряш „сър“, Джийвс. Очевидно е. Каничката беше с стаята на Глосъп. Как обясни той това?

– По мое предложение, сър, той обясни, че я е преместил от вашата стая, където се е уверил, че сте я скрили, след като сте я откъмнали от мистър Крийм.

Сепнах се.

– Искаш да кажеш – прогърмах, да, това е точната дума, – искаш да кажеш, че сега съм заклеен не само като смахнат в най-общ план, но още и като клепто-не-знам си какъв?

– Само в непосредствения кръг, находящ се тук в Бринкли Корт, сър.

– Непрекъснато повтаряш това, но трябва да знаеш, че изобщо не хваща дикиш. Да не си мислиш, че Криймови ще запазят тактично мълчание. Те ще го дъвчат с години. Като се върнат в Америка, ще разпространят историята от скалистите брегове на Мейн до блатистите степи на Флорида. Така че като отида там отново, ще ми се хвърлят бързи погледи във всяка къща, чийто праг прекрача, и ще се броят лъжиците, преди да си отида. И осъзнаваш ли, че след няколко минути трябва да цъфна на вечеря и да изтърпя много, много милата с мен мисис Крийм. Това накарнява гордостта на Устърови, Джийвс.

– Моят съвет е, сър, да укрепите крепостта за изпитанието.

– Как?

– Коктейлите са винаги на разположение, сър. Бихте ли желали да ви сипя още един?

– Бих.

– И винаги трябва да помним какво е казал поетът Лонгфелоу, сър.

– Какво беше казал?

– След тежките усилия, след свършеното дело, заслуженият нощен отдих идва. На вас ви остава удовлетворението, че сте се пожертвали за интересите на мистър Травърс.

Той попадна точно на мястото. Припомни ми онези пощенски записи, някои стигащи дори до десет шилинга, които чичо Том ми пращаше в дните на Малвърн Хаус. Омекнах. Дали избликна сълза в окото ми, или не, не мога да кажа, но официално може да се приеме, че омекнах.

– Колко си прав, Джийвс! – въздъхнах аз.

КРАЙ

© П. Г. Удхаус
© 1994 Веселина Тихолова, превод от английски

P. G. Wodehouse
Jeeves in the Offing

Сканиране, разпознаване и редакция: ultimat, 2009

Издание:

П. Г. Удхаус. Джийвс се намесва
Издателска къща „Кронос“, 1994
Художник: Борис Драголов
Редактор: Красимира Маврова
ISBN 954-8516-04-7

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11193>]